II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Οκτωβρίου 1998

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ

(Υπόθεση IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1998) 3061]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(1999/210/ΕΚ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		Αιτιολογικές σκέψεις
I.	**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**	(1)-(2)
II.	**ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**	(3)-(58)
	Α. ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ	(3)
	Β. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	(4)-(7)
	Γ. ΟΙ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΗΜΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	(8)-(13)
	1. ***Οι παραγωγοί ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο***	(8)-(9)
	1.1. British Sugar	(8)
	1.2. Tate & Lyle	(9)
	2. ***Οι έμποροι ζάχαρης***	(10)-(13)
	2.1. Napier Brown	(12)
	2.2. James Budgett	(13)

		Αιτιολογικές σκέψεις
Δ.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	(14)-(21)
	1. ***Μερίδια αγοράς***	(14)-(15)
	2. ***Εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη στο Ηνωμένο Βασίλειο, και ιδίως στη Μέγαλη Βρετανία***	(16)-(21)
Ε.	ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ BRITISH SUGAR, TATE & LYLE, NAPIER BROWN ΚΑΙ JAMES BUDGETT	(22)-(23)
ΣΤ.	ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΗΘΗΚΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	(24)-(57)
	1. ***Τα βασικά περιστατικά***	(24)-(28)
	2. ***Η αντιανταγωνιστική πρακτική***	(29)-(57)
	2.1. Σύνοψη	(29)
	2.2. Αναλυτική παρουσίαση	(30)-(57)
	2.2.1. Καθορισμός των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης (συγκεκριμένα το μητρώο τιμών)	(37)-(45)
	2.2.2. Τιμολόγηση της ζάχαρης λιανικής πώλησης	(46)-(48)
	2.2.3. Η διαθεσιμότητα και η αξία των πληροφοριών σχετικά με την τιμολόγηση της ζάχαρης	(49)
	2.2.4. Περαιτέρω θέματα που απασχόλυσαν τις συνεδριάσεις	(50)-(51)
	2.2.5. Τα συμπεράσματα των μερών για την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά κατά το διάστημα αναφοράς	(52)-(56)
	2.2.6. Το χάσμα μεταξύ των αυξήσεων των θεσμικών τιμών και των αυξήσεων των τιμών της British Sugar	(57)
Ζ.	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (OFFICE OF FAIR TRADING)	(58)
III.	**ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**	(59)-(184)
Α.	ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	(59)-(65)
	1. ***Η σχετική αγορά προϊόντος***	(59)
	2. ***Η σχετική γεωγραφική αγορά***	(60)-(65)
Β.	ΣΥΜΦΩΝΙΑ Ή/ΚΑΙ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	(66)-(154)
	1. ***Η εκτίμηση της Επιτροπής***	(66)-(78)
	1.1. Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ επιχειρήσεων	(66)-(71)
	1.2. Στόχος ή αποτέλεσμα αισθητού περιορισμού του ανταγωνισμού	(72)-(77)
	1.2.1. Συντονισμός του καθορισμού τιμών	(72)-(76)
	1.2.2. Αξιολόγηση	(77)
	1.3. Συμπέρασμα	(78)
	2. ***Η επιχειρηματολογία των μερών και οι απαντήσεις της Επιτροπής***	(79-(154)
	2.1. Ούτε συμφωνία, ούτε εναρμονισμένη πρακτική, η ηγετική συμπεριφορά της British Sugar στη διαμόρφωση των τιμών	(79)-(97)
	2.1.1. Τα επιχειρήματα της British Sugar	(79)-(81)
	2.1.2. Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle	(82)-(83)
	2.1.3. Τα επιχειρήματα της Napier Brown	(84)
	2.1.4. Τα επιχειρήματα της James Budgett	(85)

		Αιτιολογικές σκέψεις
2.1.5	Οι απαντήσεις της Επιτροπής	(86)-(97)
	α) Η ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar	(86)-(88)
	β) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική	(89)-(97)
	αα) Η σημασία των συναντήσεων	(90)
	ββ) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική της British Sugar και Tate & Lyle	(91)-(92)
	γγ) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ της British Sugar, της Tate & Lyle, της Napier Brown και της James Budgett	(93)-(94)
	δδ) Εναρμονισμένη πρακτική χωρίς απόδειξη πραγματικού αποτελέσματος	(95)-(97)
2.2.	Η διαφάνεια της αγοράς ζάχαρης, προνομιακή εκ των προτέρων ενημέρωση, από άλλες πηγές, η αξία πληροφοριών περί καθορισμού τιμών που διαβιβάστηκαν στις συναντήσεις, η λειτουργία των συναντήσεων και το αντιανταγωνιστικό τους αποτέλεσμα στην αγορά	(98)-(123)
2.2.1.	Τα επιχειρήματα της British Sugar	(98)-(108)
	α) Ζάχαρη για βιομηχανική χρήση	(100)-(102)
	β) Ζάχαρη λιανικής πώλησης	(103)-(108)
2.2.2.	Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle	(109)-(113)
2.2.3.	Τα επιχειρήματα της Napier Brown	(114)
2.2.4.	Τα επιχειρήματα της James Budgett	(115)
2.2.5.	Οι απαντήσεις της Επιτροπής	(116)-(123)
	α) Η συνάφεια των αποτελεσμάτων που επιφέρει η συμφωνία ή/και η εναρμονισμένη πρακτική	(116)-(119)
	β) Η διαφάνεια της αγοράς ζάχαρης, προνομιακές πληροφορίες που χορηγήθηκαν εκ των προτέρων από αλλές πηγές, η αξία των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν κατά τις συναντήσεις περί καθορισμού των τιμών, η λειτουργία των συναντήσεων	(120)-(122)
	ψ) Συμπέρασμα	(123)
2.3.	Τα επικαλούμενα αντικείμενα των συζητήσεων, ιδίως οι δεσμεύσεις	(124)-(154)
2.3.1.	Τα επιχειρήματα της British Sugar	(124)-(130)
	α) Οι δεσμεύσεις	(126)-(129)
	β) Άλλα αντικείμενα των συναντήσεων	(130)
2.3.2.	Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle	(131)
2.3.3.	Τα επιχειρήματα της Napier Brown	(132)
2.3.4.	Τα επιχειρήματα της James Budgett	(133)
2.3.5.	Οι απαντήσεις της Επιτροπής	(134)-(154)
	α) Οι δεσμεύσεις	(135)-(152)
	αα) Οι μετέχοντες στις συναντήσεις	(141)
	ββ) Η χρονολογική σειρά των γεγονότων	(142)-(143)
	γγ) Το αντικείμενο των συναντήσεων	(144)-(148)
	δδ) Η σημασία του προγράμματος συμμόρφωσης	(149)-(151)
	εε) Εναλλακτικές μέθοδοι επίτευξης και παρακολούθησης της εφαρμογής των δεσμεύσεων	(152)
	β) Οι άλλες εξηγήσεις για τις συναντήσεις	(153)
	γ) Συμπέρασμα	(154)

Αιτιολογικές σκέψεις

Γ. ΥΠΟΛΟΓΙΣΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ..... (155)-(183)

1. ***Η εκτίμηση της Επιτροπής*** ..... (155)-(168)

1.1. Διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1 και τα κριτήρια που έθεσε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ..... (155)-(158)

1.2. Η εκτίμηση της παρούσας υπόθεσης ..... (159)-(168)

1.2.1. Ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης ..... (163)-(166)

1.2.2. Ζάχαρη λιανικής πώλησης ..... (167)-(168)

2. ***Επιχειρήματα των μερών*** ..... (169)-(171)

2.1. British Sugar ..... (169)-(171)

2.2. Tate & Lyle ..... (172)

2.3. Napier Brown ..... (173)

2.4. James Budgett ..... (174)-(175)

3. ***Οι απαντήσεις της Επιτροπής*** ..... (176)-(183)

Δ. ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ ..... (184)

IV. **ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 26** ..... (185)-(188)

V. **ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17** ..... (189)

VI. **ΑΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17** ..... (190)-(217)

Α. ΠΡΟΘΕΣΗ ..... (191)-(192)

Β. ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ..... (193)-(198)

Γ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ..... (199)-(202)

Δ. ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΥΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ..... (203)-(211)

1. ***Η κοινή οργάνωση της αγοράς ζάχαρης στην Κοινότητα*** ..... (203)-(205)

2. ***British Sugar*** ..... (206)-(211)

Ε. Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗ Ή ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ..... (211)-(218)

1. ***Τα τέσσερα μέρη συνολικά*** ..... (213)-(214)

2. ***Η Tate & Lyle ειδικότερα*** ..... (215)-(218)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ([1]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 2,

την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή στις 4 Μαΐου 1992 να κινήσει τη διαδικασία στην προκειμένη περίπτωση,

Αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους επί των κειμένων των αιτιάσεων της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και του κανονισμού αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου ([2]),

Μετά από διαβουλεύσεις με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και τις δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Η απόφαση αφορά το συντονισμό εκ μέρους δύο βρετανών παραγωγών ζάχαρης, της British Sugar Plc [στο εξής «British Sugar» ([3])] και της Tate & Lyle Plc [στο εξής «Tate & Lyle» ([4])], και δύο εταιρείες εμπορίας ζάχαρης, τη Napier Brown & Company Ltd (στο εξής «Napier Brown») και την James Budgett Sugars Ltd (στο εξής «James Budgett») της πολιτικής τους όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών για τη βιομηχανική λευκή κρυσταλλική ζάχαρη στη Μεγάλη Βρετανία. Αφορά επίσης το συντονισμό της πολιτικής των δύο παραγωγών ζάχαρης όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών για τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία. Η παράβαση έλαβε χώρα κατά το διάστημα (στο εξής «το διάστημα αναφοράς») μεταξύ 20 Ιουνίου 1986 και 2 Ιουλίου 1990 όσον αφορά την British Sugar και την Tate & Lyle, και τέλους του 1986 και 2 Ιουλίου του 1990 όσον αφορά τη Napier Brown και την James Budgett.

(2) Στην προκειμένη περίπτωση, αφορμή για την κίνηση της διαδικασίας εκ μέρους της Επιτροπής, και μιας παράλληλης διαδικασίας εκ μέρους της βρετανικής υπηρεσίας ανταγωνισμού (Office of Fair Trading — OFT) ([5]), αποτέλεσαν δύο αυτοενοχοποιητικές επιστολές τις οποίες απέστειλε η Tate & Lyle προς το OFT στις 16 Ιουλίου και στις 20 Αυγούστου 1990. Στις 4 Μαΐου, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία κατά των προαναφερθέντων τεσσάρων μερών, καθώς και εναντίον άλλων ευρωπαίων παραγωγών ζάχαρης, και, στις 12 Ιουνίου 1992, απέστειλε ανακοίνωση αιτιάσεων σε όλους τους ενδιαφερόμενους. Αυτή η αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων αφορούσε διάφορα περιστατικά αντιαγωνιστικής πρακτικής που σχετίζονταν με το εμπόριο ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο και την παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 και του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚ. Βάσει των γραπτών απαντήσεων των μερών και των προτάσεων που υποβλήθηκαν κατά την προφορική διαδικασία σε σχέση με την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, η Επιτροπή αποφάσισε νε επαναπροσανατολίσει τη δράση της και να εστιασθεί στην παράβαση η οποία μπορεί να υποστηριχθεί με τα εμπεριστατωμένα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτεί η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ως εκ τούτου, στις 18 Αυγούστου 1995, απεστάλη στα μέρη αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, που αντικαθιστούσε την αρχική. Η παρούσα απόφαση λαμβάνει υπόψη τις γραπτές απαντήσεις των μερών στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, τις προτάσεις που διατύπωσαν κατά την προφορική διαδικασία στις 18 και 19 Απριλίου 1996 και εφεξής, καθώς και τις απαντήσεις των μερών στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και τις προτάσεις τους κατά την προφορική διαδικασία που ακολούθησε την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, στο βαθμό που αυτές παραμένουν σχετικές με τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν όσον αφορά την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

II. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Α. ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ

(3) Το προϊόν στην προκειμένη περίπτωση είναι η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη.

Η ζάχαρη παράγεται από τεύτλα ή ζαχαροκάλαμα. Με εξαίρεση ένα πολύ μικρό τμήμα της νότιας Ισπανίας και τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα, τα ζαχαροκάλαμα δεν καλλιεργούνται στην Κοινότητα. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ([6]), διακρίνονται τρία διαφορετικά είδη ζάχαρης: η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, η υγρή ζάχαρη και η ζάχαρη για ειδικές χρήσεις.

Η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, η οποία συνήθως καλείται απλώς «λευκή ζάχαρη», είναι το τελικό προϊόν που λαμβάνεται μετά την επεξεργασία του τεύτλου και τον εξευγενισμό του ζαχαροκάλαμου. Στους κοινοτικούς κανονισμούς ([7]) προσδιορίζονται διάφορες ποιότητες. Η συνήθης ποιότητα είναι η ζάχαρη ΕΚ II. Η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη αποτελεί μέχρι σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής και κατανάλωσης ζάχαρης στο σύνολο της Κοινότητας, και ειδικότερα στο Ηνωμένο Βασίλειο και

τη Μεγάλη Βρετανία ([8]). Πωλείται στη βιομηχανία (στο εξής αναφέρεται ως «βιομηχανική ζάχαρη») και στο λιανικό εμπόριο (στο εξής αναφέρεται ως «ζάχαρη λιανικής πώλησης»).

Η υγρή ζάχαρη χρησιμοποιείται κυρίως στη βιομηχανία τροφίμων. Η ανώτατη ποιότητα υγρής ζάχαρης επιτυγχάνεται με διάλυση της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης. Τα προϊόντα κατώτερης ποιότητας λαμβάνονται μόνο από ζαχαροκάλαμα, με ανάμειξη των υγρών που παράγονται στα διάφορα στάδια της διαδικασίας εξευγενισμού της ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο.

Οι ζάχαρες για ειδικές χρήσεις είναι όλες οι ζάχαρες σε ξηρή μορφή εκτός από την λευκή κρυσταλλική. Στην εν λόγω κατηγορία εντάσσεται η ακατέργαστη ζάχαρη ΑΚΕ για άμεση κατανάλωση, η σκούρα ζάχαρη, η ζάχαρη σε σκόνη, το γλάσο ζάχαρης και άλλοι χαραροπολτοί, καθώς και τα σιρόπια και οι μελάσες ([9]).

Β. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

(4) Το καθεστώς ζάχαρης της κοινής γεωργικής πολιτικής έχει συνδυασθεί με σκοπό να στηρίξει και να προστατεύσει την παραγωγή ζάχαρης στην Κοινότητα. Η παραγωγή ζάχαρης από τεύτλα και ζαχαροκάλαμα που συλλέγονται στην Κοινότητα περιορίζεται μέσω εθνικών ποσοστώσεων («Α» και «Β» με ποσοστώσεις) που αποφασίζονται από το Συμβούλιο. Κατ' αρχήν, οι εν λόγω ποσοστώσεις έχουν παραμείνει αμετάβλητες από το 1981. Η ποσόστωση που χορηγείται σε κάθε χώρα κατανέμεται εν συνεχεία από την κυβέρνηση της χώρας μεταξύ των εθνικών παραγωγών ζάχαρης.

Το σύστημα στήριξης των τιμών που υφίσταται αφορά μόνο τη ζάχαρη ποσόστωσης Α/Β. Η ζάχαρη που παράγεται από τις κοινοτικές επιχειρήσεις επιπλέον της ποσόστωσής του Α/Β αναφέρεται ως ζάχαρη «Γ» και πωλείται στην παγκόσμια αγορά, δηλαδή σε τρίτες χώρες, χωρίς στήριξη, ή αποθεματοποιείται για διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών και χρησιμοποιείται ως μέρος της ζάχαρης Α/Β της επόμενης χρονιάς.

(5) Εκτός από τη ζάχαρη Α/Β, η Κοινότητα παρέχει στήριξη τιμών για περιορισμένη ποσότητα ζάχαρης που εισάγεται σύμφωνα με τη σύμβαση της Λομέ ([10]). Κατά το διάστημα μεταξύ 1986 και 1990, οι συνολικές προνομιακές εισαγωγές ορίστηκαν σε 1 305 000 τόνους. Το σύνολο σχεδόν της προτιμησιακής ζάχαρης εισάγεται (πράγμα που συνέβαινε και κατά την περίοδο αναφοράς) από την Tate & Lyle υπό μορφή μερικώς επεξεργασμένης ζάχαρης από ζαχαροκάλαμα, η οποία εν συνεχεία εξευγενίζεται περαιτέρω σε τελικά προϊόντα ζάχαρης. Οι εισαγωγείς και οι επιχειρήσεις εξευγενισμού της ζάχαρης ΑΚΕ από ζαχαροκάλαμα λαμβάνουν ένα περιθώριο («το θεσμικό περιθώριο») για τη δραστηριότητα αυτή. Για τον καθορισμό του περιθωρίου εξευγενισμού χρησιμοποιείται διαφορετικός τρόπος από εκείνον που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του περιθωρίου μεταποίησης που ορίζεται για τη ζάχαρη που προέρχεται από τεύτλα, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της δραστηριότητας εξευγενισμού. Κατά το διάστημα αναφοράς, το θεσμικό περιθώριο για τη ζάχαρη που προέρχεται από τον εξευγενισμό ζαχαροκάλαμου ήταν χαμηλότερο από το περιθώριο που παρεχόταν για την επεξεργασία ζάχαρης από τεύτλα. Αποτέλεσμα της διάκρισης αυτής ήταν ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, οι υπεύθυνοι εξευγενισμού προτιμησιακής ζάχαρης από ζαχαροκάλαμα υπέστησαν διαρθρωτική ζημία περιθωρίου σε σύγκριση με τους επεξεργαστές τεύτλων της Κοινότητας ([11]).

(6) Το Συμβούλιο υπουργών ορίζει κάθε χρόνο ορισμένες θεσμικές τιμές σε σχέση με την αγορά ζάχαρης από τεύτλα και την επεξεργασία και πώλησή της, σημαντικότερη από τις οποίες είναι η τιμή παρέμβασης· πρόκειται δηλαδή για την τιμή στην οποία μπορεί οποιοσδήποτε παρασκευαστής να πωλήσει τη ζάχαρη Α/Β που διαθέτει σε εθνικούς οργανισμούς παρέμβασης. Η τιμή παρέμβασης ισχύει για τις εταιρείες που πωλούν επεξεργασμένη ζάχαρη στην παρέμβαση. Εντούτοις, κατά τα τελευταία έτη δεν έχει πωληθεί ζάχαρη στην παρέμβαση. Ένα από τα μέτρα που χρησιμοποιούνται προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι το καθεστώς ζάχαρης είναι αυτοχρηματοδοτούμενο ([12]) είναι ότι εφαρμόζεται μια εισφορά αποθεματοποίησης στη ζάχαρη Α/Β η οποία δεν πωλείται στην παρέμβαση. Η τιμή παρέμβασης συν την εισφορά αποθεματοποίησης αποτελεί, συνεπώς, την εγγυημένη ελάχιστη τιμή για τη ζάχαρη Α/Β και είναι γνωστή ως πραγματική τιμή στήριξης. Η προτιμησιακή ζάχαρη που εισάγεται βάσει της σύμβασης της Λομέ δεν συμμετέχει στο σύστημα επιστροφής των δαπανών αποθεματοποίησης και, ως εκ τούτου, δεν της επιβάλλεται ο δασμός αποθεματοποίησης.

Κατά το διάστημα αναφοράς, το Συμβούλιο όρισε επίσης μια τιμή κατωφλίου. Επρόκειτο για την τιμή με την οποία θα μπορούσε να εισάγεται από τρίτες χώρες ζάχαρη χωρίς ποσόστωση. Οι εισαγωγείς αυτού του είδους έπρεπε να καταβάλλουν δασμό που αντιστοιχεί με τη διαφορά μεταξύ της τιμής ελεύθερης αγοράς στην παγκόσμια αγορά και της τιμής κατωφλίου. Από την 1η Ιουλίου 1995 και εφεξής (εφαρμογή του Γύρου της Ουρουγουάης), η μεταβλητή εισφορά αντικαταστάθηκε από, πρώτον, έναν καθορισμένο δασμό και, δεύτερον, από πρόσθετο δασμό ως ρήτρα προστασίας σε περίπτωση πολύ χαμηλών τιμών της παγκόσμιας αγοράς.

Ο κοινοτικοί κανονισμοί έχουν, συνεπώς, ως αποτέλεσμα να καθορίζουν τις ελάχιστες (παρέμβαση συν εισφορά αποθεματοποίησης) τιμές για τη ζάχαρη που πωλείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το Συμβούλιο καθορίζει επίσης τις ελάχιστες τιμές που πρέπει να καταβάλλουν οι ζαχαροβιομηχανίες στους καλλιεργητές τεύτλων.

(7) Οι επιχειρήσεις επεξεργασίας ζάχαρης από τεύτλα έχουν το δικαίωμα να πωλούν ζάχαρη A/B σε όλη την Κοινότητα. Εάν δεν είναι σε θέση να πωλήσουν όλη τη ζάχαρη κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορούν είτε να την πωλήσουν στην παρέμβαση είτε να την εξαγάγουν στη διεθνή αγορά. Εφόσον επιλέξουν την δεύτερη λύση, λαμβάνουν μια εξαγωγική επιδότηση, η οποία υπολογίζεται βάσει ενός συστήματος υποβολής προσφορών. Κατά κανόνα, αυτή η «πώληση με επιστροφή» είναι πιο ελκυστική από την πώληση στην παρέμβαση ([13]).

Γ. ΟΙ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

1. *Οι παραγωγοί ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο*

1.1. **British Sugar**

(8) Η British Sugar είναι η μοναδική βιομηχανία επεξεργασίας ζαχαρότευτλων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Λαμβάνει τη συνολική ετήσια ποσόστωση ζάχαρης A/B στο Ηνωμένο Βασίλειο που ανέρχεται σε 1,144 δισεκατομμύρια τόνους περίπου. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 1989, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της British Sugar σε όλα τα προϊόντα ανήλθε σε 677,6 εκατομμύρια λίρες στερλίνες. Μεταξύ των ετών 1982 και 1990, η British Sugar ήταν θυγατρική της S & W Berisford Plc ([14]). Κατά το διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου 1990/Ιανουαρίου 1991 εξαγοράστηκε από την Associated British Foods Plc ([15]).

1.2. **Tate & Lyle**

(9) Από την αρχή του διαστήματος αναφοράς μέχρι σήμερα, η διάρθρωση του ομίλου Tate & Lyle παραμένει αμετάβλητη. Η Tate & Lyle είναι η ελέγχουσα εταιρεία του ομίλου οι εταιρείες του οποίου δραστηριοποιούνται παγκοσμίως σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Στον ίδιο όμιλο, η Tate & Lyle Industries Ltd, άμεση θυγατρική της Tate & Lyle Plc, είναι υπεύθυνη για τις δραστηριότητες εξευγενισμού της ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο στο Ηνωμένο Βασίλειο· το έργο αυτό επιτελεί το τμήμα εκμετάλλευσης, δηλαδή η Tate & Lyle Sugars (TLS). Το μεγαλύτερο μέρος των κοινοτικών εισαγωγών προτιμησιακής ακατέργαστης ζάχαρης από ζαχαροκάλαμα εξευγενίζεται από την Tate & Lyle στα εργοστάσια εξευγενισμού που διαθέτει στη Μεγάλη Βρετανία. Προκειμένου να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό της με ακατέργαστη ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο, η Tate & Lyle έχει συνάψει συμβάσεις προμήθειας με ορισμένους παραγωγούς ΑΚΕ σε κυλιόμενη πενταετή βάση. Διέθετε δύο εργοστάσια εξευγενισμού στη Μεγάλη Βρετανία, ένα στο Λονδίνο (Silvertown) και ένα στη Σκωτία (Greenock). Εν τω μεταξύ, το εργοστάσιο στην Σκωτία έκλεισε. Και τα δύο εργοστάσια εργάζονται με πλήρη (ή σχεδόν πλήρη) παραγωγική ικανότητα από το οικονομικό έτος 1982/83. Εκτός από τον εξευγενισμό ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Tate & Lyle επιδίδεται στην ίδια δραστηριότητα και σε άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Πορτογαλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, του Καναδά, της Αυστραλίας και της Ζιμπάμπουε. Επίσης, δραστηριοποιείται στον τομέα των γλυκαντικών ουσιών από δημητριακά και στην παραγωγή αμύλων στην Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 1989, ο διεθνής κύκλος εργασιών του ομίλου Tate & Lyle ανήλθε σε 3 359,9 εκατομμύρια λίρες στερλίνες.

2. *Οι έμποροι ζάχαρης*

(10) Κατά το διάστημα αναφοράς, η διακίνηση ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία πραγματοποιήθηκε από την British Sugar και την Tate & Lyle, από έναν παραγωγό ζάχαρης της ηπειρωτικής Ευρώπης (De Danske Sukkerfabrikker) μέσω αποκλειστικού αντιπροσώπου (Czarnikow Ltd), και από ανεξάρτητους εμπόρους. Οι κυριότεροι έμποροι στη Μεγάλη Βρετανία ήταν η Napier Brown, η James Budgett, η Billington και η J. M. Thomas.

(11) Οι έμποροι επιτελούν τις δραστηριότητές τους με δύο τρόπους: για λογαριασμό τρίτων (nominal merchanting) και για ίδιο λογαριασμό (principal merchanting). Κατά τις δραστηριότητες για λογαριασμό τρίτων, οι έμποροι δρουν ως αντιπρόσωποι των δύο βρετανών παραγωγών (British Sugar and Tate & Lyle), για τους οποίους λαμβάνουν μια καθορισμένη προμήθεια ή αμοιβή. Στην περίπτωση αυτή, φροντίζουν για την εκτέλεση των παραγγελιών, την τιμολόγηση και την είσπραξη των πληρωμών. Δεν εμπλέκονται στις διαπραγματεύσεις όσον αφορά τις τιμές, οι οποίες γίνονται απευθείας μεταξύ παραγωγού και πελάτη ([16]). Παρότι η εν λόγω δραστηριότητα δεν είναι κατά κανόνα ιδιαίτερα ελκυστική από οικονομική άποψη, παρέχει μερίδια αγοράς και συνιστά, κατά συνέπεια, βάση για την πώληση ζάχαρης με άλλους επικερδέστερους όρους· πρόκειται για το εμπόριο για ίδιο λογαριασμό (principal merchanting) ([17]). Στην εν λόγω δραστηριότητα, ο έμπορος αγοράζει τη ζάχαρη για λογαριασμό δικό του και την πωλεί στο όνομά του καθορίζοντας ο ίδιος τους όρους και εν συνεχεία το κέρδος που του αναλογεί. Πηγές εφοδιασμού για το εμπόριο για ίδιο λογαριασμό είναι οι δύο βρετανοί παραγωγοί και εισαγωγείς. Οι έμποροι αναλαμβάνουν εισαγωγές για λογαριασμό δικό τους και στο δικό τους όνομα ([18]). Κατά το διάστημα αναφοράς, η Napier Brown και η James Budgett εισήγαγαν ζάχαρη από την ηπειρωτική Ευρώπη. Η James Budgett εισήγαγε επίσης κοινοτική ζάχαρη από τη Δημοκρατία της Ιρλανδίας.

2.1. **Napier Brown**

(12) Η Napier Brown είναι ο μεγαλύτερος από τους τέσσερις εμπόρους ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία. Η δραστηριότητα της όσον αφορά το εμπόριο για λογαριασμό της British Sugar and της Tate & Lyle μειώθηκε σταδιακά από το 33 στο 23 % της συνολικής της δραστηριότητας όσον αφορά την κρυσταλλική ζάχαρη. Η δραστηριότητά της για ίδιο λογαριασμό κυμαίνεται μεταξύ 67 και 77 % περίπου. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 1990 και εφεξής, η Napier Brown αποτελεί θυγατρική πλήρους ιδιοκτησίας της Napier Brown Holdings Ltd, οι δραστηριότητες της οποίας συνίστανται στην εμπορία, επεξεργασία και συσκευασία ζάχαρης, ξηρών καρπών, και καρπών με κέλυφος και τροφίμων συντηρούμενων σε απλή ψύξη. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 1990, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Napier Brown σε όλα τα προϊόντα ανήλθε σε 258,2 εκατομμύρια λίρες στερλίνες.

2.2. **James Budgett**

(13) Η James Budgett είναι η δεύτερη σε μέγεθος εμπορική επιχείρηση της Μεγάλης Βρετανίας. Οι δραστηριότητές της όσον αφορά το εμπόριο για λογαριασμό της Tate & Lyle και της British Sugar μειώθηκαν από το 70 % περίπου της συνολικής δραστηριότητας για την κρυσταλλική ζάχαρη κατά το 1986 στο 50 % περίπου το 1990. Οι δραστηριότητές της για ίδιο λογαριασμό όσον αφορά τη ζάχαρη που προέρχεται από τους δύο παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου σημείωσαν, κατά το ίδιο διάστημα, αύξηση από 20 σε 40 % περίπου. Οι εισαγωγές της τριπλασιάστηκαν μεταξύ των ετών 1986 και 1990 και αποτελούν σήμερα το 10 % περίπου των δραστηριοτήτων της στον τομέα της ζαχαροβιομηχανίας. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 1990 και εφεξής, η πλειοψηφία των μεριδίων της James Budgett ανήκε στην ED & F Man Ltd, τη μεγαλύτερη επιχείρηση εμπορίας ζάχαρης διεθνώς, η οποία το 1994 μετονομάσθηκε σε ED & F Man Group plc. Στις 17 Μαΐου 1989, η Irish Sugar απέκτησε το 33,3 % των μετοχών της James Budgett. Την ίδια ημερομηνία, η James Budgett κατέστη ο αποκλειστικός διανομέας της Irish Sugar στη Μεγάλη Βρετανία. Στις 10 Αυγούστου 1992, η James Budgett μετονομάσθηκε από James Budgett & Son Ltd σε James Budgett Sugars Ltd. Κατά το εμπορικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 1990, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της James Budgett για όλα τα προϊόντα ανήλθε σε 163,8 εκατομμύρια λίρες στερλίνες.

Δ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

1. ***Μερίδια αγοράς***

(14) Η προσφορά και η ζήτηση ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο βρισκόταν σε μεγάλο βαθμό σε ισορροπία, πράγμα που συνέβαινε και κατά το διάστημα αναφοράς. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται και από τον ακόλουθο πίνακα ([19]).

Ζάχαρη διαθέσιμη στη βρετανική αγορά/κατανάλωση σε φυσική κατάσταση

(σε 1 000 τόνους ισοδύναμου λευκής ζάχαρης)

	Χρονικές περίοδοι (1 Οκτωβρίου έως 30 Σεπτεμβρίου)			
	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90
Συνολική παραγωγή	**1 318**	**1 226**	**1 304**	**1 264**
από την οποία ζάχαρη Γ προς εξαγωγή				
(ποσόστωση British Sugar = 1 144)	− 174	− 82	− 160	− 120
Διαθέσιμη παραγωγή	1 144	1 144	1 144	1 144
Ποικιλία αποθεμάτων	− 57	+ 43	+ 24	+ 30
Εισαγωγές από χώρες ΑΚΕ	1 167	1 214	1 194	1 139
Εισαγωγές από άλλες τρίτες χώρες	1			
Εισαγωγές από κράτη μέλη της ΕΚ	88	110	132	153
Σύνολο διαθέσιμης ζάχαρης	**2 343**	**2 511**	**2 494**	**2 466**
Εξαγωγές σε τρίτες χώρες	− 85	− 178	− 121	− 135
Εξαγωγές σε κράτη μέλη της ΕΚ	− 29	− 75	− 78	− 37
Εθνική κατανάλωση	**2 229**	**2 258**	**2 295**	**2 294**

Ο πίνακας εκφράζει όλα τα αριθμητικά στοιχεία σε «ισοδύναμο λευκής ζάχαρης» (ΙΛΖ) που καλύπτει όλα τα είδη ζάχαρης, συμπεριλαμβανομένων κυρίως των τριών βασικών κατηγοριών, δηλαδή της λευκής κρυσταλλικής, της υγρής ζάχαρης και της ζάχαρης για ειδικές χρήσεις ([20]) και το οποίο εφαρμόζει ένα συντελεστή μετατροπής σε όλα τα είδη ζάχαρης πλην της λευκής κρυσταλλικής. Όσον αφορά τα αριθμητικά στοιχεία για τις εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας, που είναι τα πιο σημαντικά για την παρούσα περίπτωση, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η συντριπτική πλειονότητα των εισαγωγών αυτών στο Ηνωμένο Βασίλειο συνίσταται σε λευκή κρυσταλλική ζάχαρη που εισέρχεται είτε χύδην (δεξαμενή), ή συσκευασμένη σε σάκους των 50 κιλών ή σε πακέτα λιανικής πώλησης.

(15) Η British Sugar και η Tate & Lyle παρήγαγαν, κατά το διάστημα αναφοράς, άνω του 90 % της ποσότητας ζάχαρης που πωλήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα μερίδια αγοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο παρέμειναν σταθερά κατά το διάστημα αναφοράς ([21]). Αν αποτολμήσουμε μια συνολική θεώρηση της αγοράς κρυσταλλικής ζάχαρης, μεταξύ των ετών 1986/87 και 1989/90, η British Sugar διατήρησε μερίδιο που κυμαινόταν από 51 έως 54 %, η Tate & Lyle μεταξύ 38 και 40 %, οι λιανικές πωλήσεις της Napier Brown αντιστοιχούσαν συνολικά στο [διεγράφη, επαγγελματικό απόρρητο] % της αγοράς, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν μεταξύ 6 και 8 % ([22]). Οι εισαγωγές αυτές προέρχονταν κυρίως από τη Δανία, τη Γαλλία και την Ιρλανδία. Οι εισαγωγές και από τις τρεις χώρες, και ιδίως από τη Δανία και τη Γαλλία, σημείωσαν αύξηση μεταξύ των ετών 1986/87 και 1989/90 ([23]).

2. *Εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη στο Ηνωμένο Βασίλειο, και ιδίως στη Μεγάλη Βρετανία*

(16) Η British Sugar διαβεβαίωσε ([24]) ότι, το διάστημα αναφοράς, ακολούθησε μια πολιτική κατά την οποία επιχείρησε να καθορίσει τις τιμές ελαφρώς κάτω από το επίπεδο στο οποίο οι ζαχαροπαραγωγοί της ηπειρωτικής Ευρώπης θα εξήγαγαν σημαντικές ποσότητες ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο, απειλώντας με τον τρόπο αυτόν την ικανότητα της British Sugar να πωλήσει τη συνολική της ποσόστωση ζάχαρης A/B στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η δήλωση αυτή γίνεται δεκτή από όλα τα άλλα μέρη που συμμετέχουν στην παρούσα διαδικασία και ανταποκρίνεται στα συμπεράσματα της Επιτροπής στην απόφασή της για τη Napier Brown ([25]), καθώς και με τα συμπεράσματα της επιτροπής μονοπωλίων και συγχωνεύσεων (Monopolies and Mergers Commission MMC) στη δεύτερη και τρίτη έκθεσή της ([26]). Μολονότι οι περισσότερες από τις πηγές αυτές αναφέρονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα συμπεράσματα αυτά ισχύουν συγκεκριμένα για τη Μεγάλη Βρετανία. Το γεγονός ότι από ορισμένες απόψεις επικρατούν διαφορετικές συνθήκες στη Βόρειο Ιρλανδία ([27]) δεν εμποδίζει την εφαρμογή των συμπερασμάτων αυτών στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας. Στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας, η τιμή της ζάχαρης είναι κάπως υψηλότερη από την τρέχουσα τιμή στις αγορές των γειτονικών κρατών μελών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις δαπάνες μεταφοράς της ζάχαρης μέσω της θάλασσας της Μάγχης. Οφείλεται επίσης στο γεγονός ότι προκειμένου να εξασφαλισθεί σημαντική ποσότητα εξαγωγών, απαιτείται η επιβολή αισθητά υψηλότερης τιμής στη Μεγάλη Βρετανία σε σχέση με την ηπειρωτική Ευρώπη, διότι οι πιθανοί εξαγωγείς ενδέχεται να ζητήσουν σημαντική πριμοδότηση προκειμένου να πεισθούν να εξαγάγουν μεγάλες ποσότητες ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία φοβούμενοι ανταποδοτικές εξαγωγές εκ μέρους των βρετανών παραγωγών ([28]).

(17) Κατά το διάστημα αναφοράς, η Tate & Lyle υιοθέτησε ενεργή πολιτική με στόχο την αποτροπή των εισαγωγών ([29]). Ήρθε σε επαφή με όλους τους σημαντικούς παραγωγούς ζάχαρης της ηπειρωτικής Ευρώπης που ανέκαθεν πωλούσαν σημαντικές ποσότητες ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία: Béghin-Say (Γαλλία), Irish Sugar και De Danske Sukkerfabrikker (DDS), και τους πληροφορούσε ότι αν αποφάσιζαν να εξαγάγουν μεγαλύτερες από τις συνήθεις ποσότητες ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Tate & Lyle θα αντιδρούσε με πώληση μεγαλυτέρων ποσοτήτων στις εγχώριες αγορές ([30]). Αφορμή για την πολιτική αυτή ήταν ότι η Tate & Lyle αντελήφθη ότι η πολιτική της British Sugar ήταν να πωλήσει τη συνολική της ποσόστωση A/B στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ([31]) και ότι, όπως είχε καταδείξει ο πόλεμος των τιμών κατά το διάστημα 1984-1986, σε περίπτωση που παρίστατο ανάγκη, η British Sugar ήταν διατεθειμένη και είχε τη δυνατότητα να ρίξει τις τιμές της για να το επιτύχει. Δεδομένου ότι κατά το διάστημα αναφοράς η παραγωγή και η κατανάλωση του Ηνωμένου Βασιλείου βρισκόταν σε μεγάλο βαθμό σε ισορροπία, συνάγεται ότι, σε περίπτωση που οι εισαγωγές ζάχαρης A/B από την ηπειρωτική Ευρώπη διακινούνταν επιτυχώς στο Ηνωμένο Βασίλειο, ένας από τους δύο παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου έπρεπε να εξαγάγει ποσότητα αντίστοιχη με την εισαγόμενη σε άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας, ή να πωλήσει με επιστροφή ή στην παρέμβαση ([32]). Σε περίπτωση αναζωπύρωσης του πολέμου των τιμών, οπότε και οι δύο παραγωγοί του Ηνωμένου Βασιλείου (British Sugar και Tate & Lyle) θα προσπαθούσαν να πωλήσουν την καθιερωμένη ποσότητα που ανέκαθεν πωλούσαν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ανεξάρτητα από τις εισαγωγές, η Tate & Lyle θα βρισκόταν σε ασθενέστερη θέση σε σχέση με την British Sugar. Επιπλέον, εφόσον μπορούσε να αποφευχθεί ένας τέτοιος πόλεμος τιμών, οι πωλήσεις στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν και για τους δύο παραγωγούς πιο επικερδείς από τις εξαγωγές σε άλλα κράτη μέλη ή από την πώληση με επιστροφή ή στην παρέμβαση. Για όλους αυτούς τους λόγους, η Tate & Lyle είχε ιδιαίτερο συμφέρον να αποτρέψει όσο περισσότερες εισαγωγές μπορούσε.

Η περιγραφή και η ανάλυση που έγιναν στην αιτιολογική σκέψη 16 όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη, ισχύουν επίσης, τηρουμένων των αναλογιών, και για τη Μεγάλη Βρετανία σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη.

(18) Κατά το διάστημα αναφοράς, ορισμένοι παράγοντες συνέβαλαν και εξακολουθούν να συμβάλουν στον περιορισμό των εισαγωγών στην αγορά ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου στο σύνολό της και στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας ειδικότερα. Πολλοί πελάτες ζητούν συχνές και ταχείες (just-in-time) ([33]), καθώς και εγγυημένες και τακτικές παραδόσεις ([34]). Οι παραδόσεις που προέρχονται από σημεία εφοδιασμού της ηπειρωτικής Ευρώπης δεν είναι δυνατόν να ανταποκριθούν στις ανάγκες αυτές. Οι παραγωγοί της ηπειρωτικής Ευρώπης που θα επιθυμούσαν να ανταποκριθούν σε ανάλογες απαιτήσεις θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να επενδύσουν σε εγκαταστάσεις διανομής της Μεγάλης Βρετανίας ([35]).

(19) Ανέκαθεν οι ετήσιες εισαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο ανέρχονται στο 4-10 % της εθνικής κατανάλωσης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πολλοί από τους μεγαλύτερους πελάτες επιθυμούν να διατηρούν μια περαιτέρω πηγή εφοδιασμού από παραγωγούς της ηπειρωτικής Ευρώπης ([36]), πρώτον, ως διαπραγματευτικό όπλο κατά τις συζητήσεις τους περί τιμών με τους εγχώριους βρετανούς παραγωγούς, και δεύτερον, για να δημιουργήσουν ένα μηχανισμό που θα τους τροφοδοτεί με εναλλακτικές προμήθειες σε περίπτωση που σημειωθεί έλλειψη εγχώριας ζάχαρης, εξαιτίας, λ.χ., ελλειμματικής εσοδείας ([37]). Η ενδιαφερόμενη εταιρεία είτε παραγγέλλει απευθείας τη ζάχαρη αυτού του είδους από τον παραγωγό της ηπειρωτικής Ευρώπης είτε την αγοράζει μέσω εμπόρου. Κατά συνέπεια, οι έμποροι αγοράζουν την ηπειρωτική ζάχαρη, αφενός, για το λόγο αυτόν και, αφετέρου, ως μέσο πίεσης κατά τις συζητήσεις τους με τους εγχώριους προμηθευτές σχετικά με τη ζάχαρη που επιθυμούν να αγοράσουν για τις εμπορικές τους δραστηριότητες για ίδιο λογαριασμό, για τις οποίες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους εγχώριους προμηθευτές. Επιπλέον, η ζάχαρη εισάγεται από τους εμπόρους σε διαστήματα που η ηπειρωτική ζάχαρη είναι φθηνότερη από την εγχώρια, πράγμα το οποίο μπορεί να συμβεί συγκεκριμένα σε πολύ περιορισμένα διαστήματα λόγω των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών ([38]).

(20) Κατά τις περιόδους εμπορίας (1 Οκτωβρίου έως 30 Σεπτεμβρίου) που καλύπτονται από το διάστημα αναφοράς, οι εισαγωγές ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο από άλλα κράτη μέλη αυξήθηκαν από 88 000 τόνους το 1986/87 σε 110 000 το 1987/88, εν συνεχεία σε 132 000 τόνους το 1988/89 για να φθάσουν τέλος στους 153 000 τόνους το 1989/90. Η αύξηση αυτή της τάξης του 73,9 %, αντιστοιχεί σε αύξηση των εισαγωγών όσον αφορά τη συνολική εθνική κατανάλωση από 3,9 % το 1986/87 σε 6,7 % το 1989/90 ([39]). Οι εισαγωγές το 1985/86 ανήλθαν σε 137 000 τόνους. Η αύξηση μεταξύ των ετών 1985/86 και 1989/90 ανέρχεται σε 11,7 %. Το μεγαλύτερο μέρος της ζάχαρης που εισήχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο από άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας ήταν λευκή κρυσταλλική ζάχαρη.

(21) Κατά τα ημερολογιακά έτη 1986 έως 1990, οι εισαγωγές της Napier Brown σε λευκή ζάχαρη στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκαν κατά 60 % ([40]). Κατά τα ημερολογιακά έτη από 1ης Ιανουαρίου 1986 έως 31 Δεκεμβρίου 1990, οι εισαγωγές της James Budgett στο Ηνωμένο Βασίλειο σχεδόν διπλασιάστηκαν ([41]).

Ε. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ BRITISH SUGAR, ΤΗΣ TATE & LYLE, ΤΗΣ NAPIER BROWN ΚΑΙ ΤΗΣ JAMES BUDGETT

(22) Λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών της κοινής γεωργικής πολιτικής ([42]), η British Sugar, ως επιχείρηση επεξεργασίας ζαχαρότευτλων, έτυχε, κατά το διάστημα αναφοράς, ενός εγγενούς πλεονεκτήματος σε σύγκριση με την εταιρεία εξευγενισμού ζαχαροκάλαμων Tate & Lyle, διότι έλαβε υψηλότερο περιθώριο για τη ζάχαρη που παρήγαγε και πώλησε. Ως συνέπεια του γεγονότος αυτού, είναι βεβαίως δεκτό ([43]), και η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη αυτή, ότι η British Sugar, κατά το διάστημα αναφοράς, ήταν ο ηγέτης τιμών στις αγορές ζάχαρης (συμπεριλαμβανομένης της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης) στη Μεγάλη Βρετανία, και ότι η Tate & Lyle ακολουθούσε τις τιμές της British Sugar στην εν λόγω αγορά. Το γεγονός ότι η British Sugar είχε την αποφασιστική επίδραση στον καθορισμό του επιπέδου των τιμών έγινε επίσης φανερό κατά τον πόλεμο των τιμών μεταξύ των ετών 1984 και 1986 ([44]). Ωστόσο, όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 23, η θέση της British Sugar ως ηγέτη κατά τον καθορισμό των τιμών δεν απέκλειε τον ανταγωνισμό εκ μέρους της Tate & Lyle στις αγορές βιομηχανικής ζάχαρης και ζάχαρης λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία, οι οποίες, για το σκοπό της παρούσας υπόθεσης, είναι οι αγορές αναφοράς στη σχέση μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών ([45]).

(23) Η Napier Brown και η James Budgett είναι επίσης σε μεγάλο βαθμό οπαδοί των τιμών της British Sugar ([46]) στις αγορές ζάχαρης (συμπεριλαμβανομένης της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης), της Μεγάλης Βρετανίας κατά το διάστημα αναφοράς. Η British Sugar είχε επιβεβαιώσει ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, η πολιτική της συνίστατο στην προσπάθεια να καθορίσει τις τιμές της ελαφρώς κάτω από το επίπεδο στο οποίο οι παραγωγοί ζάχαρης της ηπειρωτικής Ευρώπης θα εξήγαγαν σημαντικές ποσότητες ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την ικανότητα της British Sugar να πωλήσει ολόκληρη την ποσόστωσή της ζάχαρης A/B στο Ηνωμένο Βασίλειο ([47]). Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Napier Brown και η James Budgett εξαρτώνταν από τους δύο παραγωγούς ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου (δηλαδή την British Sugar και

την Tate & Lyle) για σημαντικό μέρος της ζάχαρης την οποία εμπορεύονταν είτε για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτων, μολονότι οι εισαγωγές τους άφηναν ένα ορισμένο περιθώριο και μπορούσαν να τις έχουν χρησιμοποιήσει ως μέσο διαπραγμάτευσης ([48]). Κατά συνέπεια, οι δυνατότητες πολιτικής καθορισμού των τιμών που είχαν στη διάθεσή τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούσαν τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, εξαρτώνταν σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις των σημαντικότερων προμηθευτών τους όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Ωστόσο, όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω, η ηγεσία τιμών της British Sugar δεν απέκλειε τον ανταγωνισμό εκ μέρους της Napier Brown και της James Budgett κατά της British Sugar και της Tate & Lyle στην αγορά βιομηχανικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία, η οποία, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, είναι η αγορά αναφοράς για τη σχέση μεταξύ των τεσσάρων μερών ([49]).

ΣΤ. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΗΘΗΚΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

1. *Τα βασικά περιστατικά*

(24) Μεταξύ των ετών 1984 και 1986, διεξήχθη πόλεμος τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης ([50]). Το γεγονός αυτό υπήρξε σε μεγάλο βαθμό απόρροια της επιθετικής στρατηγικής της British Sugar όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών, την οποία υιοθέτησε στην προσπάθειά της να μεγιστοποιήσει τις πωλήσεις ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία. Συνέπεια της στρατηγικής αυτής ήταν η πτώση των τιμών, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

(25) Το 1988, η Επιτροπή, ενεργώντας βάσει επίσημης καταγγελίας, εξέδωσε απόφαση ([51]) δυνάμει του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚ, όταν ανακάλυψε ότι η British Sugar είχε καταχραστεί τη δεσπόζουσα θέση που διατηρούσε στις αγορές βιομηχανικής ζάχαρης και ζάχαρης λιανικής πώλησης της Μεγάλης Βρετανίας. Εκτιμήθηκε ότι οι πρακτικές που ακολουθούσε η British Sugar αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 86, και συνίσταντο σε ορισμένες ενέργειες που αποσκοπούσαν στην εκδίωξη της Napier Brown από την αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης λιανικής πώλησης. Της απόφασης αυτής προηγήθηκε ανακοίνωση αιτιάσεων προσωρινών μέτρων, η οποία απεστάλη στην British Sugar στις 8 Ιουλίου 1986 και η οποία αποσκοπούσε στον τερματισμό της παράβασης του άρθρου 86.

(26) Στις 5 Αυγούστου 1986, η British Sugar απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή στην οποία περιέχονταν δεσμεύσεις με τις οποίες σκόπευε να τερματίσει τις πρακτικές τις οποίες η τελευταία είχε θεωρήσει παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στην προαναφερθείσα ανακοίνωση αιτιάσεων προσωρινών μέτρων. Η Επιτροπή απεδέχθη τις δεσμεύσεις με επιστολή της 7ης Αυγούστου 1986. Η δέσμευση που ακολουθεί σχετίζεται ιδιαίτερα με την παρούσα διαδικασία:

«(Γ) Η British Sugar αποδέχεται την αναγκαιότητα ύπαρξης των ζαχαρεμπόρων και θεωρεί χρήσιμη τη λειτουργία την οποία επιτελούν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Η British Sugar δεν έχει την πρόθεση σήμερα ή στο μέλλον να αναλάβει τυχόν πρακτική καθορισμού τιμών η οποία ενδέχεται με οποιοδήποτε τρόπο να ζημιώσει τη συνεχιζόμενη ύπαρξη των εμπόρων.

Η British Sugar αναλαμβάνει έναντι της Επιτροπής τη δέσμευση ότι θα επιδίδεται σε κανονικές και λογικές πρακτικές καθορισμού των τιμών, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως ληστρικές. Η British Sugar αναγνωρίζει την ανησυχία της Επιτροπής ότι η ανεπαρκής διαφορά μεταξύ της τιμής της για τη βιομηχανική ζάχαρη και της τιμής της για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης θα μπορούσε να θεωρηθεί αδικαιολόγητη πρακτική καθορισμού τιμών» ([52]).

(27) Τον Οκτώβριο του 1986, η British Sugar ενημέρωσε την Επιτροπή ότι σκόπευε να υιοθετήσει ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης προς την κοινοτική νομοθεσία ανταγωνισμού. Το εν λόγω πρόγραμμα, το οποίο υιοθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 1986, περιγράφει τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες μιας δεσπόζουσας επιχείρησης, αλλά ορίζει επίσης διεξοδικά τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 85 παράγραφος 1. Το ακόλουθο τμήμα του προγράμματος συμμόρφωσης έχει ιδιαίτερη σχέση με την παρούσα διαδικασία:

«Άρθρο 85 παράγραφος 1 — Αντιανταγωνιστικές συμφωνίες

... Απαγορεύονται εξ ολοκλήρου οι συμφωνίες ή κάθε συντονισμένη πρακτική για τον καθορισμό τιμών, τον περιορισμό της παραγωγής, των αγορών, την κατανομή των αγορών, συλλογικούς αποκλεισμούς υφιστάμενων ή δυνητικών πελατών ή προμηθευτών και ομαδικές συμφωνίες.

... Το άρθρο 85 παράγραφος 1 απαγορεύει επίσης συμφωνίες ή κάθε συντονισμένη πρακτική για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών σχετικά με τιμές, εμπορικούς όρους, προσωπικά σημειώματα, εκπτώσεις, κ.λπ., και μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και όταν οι πληροφορίες αυτές παρέχονται μονομερώς.

... Βάσει της πολιτικής της για συμμόρφωση με κάθε εφαρμοστέα νομοθεσία, η εταιρεία αναλαμβάνει την υποχρέωση να συμμορφωθεί με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού και θα λάβει κάθε μέτρο που θα εξασφαλίσει την τήρηση της πολιτικής αυτής. Πολιτική της εταιρείας είναι επίσης όχι να τηρεί απλώς τη νομοθεσία, αλλά να υπερβεί την

απλή συμμόρφωση με το αυστηρό γράμμα του νόμου και να επιδιώξει να αποφύγει οποιαδήποτε συμπεριφορά που θα εγείρει ενδεχομένως αμφιβολίες για το αν έχει ενεργήσει νόμιμα ή όχι» ([53]).

(28) Η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την παροχή των δεσμεύσεων και την υιοθέτηση του προγράμματος συμμόρφωσης στην απόφασή της για τη Napier Brown το 1988 ([54]) ως παράγοντες μετριασμού κατά τον καθορισμό της χρηματικής ποινής, η οποία ορίσθηκε σε 3 εκατομμύρια Ecu.

2. *Η αντιανταγωνιστική πρακτική*

2.1. **Σύνοψη**

(29) Τα γεγονότα και τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή φανερώνουν ότι:

α) όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη, η British Sugar ενημέρωσε την Tate & Lyle στη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1986, και ενημέρωσε επίσης τη Napier Brown και την James Budgett σε επόμενη συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιήθηκε πριν από τα τέλη του 1986, για την πρόθεσή της να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών της ζάχαρης και να σταματήσει την πολιτική καθορισμού χαμηλών τιμών, η οποία είχε σχεδιασθεί προκειμένου να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά, καθώς και για την πρόθεσή της να αυξήσει το επίπεδο τιμών στη Μεγάλη Βρετανία. Η Tate & Lyle επιβεβαίωσε ότι σκόπευε να ακολουθήσει αυτή την πολιτική τιμών. Μετά τη διμερή συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, πραγματοποιήθηκαν ανάμεσα στα τέσσερα μέρη 18 συναντήσεις για τη βιομηχανική ζάχαρη, σε τακτά χρονικά διαστήματα καθόλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς μέχρι τις 13 Ιουνίου 1990. Στη διάρκεια των συναντήσεων αυτών, η British Sugar ενημέρωσε την Tate & Lyle, τη Napier Brown και την James Budgett για τις αυξήσεις τις οποίες σκόπευε να επιβάλει στην τιμή της βιομηχανικής ζάχαρης. Αυτό έγινε με αναφορά σε «ένα μητρώο καθορισμού τιμών» που καθόριζε τις τιμές που είχε ως στόχο η British Sugar ανάλογα με τον όγκο των αγορών. Βάσει αυτής της δομής, το μητρώο κατ' ανάγκη κατεδείκνυε και τις διαφορές των τιμών μεταξύ των αγοραστών μεγαλύτερων ή μικρότερων ποσοτήτων βιομηχανικής ζάχαρης. Τουλάχιστον σε μια περίπτωση, δόθηκε στις εταιρείες Tate & Lyle, Napier Brown και James Budgett αντίγραφο του γραπτού μητρώου, ενώ, στις άλλες συναντήσεις, η British Sugar παρείχε στα άλλα τρία μέρη πληροφορίες ανάλογου χαρακτήρα με αυτές που περιέχονταν στο μητρώο. Επιπλέον, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η British Sugar έκανε επίσης νύξεις στις άλλες τρεις εταιρείες σχετικά με την πρόθεσή της να μεταβάλει ορισμένες ή όλες τις τιμές καταλόγου, ακόμη και εννέα μήνες πριν λάβει χώρα η μεταβολή αυτή·

β) όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, στη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1986, η British Sugar ενημέρωσε την Tate & Lyle ότι στη δραστηριότητα αυτή είχε επίσης την πρόθεση να σταματήσει την πολιτική χαμηλών τιμών, την οποία είχε ξεκινήσει προκειμένου να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά, και ότι τώρα σκόπευε να αυξήσει το επίπεδο τιμών στη Μεγάλη Βρετανία. Εν συνεχεία, μεταξύ της 25ης Φεβρουαρίου 1987 και της 9ης Μαΐου 1990, οι δύο εταιρείες πραγματοποίησαν οκτώ συναντήσεις σχετικά με τη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Κατά τη διάρκεια δύο τουλάχιστον από τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar παρέδωσε στην Tate & Lyle αντίγραφο νέου τιμοκαταλόγου της λιανικής πώλησης λίγες ημέρες πριν από την επίσημη κυκλοφορία του. Στη διάρκεια των συναντήσεων αυτών, οι δύο εταιρείες συζήτησαν επίσης τις αντίστοιχες πολιτικές εκπτώσεων που ακολουθούσαν έναντι μεγαλύτερων πελατών λιανικής πώλησης. Ωστόσο, δεν υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ότι η British Sugar πληροφόρησε την Tate & Lyle σχετικά με κάποια συγκεκριμένη τιμή ή έκπτωση που θα εφαρμοζόταν σε συγκεκριμένο πελάτη. Επιπλέον, η British Sugar διαβίβασε τις αυξήσεις των τιμών λιανικής πώλησης στην Tate & Lyle τουλάχιστον δύο έως τρεις εβδομάδες πριν καταρτισθεί και κυκλοφορήσει ο νέος γραπτός τιμοκατάλογος.

2.2. **Αναλυτική παρουσίαση**

(30) Σχεδόν δύο μήνες πριν αποταθεί επιστήμως και εγγράφως στην Επιτροπή με προσφορά δεσμεύσεων, ο τότε πρόεδρος της S & W Berisford τηλεφώνησε στον πρόεδρο της Tate & Lyle στις 17 και 18 Ιουνίου 1986, ενημερώνοντάς τον ότι επρόκειτο να αντικατασταθεί άμεσα ο διευθυντής της British Sugar, και προτείνοντας συνάντηση με την Tate & Lyle για να παρουσιάσει τη νέα ομάδα ([55]). Η εν λόγω συνάντηση συγκλήθηκε μεταξύ των διευθυντών των δύο εταιρειών στις 20 Ιουνίου 1986. Στη διάρκεια της συνεδρίασης, η British Sugar ενημέρωσε την Tate & Lyle για την απόφασή της να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών της ζάχαρης, ο οποίος είχε βασιστεί στον καθορισμό χαμηλών τιμών που είχε σχεδιάσει προκειμένου να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά. Ακολουθεί απόσπασμα της επιστολής που απέστειλε, στις 29 Αυγούστου 1990, διευθυντής της Tate & Lyle προς το Office of Fair Trading, αντίγραφο της οποίας έλαβε η Επιτροπή, όπου εκθέτει τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία του αντελήφθη τα πεπραγμένα κατά τη συνάντηση ([56]):

«Οι εκπρόσωποι της Tate & Lyle αποχώρησαν με το συμπέρασμα ότι θα έπαυε ο πόλεμος των τιμών που συνεχιζόταν επί δύο περίπου έτη. Επίσης, αποκόμισαν την εντύπωση ότι θα παρέμεναν ως έχουν τα μερίδια αγοράς λιανικής πώλησης που κατείχαν η Tate & Lyle και η British Sugar τη στιγμή εκείνη και ότι κανένα μέρος δεν θα τιμολογούσε με επιθετι-

κό τρόπο. Η Tate & Lyle δέχθηκε επίσης ότι δεν ήταν δυνατό να παρεμποδισθεί η British Sugar να τοποθετήσει την πλήρη της ποσόστωση Α και Β ύψους 1 144 000 τόνων στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι συζητήσεις αυτές, όπως συμπέρανε η Tate & Lyle, συνεπάγονταν ότι η British Sugar δεν θα προκαλούσε αναταραχή στην αγορά προβαίνοντας σε εισαγωγή ζάχαρης, διότι ανάλογη πράξη θα σήμαινε επανέναρξη του πολέμου των τιμών, δεδομένου ότι η αγορά βρισκόταν σε ισορροπία. Προκειμένου να δώσει στα θέματα αυτά εμπορική σημασία, ο κ. Pepler από την Tate & Lyle Sugars μετέφερε στο προσωπικό του το μήνυμα ότι δεν έπρεπε να περικόψουν τις τιμές επιχειρώντας να κερδίσουν μερίδιο αγοράς από την British Sugar.

Η συνεδρίαση αυτή ήταν σημαντική από την άποψη ότι έθεσε τις βασικές αρχές στις οποίες στηρίχθηκαν όλες οι μελλοντικές συζητήσεις» ([57]).

(31) Βάσει των ισχυρισμών της British Sugar και της Tate & Lyle, η δήλωση αυτή δεν σημαίνει ότι οι εταιρείες συμφώνησαν να καθορίσουν τιμές, μερίδια αγοράς ή να αναλάβουν κοινή θέση όσον αφορά τις εισαγωγές. Σε κοινό υπόμνημα που υπέβαλαν αμφότερες στο Office of Fair Trading ([58]) τα μέρη παρουσίασαν το κοινό τους συμπέρασμα για όσα διαμείφθηκαν. Το αντίστοιχο σημείο του υπομνήματος αναφέρει τα ακόλουθα:

«4 Η BS σε συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 ανακοίνωσε ότι θα έπαυε ο πόλεμος τιμών που σοβούσε στην αγορά ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου, εξαιτίας της τότε εμπορικής πολιτικής της. Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης έρευνας της Επιτροπής για τις δραστηριότητες της BS, σύμφωνα με την απόφαση για τη Napier Brown, η BS ενδιαφερόταν να εξασφαλίσει ότι δεν υπήρχε περαιτέρω πιθανότητα εμπλοκής της σε ένα είδος πολιτικής καθορισμού τιμών που θα έδινε αφορμή σε καταγγελίες προς την Επιτροπή ή το OFT λόγω της εξοντωτικής τιμολόγησης ή άλλων σχετικών καταχρήσεων της δεσπόζουσας θέσης της. Αμφότερες η TLS και η British Sugar πίστευαν ότι αποτέλεσμα της μονομερούς απόφασης που έλαβε η British Sugar να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών ήταν:

α) ότι τα μερίδια της αγοράς λιανικής πώλησης θα έτειναν να παραμείνουν περίπου στο επίπεδο που πίστευαν τα μέρη ότι ίσχυε κατά τη στιγμή της ανακοίνωσης στην οποία προέβη η British Sugar· και για το σκοπό αυτόν

β) η British Sugar δεν θα τιμολογούσε επιθετικά, πράγμα που θα είχε ως αποτέλεσμα ότι και η TLS δεν θα τιμολογούσε επιθετικά, παρότι θα εξακολουθούσε να υπάρχει ένα πεδίο ανοχής σε σχέση με τα αντίστοιχα μερίδιά τους στην αγορά.

Κατά το διακανονισμό, η BS, πριν προβεί σε γενική ανακοίνωση προς τους πελάτες της, ενημέρωσε την TLS για τις μεταβολές στις τιμές καταλόγων και την πολιτική εκπτώσεων, παρότι η TLS δεν ενημερώθηκε για κάποια συγκεκριμένη τιμή ή έκπτωση που θα παρεχόταν σε συγκεκριμένο πελάτη. Πριν δοθούν οι πληροφορίες αυτές στην TLS, όλοι οι σημαντικοί πελάτες της BS είχαν λάβει γνώση των γενικών της προθέσεων όσον αφορά την τάξη μεγέθους των αυξήσεων τιμών κατά το διάστημα αναφοράς. Κατά καιρούς, τα μέρη έρχονταν σε επαφή προκειμένου να αποφασίσουν αν τα μερίδιά τους στην αγορά λιανικής πώλησης βρίσκονταν εντός του πεδίο ανοχής.» ([59]).

(32) Μετά τη συνάντηση μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle στις 20 Ιουνίου 1986, η British Sugar συγκάλεσε σειρά συνεδριάσεων με την Tate & Lyle, και σε ορισμένες περιπτώσεις συμμετείχαν η Napier Brown και η James Budgett, μέχρι και της 13ης Ιουνίου 1990 συμπεριλαμβανομένης. Η Tate & Lyle προσκόμισε στην Επιτροπή κατάλογο των συναντήσεων για τις οποίες είχε λάβει γνώση ([60]). Ο κατάλογος αυτός καταρτίσθηκε βάσει των ημερολογιακών καταχωρήσεων των εργαζομένων. Αναλυτικά, ο κατάλογος αναφέρει την ημερομηνία, τους επιμέρους συμμετέχοντες και την εταιρεία στην οποία ανήκαν, το χώρο συνάντησης και το θέμα που συζητήθηκε σε κάθε συνεδρίαση.

(33) Στον κατάλογο που προσκόμισε η Tate & Lyle αναφέρονται αναλυτικά 40 συναντήσεις. Η British Sugar, η Napier Brown και η James Budgett παραδέχονται ότι οι συναντήσεις έλαβαν πράγματι χώρα και δέχονται επίσης ότι πραγματοποιήθηκαν όπως περιγράφονται και αναφέρονται αναλυτικά στον κατάλογο που προσκόμισε η Tate & Lyle ([61]). Στον κατάλογο αυτόν, η Tate & Lyle επισήμανε ότι αμφιβάλλει κατά πόσο πραγματοποιήθηκε πράγματι η συνάντηση της 5ης Νοεμβρίου 1987. Πέρα από το χώρο στον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι συνεδριάσεις, ο κατάλογος παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

Ημερομηνία	Εταιρείες ένας ή περισσότεροι εκπρόσωποι των οποίων συμμετείχαν στη συνάντηση BS = British Sugar TL = Tate & Lyle NB = Napier Brown JB = James Budgett	Θέμα
1986		
20 Ιουνίου 1986	BS, TL	συνάντηση γενικού χαρακτήρα
[3 ή 4 εβδομάδες αργότερα]	BS, TL	συνάντηση γενικού χαρακτήρα
16 Σεπτεμβρίου 1986	BS, TL	γενική αγορά
[η ακριβής ημερομηνία άγνωστη]	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
1987		
5 Φεβρουαρίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
25 Φεβρουαρίου 1987	BS, TL	γενική/λιανική πώληση
26 Μαρτίου 1987	BS, TL	λιανική πώληση
15 Ιουνίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
24 Ιουνίου 1987	BS, TL	γενική
29 Ιουνίου 1987	BS, TL	γενική
6 Ιουλίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
29 Ιουλίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
15 Σεπτεμβρίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
7 Οκτωβρίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
20 Οκτωβρίου 1987	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
5 Νοεμβρίου 1987 [;]	BS [;], TL [;]	γενική [;]
1988		
7 Ιανουαρίου 1988	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
25 Ιανουαρίου 1988	BS, TL	γενική
27 Ιανουαρίου 1988	BS, TL	λιανική πώληση
8 Μαρτίου 1988	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
20 Απριλίου 1988	BS, TL	γενική
11 Μαΐου 1988	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
4 Αυγούστου 1988	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
14 Σεπτεμβρίου 1988	BS, TL	λιανική
3 Οκτωβρίου 1988	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
23 Νοεμβρίου 1988	BS, TL	γενική
1989		
13 Φεβρουαρίου 1989	BS, TL	γενική/εισαγωγές
30 Μαΐου 1989	BS, TL, JB	εισαγωγές/εξαγωγές
6 Ιουνίου 1989	BS, TL	λιανική πώληση
19 Ιουνίου 1989	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική/θεσμική τιμή
29 Αυγούστου 1989	BS, TL	εισαγωγές/εξαγωγές
17 Οκτωβρίου 1989	BS, TL	λιανική πώληση
16 Νοεμβρίου 1989	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
14 Δεκεμβρίου 1989	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
1990		
8 Φεβρουαρίου 1990	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική
12 Φεβρουαρίου 1990	BS, TL	λιανική πώληση
21 Φεβρουαρίου 1990	BS, TL	γενική
9 Μαΐου 1990	BS, TL	λιανική πώληση
12 Ιουνίου 1990	BS, TL	βιομηχανική
13 Ιουνίου 1990	BS, TL, NB, JB	βιομηχανική

(34) Τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τις συναντήσεις έχουν ως εξής:

— συνάντηση γενικού χαρακτήρα: 2,
— γενική αγορά: 8,
— βιομηχανική: 18,
— βιομηχανική/μεταβολές θεσμικών τιμών: 1,
— γενική/λιανική πώληση: 1,
— λιανική πώληση: 7,
— γενική/εισαγωγές: 1,
— εισαγωγές/εξαγωγές: 2.

(35) Ο κατάλογος φανερώνει ότι — πέραν της πρώτης διμερούς συνάντησης μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle στις 20 Ιουνίου 1986 — πραγματοποιήθηκαν 18 συναντήσεις για τη βιομηχανική ζάχαρη στις οποίες συμμετείχαν και τα τέσσερα μέρη, δηλαδή 17 συναντήσεις με θέμα τη βιομηχανική ζάχαρη και μία με θέμα τη βιομηχανική ζάχαρη και τις μεταβολές της θεσμικής τιμής. Όσον αφορά την πρώτη τετραμερή συνάντηση (μεταξύ της British Sugar, της Tate & Lyle, της Napier Brown, και της James Budgett) για τη βιομηχανική ζάχαρη, αναγράφεται στον κατάλογο και είναι αδιαμφισβήτητο ότι έλαβε χώρα στα τέλη του 1986, δηλαδή μετά τις 16 Σεπτεμβρίου 1986 και πριν από τα τέλη του 1986.

Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, πέρα από την πρώτη διμερή συνάντηση στις 20 Ιουνίου 1986, πραγματοποιήθηκαν οκτώ συναντήσεις μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, δηλαδή επτά με θέμα τη ζάχαρη λιανικής πώλησης και μία με θέμα τη γενική αγορά και τη ζάχαρη λιανικής πώλησης.

Οι άλλες συναντήσεις που αναφέρονται στον κατάλογο δεν αφορούν την παρούσα υπόθεση.

(36) Σε επιστολή που απέστειλε ο πρόεδρος της Tate & Lyle, στις 16 Ιουλίου 1990 ([62]), προς το Office of Fair Trading, αντίγραφο της οποίας έλαβε η Επιτροπή, η Tate & Lyle εξέθετε τα συμπεράσματά της από τις συνεδριάσεις:

«Πραγματοποιήθηκαν ορισμένες συνεδριάσεις, κατά τις οποίες η British Sugar κατέδειξε την ύψιστη εμπορική και πολιτική της απαίτηση να πωλήσει όλη της την ποσόστωση ζάχαρης Α και Β στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αποκάλυψε επίσης την επιθυμία της για αύξηση των επιπέδων των τιμών του Ηνωμένου Βασιλείου από τα χαμηλά επίπεδα που είχαν επιτευχθεί μέχρι τότε, και επίσης οι διαφορές τιμών μεταξύ των πελατών που αγοράζουν διαφορετικές ποσότητες να αποκαθίστανται σε πιο λογικά επίπεδα. Ως οπαδός τιμών, δεδομένης της επισφαλούς κατάστασης της βιομηχανίας εξευγενισμού ζαχαροκάλαμου, η Tate & Lyle δεν είχε πολλές εμπορικές εναλλακτικές λύσεις από το να αποδεχθεί τη νέα πολιτική τιμών της British Sugar.

Οι εταιρείες αντάλλαξαν απόψεις όσον αφορά τις ελάχιστες τιμές που επιθυμούσε να επιτύχει η British Sugar στη βιομηχανική αγορά και την αγορά λιανικής πώλησης και το ενδεχόμενο προγραμματισμού των αυξήσεων των τιμών. Η Tate & Lyle τόνισε ότι η εμπορική πολιτική της ήταν, αφενός, να ακολουθήσει την ηγεσία τιμών της British Sugar και, αφετέρου, να υπερασπισθεί το τότε μερίδιό της στην αγορά που ανερχόταν στο ένα τρίτο περίπου της αγοράς λιανικής πώλησης. Εν συνεχεία, η British Sugar εισήγαγε αυξήσεις των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης στο Ηνωμένο Βασίλειο το καλοκαίρι του 1986, και η Tate & Lyle ακολούθησε με ουσιαστικά ανάλογες αυξήσεις. Η Tate & Lyle κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούσε να εμποδίσει την British Sugar να πωλήσει το σύνολο της ποσόστωσής της Α και Β στο Ηνωμένο Βασίλειο και ότι η British Sugar δεν θα εισήγαγε ζάχαρη στη χώρα.

Όσον αφορά τις πωλήσεις ζάχαρης στη βιομηχανική αγορά, φαίνεται ότι έκτοτε πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις δύο ή τρεις φορές το χρόνο μεταξύ εκπροσώπων της British Sugar και της Tate & Lyle. Σε ορισμένες από τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar έθεσε προς συζήτηση τις ελάχιστες καθαρές τιμές προς πελάτες διαφόρων επιπέδων τις οποίες σκόπευε να επιτύχει κατά το ερχόμενο έτος. Ο πίνακας αυτός και άλλα θέματα που σχετίζονται με τις τιμές, αποτέλεσαν το αντικείμενο επικοινωνίας μεταξύ των εταιρειών, καθώς και αντιπροσώπων της Napier Brown και της Budgett. Η επιλογή της κατάλληλης χρονικής στιγμής για τις μεταβολές στις τιμές καταλόγου και το περιεχόμενο των μεταβολών αυτών αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο επικοινωνίας, καθώς και ζητήματα όπως τα μεγέθη των παρτίδων, η φερεγγυότητα των πελατών, κ.λπ. Φαίνεται επίσης ότι μερικές φορές αντηλλάγησαν πληροφορίες μεταξύ των εταιρειών σχετικά με τις κλιμακωτές εκπτώσεις που εφαρμόζονται σε συγκεκριμένους πελάτες.

(. . .)

Όσον αφορά τις τιμές λιανικής πώλησης, πραγματοποιήθηκαν επίσης επαφές μεταξύ των εταιρειών, κατά τις οποίες η British Sugar αποκάλυψε τις ημερομηνίες και το χρονοδιάγραμμα των αυξήσεων του τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης. Όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις με τους πελάτες, αντηλλάγησαν πληροφορίες σχετικά με τις μεταβολές ως προς τις εκπτώσεις οι οποίες θα παρέχονταν σε ορισμένους από τους μεγαλύτερους πελάτες (που εφοδιάζονταν και από τις δύο εταιρείες). Η Tate & Lyle έχει δευκρινίσει επανειλημμένα ότι θα προστάτευε το μερίδιό της του ενός τρίτου στην αγορά λιανικής πώλησης και κατέβαλε κάθε προσπάθεια να εμποδίσει την British Sugar να διαβρώσει αυτό το μερίδιο. Δεν ήταν εντός των εμπορικών ενδιαφερόντων της Tate & Lyle να προσβάλει τη θέση της British Sugar στην αγορά, ούτε να υπονομεύσει τον εμπορικό στόχο της British Sugar να βελτιώσει τα κέρδη της από την αγορά ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου.» ([63]).

2.2.1. *Καθορισμός των τιμών βιομηχανικής ζάχαρης (συγκεκριμένα το μητρώο τιμών)*

(37) Σε παράρτημα της προαναφερθείσας επιστολής της 16ης Ιουλίου 1990, η Tate & Lyle επεσύναπτε αντίγραφο του μητρώου τιμολόγησης το οποίο της παραδόθηκε από την British Sugar στη διάρκεια συνάντησης κατά το 1989. Το εν λόγω μητρώο, το οποίο αφορά μόνο τη βιομηχανική ζάχαρη, παραθέτει την τιμή στόχο της British Sugar σε τριμηνιαία βάση για το ημερολογιακό έτος 1990, κατανεμημένη σε δέκα στήλες ανάλογα με την αγοραζόμενη ποσότητα σε τόνους.

(38) Παρότι η British Sugar πιστεύει ότι το μητρώο διαβιβάσθηκε στη διάρκεια μιας μόνο συνάντησης, παραδέχεται ότι [64] «σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το παραδεχόμαστε νομίζω, δεν νομίζω ότι έχουμε να φοβηθούμε τίποτα, το μητρώο συζητήθηκε σε ένα γενικό πλαίσιο, αλλά δεν βρήκαμε καμία περίπτωση που άλλο τυπωμένο ή γραπτό έγγραφο διαβιβάστηκε στην Tate ή τους εμπόρους.» [65]. Κατά τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στην British Sugar, εκπρόσωπος της εταιρείας δήλωσε [66] ότι στις περιπτώσεις που το μητρώο δεν παραδόθηκε εκ μέρους της British Sugar «αυτό που κατά κανόνα κάναμε ήταν να ανακοινώσουμε απλώς ότι επιχειρήσαμε να μετατοπίσουμε, αν θέλετε, την κλίμακα των 50 000 τόνων κατά μία ορισμένη ποσότητα και εν συνεχεία να αυξήσουμε την κατώτερη κλίμακα, ούτως ώστε να είναι 2£/2, 5£/3£, κ.λπ.» [67] και η James Budgett αναφέρει ότι το μητρώο διαβιβάστηκε μόνον σε μία περίπτωση [68]. Αντιθέτως, στη διάρκεια των ερευνών που διενεργήθηκαν στην Tate & Lyle, εκπρόσωπος της εταιρείας δήλωσε ότι το μητρώο της British Sugar παραδόθηκε στην Tate & Lyle «πιθανόν δύο ή τρεις φορές» (twice or three times possibly) [69]. Επιπλέον, εκπρόσωπος της Tate & Lyle, απαντώντας στην έρευνα του ανακριτή σχετικά με το χαρακτήρα των πληροφοριών που παρέχονταν στην Tate & Lyle στις περιπτώσεις που δεν παραδίδετο το μητρώο, δήλωσε [70] «... το θέμα ήταν ότι παρουσίαζαν ένα κομμάτι χαρτί που έλεγαν ότι ήταν ο στόχος τους από πλευράς αναθεώρησης των τιμών της αγοράς (...) τώρα αυτό δεν εμφανιζόταν κάθε φορά. Είχε να κάνει με τις επιδιώξεις τους για το διάστημα που θα ακολουθούσε, δηλαδή το διάστημα ενός χρόνου.» [71]. Στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων [72], η Tate & Lyle υποστήριξε ότι ο εκπρόσωπός της αναφερόμενος στην υποβολή ενός «κομματιού χαρτιού» (a piece of paper) αναφερόταν στο μητρώο στις περιπτώσεις που αυτό διαβιβάστηκε. Όπως υποστηρίζει η Tate & Lyle [73], «εκτός από τη μία ή ενδεχομένως τις δύο ή τρεις περιπτώσεις που διαβιβάστηκε ο πίνακας στην T & L και στους εμπόρους, δεν διαβιβάστηκε στην T & L άλλη γραπτή ή έντυπη πληροφορία όσον αφορά την τιμολόγηση. Ωστόσο, η T & L συμφωνεί με την BS ότι, εκτός από το μητρώο, δεν της παραδόθηκαν άλλα έντυπα ή γραπτά έγγραφα» [74].

Ωστόσο, κανένα από τα μέρη δεν έχει μέχρι σήμερα αμφισβητήσει την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων όσον αφορά — όπως επανελήφθη στην παρούσα απόφαση [75] — την εντύπωση της British Sugar για το τι συνέβη στις περιπτώσεις που δεν διαβιβάστηκε το μητρώο, δηλαδή συζήτηση του μητρώου «σε ένα γενικό πλαίσιο» (in general terms) και ανακοίνωση εκ μέρους της British Sugar των επιπέδων στα οποία σκόπευε να μετατοπίσει τις διάφορες κλίμακες ποσοτήτων. Αν επιχειρήσουμε μια σύγκριση, αποδεικνύεται ότι οι πληροφορίες που παρείχε στις περιπτώσεις αυτές η British Sugar ήταν ανάλογου χαρακτήρα με τις πληροφορίες που παρέχονταν κατά την καθ' αυτό διαβίβαση του μητρώου στα άλλα μέρη. Η Napier Brown συμφωνεί ρητά [76] με την περιγραφή της Επιτροπής σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, όπως εκτίθενται στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων [77] και όπως επαναλαμβάνονται στην παρούσα απόφαση [78]. «Τουλάχιστον μια φορά παραδόθηκε στην Tate & Lyle, την Napier Brown και την James Budgett, αντίγραφο του γραπτού μητρώου και, στις άλλες περιπτώσεις, η British Sugar διαβίβασε πληροφορίες χαρακτήρα ανάλογου με εκείνον του μητρώου ...» [79].

(39) Στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων [80], η Tate & Lyle αναφέρει ότι «όταν συζητούνταν οι πίνακες στις συνεδριάσεις, δεν "υποβάλλονταν" από την BSC για συζήτηση και τροποποίηση αλλά αντιπροσώπευαν τις μονόπλευρες αποφάσεις της BSC» [81]. Συνεχίζει δηλώνοντας [82] ότι «"το μητρώο" ήταν εσωτερικό έγγραφο της BC το οποίο, για δικούς της λόγους, επέλεγε ενίοτε (αν και όχι πάντοτε) να καταστήσει γνωστό στην T & L και στους δύο εμπόρους.» [83].

(40) Στη συνέχεια παρέχονται περαιτέρω διευκρινίσεις για το χαρακτήρα του πίνακα. Κατά τις προφορικές ακροάσεις που διενεργήθηκαν στην παρούσα υπόθεση, η British Sugar περιέγραψε [84] το μητρώο ως «ένα εσωτερικό έγγραφο, ένα κάθετο έγγραφο, αν θέλετε, της British Sugar» [85]. Καθόριζε τις τιμές κάτω από τις οποίες οι αντιπρόσωποι πωλήσεων της British Sugar δεν είχαν το δικαίωμα να πωλήσουν βιομηχανική ζάχαρη χωρίς τη ρητή έγκριση του γενικού διευθυντή που ήταν αρμόδιος για τις πωλήσεις βιομηχανικής ζάχαρης [86]. Εντούτοις, η British Sugar τόνισε επίσης ότι, σε πολλές περιπτώσεις, η πραγματική τιμή στην οποία επωλείτο η βιομηχανική ζάχαρη ήταν χαμηλότερη της τιμής του μητρώου.

Η James Budgett, στη γραπτή της απάντηση στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων [87] υπογράμμισε ότι ουδέποτε «θεώρησε το μητρώο ποσότητας/τιμή που κατέθεσε η BS τίποτα περισσότερο από έναν οδηγό σχετικά με την τιμή που ζητούσε η BS να επιτύχουν οι πωλητές της. Οι πληροφορίες αυτές δεν ήταν απόρρητες (ήταν στη διάθεση των πελατών βιομηχανικής ζάχαρης που τις ζητούσαν)» [88]. Στην γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η James Budgett περιγράφει [89] το μητρώο: «όπως φαινόταν αποτελούσε απλώς εσωτερι-

κό οδηγό της British Sugar προς τους πωλητές της, οι οποίοι μπορούσαν να παρεκκλίνουν από αυτόν (αλλά έπρεπε πρώτα να ζητήσουν έγκριση της διεύθυνσης)» ([90]), παρέχοντας έτσι «έναν εσωτερικό μηχανισμό παρακολούθησης (an internal monitoring mechanism)» ([91]).

Η Tate & Lyle δήλωσε ([92]) κατά τις έρευνες ότι «παρουσίασαν [η British Sugar] ένα κομμάτι χαρτί που έλεγαν ότι ήταν η επιδίωξή τους όσον αφορά τη αναθεώρηση της τιμής της αγοράς (...) η παρουσίαση αυτή ήταν προς όφελος των άλλων για να ξέρουμε τι σκόπευαν να κάνουν» ([93]).

(41) Η British Sugar ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το μητρώο — διαφορετικό από εκείνο που παρουσιάστηκε στις συναντήσεις μεταξύ των μερών που βρίσκονται σε διένεξη στην παρούσα διαδικασία — δεν δόθηκε σε πελάτες ([94]). Συνεπώς, το έγγραφο δεν ήταν στη διάθεση οποιουδήποτε. Ωστόσο, εξετάζοντας την επιλογή της χρονικής στιγμής, η British Sugar δηλώνει ότι, στην πράξη, πολύ πριν αποκαλύψει στους άλλους το περιεχόμενο του μητρώου, είχε ήδη ξεκινήσει διαπραγματεύσεις και ακόμη είχε συνάψει ορισμένες σημαντικές συμβάσεις βιομηχανικής ζάχαρης. Κατά τη British Sugar, τη στιγμή που κατέστη γνωστό το περιεχόμενο του πίνακα, οι δραστηριότητές της στο χώρο της αγοράς βιομηχανικής ζάχαρης ήταν ήδη γνωστές στους ανταγωνιστές της. Το μητρώο δεν επεφύλασσε εκπλήξεις και δεν ήρε την αβεβαιότητα σχετικά με τις τιμές της British Sugar προς τους πελάτες της ([95]). Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τη χρονική στιγμή κατά την οποία η Tate & Lyle έλαβε από τη British Sugar τις πληροφορίες που περιέχονταν στο μητρώο, η Tate & Lyle εξήγησε ([96]), κατά τη διάρκεια των ερευνών, ότι «σε γενικές γραμμές» (in general) οι πληροφορίες της δόθηκαν «στα πρώτα στάδια» (at the early stages) των ετήσιων διαπραγματεύσεών της με βιομηχανικούς αγοραστές «όταν είχαμε ενδεχομένως αρχίσει να διαπραγματευόμαστε με ορισμένους, αλλά όχι με κάποιους άλλους» ([97]). Η Tate & Lyle υποστήριξε ότι στην περίπτωση που δεν είχε λάβει από την British Sugar τις πληροφορίες σχετικά με το μητρώο, θα ήταν εν μέρει σε θέση, συζητώντας με αγοραστές, να τις λάβει μέσω της αγοράς ([98]). Πάντως, στην ίδια περίπτωση, η Tate & Lyle επιβεβαίωσε ([99]) ότι οι πληροφορίες που περιέχονταν στο μητρώο της φάνηκαν χρήσιμες, αναφέροντας ότι «θα ήταν ανόητο να πούμε ότι δεν ήταν χρήσιμες, ήταν χρήσιμες (...) αν είχαμε κάποια ένδειξη της θέσης της θα είχε ίσως κάποια σημασία για τον τρόπο με τον οποίο μπορούσαμε να την αντιμετωπίσουμε. Ήμασταν οπαδοί» ([100]).

(42) Επιπλέον, υπάρχουν αποδείξεις ότι οι πληροφορίες που διαβίβασε η British Sugar στην Tate & Lyle, τη Napier Brown και την James Budgett όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη δεν περιορίζονταν απλώς στην προκαταβολική διαβίβαση των πινάκων των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης, ή στην παροχή αντίστοιχων πληροφοριών, αλλά ότι η British Sugar ενημέρωσε επίσης τις εν λόγω εταιρείες για την πρόθεση της να αυξήσει τις τιμές, πριν καταρτιστούν αναλυτικοί πίνακες. Σε γραπτή απάντηση της 15ης Ιανουαρίου 1991 ([101]), σε ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη, η Tate & Lyle ανέφερε ότι, παρότι ουδέποτε έλαβε σχέδιο των μεταβολών των τιμών καταλόγου εκ μέρους της British Sugar, «υπήρχαν ενδείξεις για την πρόθεσή της να μεταβάλει ορισμένες ή όλες τις τιμές καταλόγου, σε πολλές περιπτώσεις εννέα μήνες νωρίτερα. Σημειώστε ότι οι περισσότερες βιομηχανικές πωλήσεις δεν συνάπτονται σε τιμές καταλόγου» ([102]).

(43) Όσον αφορά το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η Tate & Lyle είχε επιβεβαιώσει, κατά τις έρευνες της 27ης Μαΐου 1994, ότι οι πληροφορίες παρείχαν υψηλότερο βαθμό βεβαιότητας και έγκαιρης ενημέρωσης, η Tate & Lyle, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, ανέφερε ([103]): «Οι τιμές καταλόγου στο βιομηχανικό τομέα έχουν πολύ μικρή σημασία σε σχέση με τις πραγματικές τιμές που χρεώνονται στους μεμονωμένους πελάτες. Οι πληροφορίες που παρείχε η BS είχαν πολύ μεγαλύτερη σημασία για τους εμπόρους, τους οποίους θα μπορούσαν να διευκολύνουν να στηρίζουν τις τιμές τους. Όσον αφορά τον ανταγωνισμό με την BS σε επιμέρους λογαριασμούς, ανάλογες πληροφορίες είχαν μικρή αξία για την T & L. Ως εκ τούτου, (...) οι πληροφορίες ήταν χρήσιμες όσον αφορά τις πιθανές προθέσεις της BS και δεν παρείχαν καμία βεβαιότητα.» ([104]). Όσον αφορά το θέμα της έγκαιρης ενημέρωσης, η Tate & Lyle ανέφερε ([105]): «Παρότι ο ίδιος ο πίνακας δεν δόθηκε σε πελάτες, οι πληροφορίες που περιείχε, κατά τη στιγμή που τις έλαβε η T & L, θα βρίσκονταν στη διάθεση των πελατών την ίδια στιγμή που δόθηκαν και στην T & L. Κατά συνέπεια, η, T & L θα είχε ήδη αρχίσει να συλλέγει τις πληροφορίες από την αγορά ή τουλάχιστον θα είχε λάβει τις πληροφορίες αυτές πολύ πιο γρήγορα λίγο αργότερα. Συνεπώς, η T & L δεν έλαβε τις πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των προθέσεων της BS όσον αφορά τις τιμές πριν από τους πελάτες της BS (βλέπε επίσης σημεία 152 και 160 της απάντησης της BS στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων) ([106]).

(44) Επιπλέον, είναι σαφές ότι, στη διάρκεια των συναντήσεων για τη βιομηχανική ζάχαρη, αναφέρθηκαν οι διαφορές που έπρεπε να διατηρηθούν ή να δημιουργηθούν μεταξύ των τιμών που χρεώνονταν σε αγοραστές μεγάλων ποσοτήτων ζάχαρης σε σχέση με τους αγοραστές μικρότερων ποσοτήτων. Στην επιστολή της, της 16ης Ιουλίου 1990, προς την υπηρεσία ανταγωνισμού (Office of Fair Trading) ([107]), η Tate & Lyle αναφέρει ότι, στη διάρκεια των συνεδριάσεων, η British Sugar «αποκάλυψε την επιθυμία της να δει το επίπεδο των τιμών του Ηνωμένου Βασιλείου να σημειώνει αύξηση από τα χαμηλά επίπεδα που είχαν επιτευχθεί μέχρι τότε, και να δει

επίσης τις διαφορές μεταξύ των πελατών που αγόραζαν διαφορετικές ποσότητες να αποκαθίστανται σε πιο λογικά επίπεδα» ([108]).

Πράγματι, το γεγονός ότι η British Sugar παρουσίασε το μητρώο τιμολόγησης σε ορισμένες τουλάχιστον από τις συναντήσεις αυτές και ότι ο πίνακας αυτός ανέφερε την επιδιωκόμενη ελάχιστη τιμή από τους πελάτες ανάλογα με το μέγεθος των αγορών τους, σήμαινε ότι ήταν αναπόφευκτη η εξέταση των αγορών στη διάρκεια των συνεδριάσεων αυτών. Και το επιβεβαιώνει και η ίδια η British Sugar: Στη διάρκεια των ερευνών, δήλωσε ([109]) ότι «η γνωστοποίηση του πίνακα ... σχεδιάσθηκε με σκοπό να εμβάλει την ιδέα ότι θα διατηρούνταν ορισμένες αναλογίες μεταξύ τιμής και ποσότητας» ([110]) και στη γραπτή της απάντηση η αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([111]) ανέφερε ότι τέτοιες συνεδριάσεις «εξέταζαν τις διαφορές της τιμής της βιομηχανικής ζάχαρης ανάμεσα σε μεγαλύτερες και μικρότερες αγοραζόμενες ποσότητες ζάχαρης» ([112]). Αυτό επιβεβαιώνεται επίσης και στην επιστολή, της 29ης Αυγούστου 1990, της Tate & Lyle προς το Office of Fair Trading ([113]), στην οποία αναφέρεται ότι όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη «τα θέματα που συζητήθηκαν περιελάμβαναν τις μεταβολές των τιμών, τις διαφορές, τους όρους παράδοσης, τους όρους πίστωσης, ανησυχίες σχετικά με την απώλεια ποσοτήτων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την κατάσταση συγκεκριμένων λογαριασμών» ([114]).

(45) Η Napier Brown και η James Budgett παρείχαν αποδεικτικά στοιχεία ότι, ως έμποροι, είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αποκατάσταση και τη διατήρηση υπολογίσιμων διαφορών στις τιμές μεταξύ των αγοραστών μεγαλύτερων και μικρότερων ποσοτήτων βιομηχανικής ζάχαρης. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, στον τομέα της βιομηχανικής ζάχαρης, οι αγοραστές μεγαλύτερων ποσοτήτων ήταν κυρίως πελάτες της British Sugar, ενώ οι αγοραστές μικρότερων ποσοτήτων ήταν οι παραδοσιακοί πελάτες των εμπόρων. Η Napier Brown, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κατέστησε σαφές ([115]) ότι οι συναντήσεις της παρείχαν τη διαβεβαίωση ότι η British Sugar δεν θα επεδίωκε πλέον, όσον αφορά την τιμολόγηση της βιομηχανικής ζάχαρης «τη μη ρεαλιστική διάρθρωση που είχε δημιουργήσει στην διάρκεια του πολέμου των τιμών» ([116]) λόγω της «πολιτικής της "British Sugar" να μειώσει δραστικά τις διαφορές μεταξύ των τιμών που χρεώνονταν σε πελάτες που λάμβαναν μεγάλες ποσότητες ζάχαρης (οι οποίοι συχνά ήταν ήδη υφιστάμενοι πελάτες της British Sugar) και πελάτες που λάμβαναν μικρότερες ποσότητες (οι οποίοι ήταν ανέκαθεν οι πελάτες των εμπόρων)» ([117]).

Η James Budgett, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων εξηγούσε ([118]). «Η Budgett είχε υποστεί ζημίες όχι από το απόλυτο επίπεδο των μέσων τιμών βιομηχανικής ζάχαρης (...) αλλά μάλλον από την έλλειψη διάκρισης μεταξύ των τιμών που χρέωνε η British Sugar σε πελάτες διαφορετικού μεγέθους (...). Ως εκ τούτου, από την άποψη της Budgett, η κατάργηση των διαφορών ήταν σαφώς η πιο άδικη πρακτική τιμολόγησης που χρησιμοποίησε η British Sugar, και εκείνη που επέφερε ουσιαστική ζημία στη Budgett. (...) Από την άποψη της Budgett, οι συναντήσεις παρείχαν τη διαβεβαίωση ότι η απόφαση της British Sugar να αποφύγει τις πρακτικές άδικης τιμολόγησης που έβλαπταν τους εμπόρους, και ήταν σαφέστατες σε ανώτερο διευθυντικό επίπεδο, υπέκειτο επίσης σε κάποιον εσωτερικό μηχανισμό που αφορούσε την καθημερινή δραστηριότητα των πωλητών της British Sugar» ([119]).

2.2.2. *Τιμολόγηση της ζάχαρης λιανικής πώλησης*

(46) Όσον αφορά τις συνεδριάσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, η Tate & Lyle εκλήθη επίσης, κατά τις έρευνες της 27ης Μαΐου 1994, να σχολιάσει τις ενδείξεις ότι η British Sugar παρείχε ορισμένους τιμοκαταλόγους σε ορισμένα στάδια πριν οι πραγματικές τιμές τεθούν γενικά στη διάθεση του κοινού και ότι η British Sugar παρείχε στην Tate & Lyle έγκαιρη προειδοποίηση για τις αυξήσεις του τιμοκαταλόγου. Ένας εκπρόσωπος της Tate & Lyle, ερωτώμενος σχετικά με το τι δόθηκε στην εταιρεία, πότε και πόσο νωρίτερα δήλωσε ([120]): «Νομίζω ότι ήταν τρεις ή τέσσερις εβδομάδες πριν από την επίσημη ημερομηνία αύξησης της τιμής και νομίζω ότι έγινε απλώς για να μεταδοθεί η πληροφορία ούτως ώστε να μην είμαστε εντελώς απληροφόρητοι και ότι εκείνοι [η British Sugar] ήταν σίγουροι ότι θα ακολουθούσαμε. Πάντοτε ακολουθούσαμε και εκείνοι πάντοτε υπέθεταν ότι θα το κάναμε. Και αυτό συνέβη μόνο για να αισθάνονται άνετα ότι θα ακολουθούσαμε και στην περίπτωση αυτή» ([121]). Η Tate & Lyle επιβεβαίωσε ([122]) ότι θα τροποποιούσε τις τιμές της εντός μικρού διαστήματος και «ότι γενικά θα ακολουθούσε την ίδια αύξηση ανά τόνο» (go the same increase per tonne in general). Η Tate & Lyle παραδέχθηκε επίσης ([123]) ότι οι πληροφορίες που παρείχε η British Sugar ήταν «παράγοντας ασφάλειας» (safety factor).

(47) Στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle, σχολιάζοντας τη βεβαιότητα και την προκαταβολική ενημέρωση που παρείχε η British Sugar για τις τιμές λιανικής πώλησης, δήλωσε ([124]) ότι «η T & L έλαβε αντίγραφα των τιμοκαταλόγων της BS μόνο σε τρεις περιπτώσεις κατά το εξεταζόμενο διάστημα, τη μια φορά πέντε ημέρες και την άλλη δύο ημέρες πριν από την επίσημη κυκλοφορία τους. Στην τρίτη περίπτωση, η T & L έλαβε αντίγραφο των τιμοκαταλόγων τέσσερις ημέρες μετά την επίσημη κυκλοφορία τους. Εντούτοις, η BS είχε οπωσδήποτε μιλήσει στους πελάτες της πριν συζητήσει με την T & L και συγκεκριμένα είχε αποκαλύψει δύο έως τρεις βδομάδες νωρίτερα στους πελάτες ότι επρόκειτο να αυξή-

σει τις τιμές της. Συνεπώς, οι πληροφορίες που δόθηκαν στην T & L δεν είχαν καθόλου προνομιακό χαρακτήρα. Οποιαδήποτε "εκ των προτέρων" ενημέρωση δόθηκε απλώς πριν από την επίσημη κυκλοφορία των τιμοκαταλόγων και όχι πριν ενημερωθούν οι πελάτες της BS για τις νέες τιμές.» ([125]).

(48) Ωστόσο, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι οι πληροφορίες που παρείχε η British Sugar στην Tate & Lyle όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης δεν περιορίζονταν απλώς στην παροχή τιμοκαταλόγων λιανικής πώλησης. Η British Sugar παρείχε επίσης στην Tate & Lyle σημαντική εκ των προτέρων ενημέρωση για την πρόθεσή της να αυξήσει τις τιμές λιανικής πώλησης, πριν καταρτισθούν αναλυτικοί τιμοκατάλογοι. Σε γραπτή δήλωση της 12ης Δεκεμβρίου 1990 ([126]), η οποία δόθηκε στην Επιτροπή, ο διευθυντής των εθνικών λιανικών πωλήσεων της Tate & Lyle, δήλωνε τα ακόλουθα όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης: «Από την πρώτη μου συνάντηση με την BS, τον Φεβρουάριο του 1987, δεν μπορώ να θυμηθώ καμία επακόλουθη αύξηση τιμής στην οποία προέβη η εταιρεία που να μην γνωστοποιήθηκε τουλάχιστον δύο έως τρεις εβδομάδες πριν από την επίσημη κυκλοφορία της» ([127]). Κατά τη διάρκεια των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994, ο εκπρόσωπος της εταιρείας επιβεβαίωσε ([128]) ότι «γνωστοποίηση» σήμαινε ότι η British Sugar «θα έλεγε το ποσό των τιμών που προβλέπονταν στους τιμοκαταλόγους» (would actually say the amount of the price intended listings) και ότι «αυτό γινόταν στη βάση μιας σταθερής τιμής καταλόγου». Επίσης, σε σχέση με τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, εκπρόσωπος της Tate & Lyle απάντησε ([129]) συνοπτικά στο ερώτημα της Επιτροπής που τέθηκε σε καποίο σημείο στη διάρκεια των ιδίων ερευνών σχετικά με την εκ των προτέρων παροχή των τιμοκαταλόγων και την εκ των προτέρων ενημέρωση για τις αυξήσεις τιμοκαταλόγου που παρείχε η British Sugar ότι «νομίζω πως ήταν θέμα τριών ή τεσσάρων εβδομάδων πριν από την επίσημη ημερομηνία αύξησης της τιμής» ([130]).

2.2.3. *Η διαθεσιμότητα και η αξία των πληροφοριών σχετικά με την τιμολόγηση της ζάχαρης*

(49) Όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και την αξία των πληροφοριών σχετικά με την τιμολόγηση τις οποίες παρείχε επίσης η British Sugar κατά τις συνδριάσεις, η Επιτροπή επισημαίνει το γεγονός ότι από τεχνική άποψη είναι πάντοτε πολύ δυσχερέστερο και επαχθέστερο το να λαμβάνει κανείς πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις ανταγωνιστή του όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών σε τμηματική βάση μιλώντας σε ορισμένους δυνητικούς του πελάτες από το να λαμβάνει τις πληροφορίες αυτές άμεσα από τον ίδιο τον ανταγωνιστή σε συναντήσεις που θα είχε μαζί του. Επιπλέον, αποτελεί κοινή εμπειρία ότι οι πληροφορίες από δεύτερο χέρι που λαμβάνονται από τρίτους (στη συγκεκριμένη περίπτωση δυνητικοί αγοραστές της British Sugar) είναι λιγότερο αξιόπιστες και ακριβείς από τις πληροφορίες από πρώτο χέρι που παρέχει η ίδια η πηγή (δηλαδή η British Sugar). Αυτό επιβεβαιώνεται και από επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το Office of Fair Trading ([131]), στην οποία δηλώνεται ότι «οι πληροφορίες που κυκλοφορούν μεταξύ πελατών και παραγωγών μπορεί συχνά να είναι αναξιόπιστες αν όχι εντελώς παραπλανητικές. Αυτό αληθεύει ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια όσον αφορά την αγορά ζάχαρης» ([132]). Στην επιστολή αυτή, η Tate & Lyle ανέφερε επίσης ότι δηλώσεις ενός ανταγωνιστή προς έναν άλλο ενδέχεται να είναι αναξιόπιστες. Ωστόσο, η Tate & Lyle επιβεβαίωσε αργότερα ότι οι πληροφορίες που της παρείχε η British Sugar της φάνηκαν χρήσιμες ([133])· αυτό συνάγεται επίσης και από το γεγονός ότι η Tate & Lyle εξακολούθησε να παρευρίσκεται τακτικά στις συνεδριάσεις.

Η James Budgett, στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων ([134]), δήλωσε ότι «οι πηγές της αγοράς, μολονότι μπορεί να μην παρείχαν τέλειες, άμεσες πληροφορίες όσον αφορά τις τιμές επιμέρους λογαριασμών (λ.χ. μεμονωμένοι πελάτες ενδέχεται να αναφέρουν παραπλανητικές τιμές αγοράς από τρίτα μέρη) παρείχαν πολύ ακριβή, ταχεία πληροφόρηση σχετικά με τα γενικά επίπεδα τιμών. Σ' αυτό συνέβαλε ιδανικά και η μοναδική διάρθρωση της αγοράς» ([135]). Επίσης ανέφερε ότι ([136]) «οι πληροφορίες που αφορούσαν το μητρώο της BS κοινοποιήθηκαν με ταχύτητα και ακρίβεια μέσω της αγοράς (ιδίως των πελατών) τουλάχιστον σε όλους τους σημαντικούς ενδιαφερόμενους» ([137]). Η Napier Brown συμμερίζεται την άποψη που εξέφρασε η James Budgett ([138]). Ομοίως, η British Sugar θεωρεί ότι ([139]) οι έμποροι μπορούσαν να λάβουν τις πληροφορίες από την αγορά, και ότι οι πληροφορίες είχαν απλώς «κάποιο αποτέλεσμα από την όποψη ότι παρείχαν κάποια ασφάλεια στους εμπόρους» ([140]).

2.2.4. *Περαιτέρω θέματα που απασχόλησαν τις συνεδριάσεις*

(50) Στην επιστολή της της 29ης Αυγούστου 1990 ([141]) στο OFT, η Tate & Lyle εξηγεί πιο αναλυτικά τις απόψεις της σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν στις συναντήσεις.

«2. Βιομηχανικές πωλήσεις

(...)

Ο Smith θυμάται ότι στην πρώτη από τις συνεδριάσεις των τεσσάρων εκπροσώπων έγινε δεκτή μια ελάχιστη κατώτατη τιμή της τάξης των £370/τόνο για τη βιομηχανική ζάχαρη. Σε επόμενες συναντήσεις, αυτή η κατώτατη τιμή θεωρήθηκε ότι ανατιμήθηκε σύμφωνα με τη γενική αύξηση των τιμών που εμφανίζονταν στο "μητρώο" που κατήρτισε η British Sugar και το οποίο έδινε ελάχιστες καθαρές τιμές στις

συγκεκριμένες ποσότητες. Στα θέματα που συζητήθηκαν περιλαμβάνονταν μεταβολές τιμών, διαφορές, όροι παράδοσης, πιστωτικοί όροι, ανησυχίες σχετικά με την απώλεια ποσοτήτων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η κατάσταση που επικρατούσε σε ορισμένους τομείς. Τον πρώτο καιρό, η Tate & Lyle θεώρησε ότι οι συναντήσεις αποτελούσαν εν μέρει επανορθωτική ενέργεια για την British Sugar και τους εμπόρους. Στη διάρκεια του πολέμου των τιμών, οι έμποροι είχαν υποστεί σημαντικές απώλειες τόνων σε μικρούς λογαριασμούς και η British Sugar σταδιακά τους επέστρεφε τους μικρούς λογαριασμούς. Η Tate & Lyle Sugars δεν είχε εμπλακεί στην ιστορία αυτή, δεδομένου ότι δεν είχε ποτέ αξιόλογη παρουσία στους μικρούς λογαριασμούς.

(...)

3. Πωλήσεις λιανικής πώλησης

Σε δύο περιπτώσεις, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις μεταξύ των ατόμων που ήταν αρμόδια για τη λιανική πώληση στη British Sugar και την Tate & Lyle, του κ. [διεγράφη επαγγελματικό απόρρητο] και του Κ. [διεγράφη — επαγγελματικό απόρρητο] αντίστοιχα: πρώτον, για να διευκολύνουν την British Sugar να ενημερώσει την Tate & Lyle σχετικά με επικείμενη αύξηση τιμών, και δεύτερον όταν ανέπτυξαν συγκεκριμένα ζητήματα που έκαναν τον ένα από τους ζαχαροπαραγωγούς να πιστεύει ότι ο άλλος επιζητούσε δοσοληψίες με τους πελάτες του προσφέροντάς τους φθηνότερες τιμές. Κατά τις συναντήσεις που αφορούσαν τις μεταβολές των τιμών, η British Sugar παρέδιδε τον τιμοκατάλογό της λίγες ημέρες πριν από τη δημοσίευσή του και ενημέρωνε την Tate & Lyle για το επίπεδο της έκπτωσης που θα πρόσφερε στις πολλαπλές αγορές ούτως ώστε να εξασφαλίσει ότι το περιθώριο κέρδους των πολλαπλών αγορών δεν μειωνόταν. Ωστόσο, η Tate & Lyle δεν ενημερώθηκε για κάποια συγκεκριμένη τιμή που θα προσφερόταν σε συγκεκριμένο πελάτη» ([142]).

(51) Σε επιστολή της της 7ης Αυγούστου 1990 προς το Office of Fair Trading ([143]), η British Sugar σχολιάζει την επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT ([144]) και παραθέτει τη δική της εκδοχή σχετικά με τις συναντήσεις. Αμφότερες η Napier Brown και η James Budgett συμφωνούν με την εκδοχή αυτή ([145]):

«Η παράγραφος 3 σελίδα 4 της επιστολής του κ. Shaw ([146]) αναφέρεται σε πωλήσεις βιομηχανικής ζάχαρης, και σε συναντήσεις και επαφές μεταξύ των δύο εταιρειών και των μεγαλύτερων ζαχαρεμπόρων, της Napier Brown και της Budgett. Οι αρχικές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν με τους εμπόρους. Μια από τις καταγγελίες της Napier Brown, την οποία επικύρωσε η Επιτροπή διότι συνιστούσε παράβαση του άρθρου 86, ήταν ότι η British Sugar είχε μειώσει τις τιμές της όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης και τη βιομηχανική ζάχαρη. Αρχικός σκοπός των συναντήσεων της British Sugar που επιβεβαίωνε αυτά που είχαν ανακαλύψει οι έμποροι (που ήταν επίσης πελάτες της British Sugar) στην αγορά ήταν να τους καθησυχάσει ότι δεν θα ξανασυνέβαινε κάτι τέτοιο. Αργότερα, στις συναντήσεις αυτές δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις της British Sugar περί που καθορισμού των τιμών. Οι συνδριάσεις με την Tate & Lyle ξεκίνησαν στα τέλη του 1987 ([147]). Ο εκπρόσωπος της British Sugar στις συναντήσεις αυτές ανακοίνωνε τις τιμές που σκόπευε να επιδιώξει η εταιρεία σε μελλοντικά τριμηνιαία διαστήματα. Καταρτίστηκε ένα μητρώο τιμολόγησης — πράγμα που αποτελεί πρακτική σε ανάλογες περιπτώσεις — σε ογκομετρική βάση της χρήσης της ζάχαρης για καθοδήγηση των ίδιων των πωλητών της British Sugar· προσδιόριζε τις ελάχιστες τιμές κάτω από τις οποίες έπρεπε να ζητήσουν έγκριση από τη διεύθυνση. Η ύπαρξη του εν λόγω μητρώου ήταν γνωστή και στους εμπόρους και στους ανταγωνιστές — πραγματοποιήθηκαν και συζητήσεις ως προς τη δημοσίευσή του. Το μητρώο καταρτίστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας του ετήσιου προγραμματισμού της British Sugar και ήταν ένα από τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής της για εξασφάλιση κέρδους. Αποτελούσε επίσης και μια εσκεμμένη κίνηση να ικανοποιηθεί η υπόδειξη που είχε λάβει η British Sugar εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η διάρθρωση των τιμών έπρεπε να σχετίζεται με το κόστος. Έτσι, πρέπει να τονισθεί ότι τα στοιχεία που κοινοποιήθηκαν στις άλλες εταιρείες αποτελούσαν εμπορικές αποφάσεις που είχαν ήδη ληφθεί από τη British Sugar. Ουδέποτε αφορούσαν τιμές που επρόκειτο να χρεωθούν σε συγκεκριμένους πελάτες. Παρομοίως, δεν υπήρξε συμφωνία μεταξύ των μερών όσον αφορά τις τιμές που επρόκειτο να προσφερθούν. Οι πληροφορίες αφορούσαν τις αυξήσεις των τιμών που σκόπευε να εφαρμόσει η British Sugar σε πελάτες που αγόραζαν διαφορετικές ποσότητες. Πάντως, οι πληροφορίες αυτές ήταν στη διάθεση των βιομηχανικών πελατών της British Sugar την ίδια στιγμή που κοινοποιήθηκαν στην Tate & Lyle και τους ζαχαρεμπόρους. Παρότι πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις, ουδέποτε τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις της British Sugar και συνακόλουθα το επιχειρηματικό της πρόγραμμα. Πραγματοποιήθηκαν και περαιτέρω συζητήσεις που αφορούσαν θέματα της αγοράς, όπως η αξιοπιστία των πελατών. Σε όλες τις περιπτώσεις, η Tate & Lyle και οι έμποροι είχαν τη δυνατότητα, και στην πράξη χρησιμοποίησαν τη δυνατότητα, να λάβουν τις δικές τους αποφάσεις περί καθορισμού τιμών» ([148]).

Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, στην ίδια επιστολή της 7ης Αυγούστου 1990, η British Sugar δήλωσε:

«Φαίνεται ότι η British Sugar, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρουσίασε στην Tate & Lyle τις ημερομηνίες και το χρονοδιάγραμμα των αυξήσεων του τιμοκαταλόγου της λιανικής πώλησης. Και στην περίπτωση αυτή, η ροή των πληροφοριών φαίνεται ότι υπήρξε εντελώς μονόπλευρη. Είμαστε πεπεισμένοι ότι σε καμία περίπτωση δεν αντηλλάγησαν πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο ειδικών εκπτώσεων που προσφέρονταν σε συγκεκριμένους πελάτες. Στο μεγαλύτερο βαθμό, οι πληροφορίες όσον αφορά το χρονιδιάγραμμα των αυξήσεων των τιμών που δόθηκαν σε πελάτες αποτελούσαν ένα θέμα που θα γινόταν δημοσίως γνωστό στον κλάδο. Οι τιμές αυξάνονται ετησίως με έναρξη την 1η Ιουλίου, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές της κοινοτικής διάρθρωσης τιμών. Έτσι, στις 11 Μαΐου του έτους, η British Sugar ενημέρωσε τους πελάτες της για τις αυξήσεις τιμών που θα ίσχυαν από την 1η Ιουλίου. Η Tate & Lyle ενημερώθηκε σχετικά στις 9 Μαΐου. Αν οποιοσδήποτε πελάτης ρωτήσει τη British Sugar αν προτίθεται να αυξήσει τις τιμές της σε άλλες χρονικές στιγμές του έτους, ο πελάτης θα ενημερωθεί για τις τρέχουσες προθέσεις της British Sugar και, αν αυτό είναι δυνατό, το πιθανό ποσό της προτεινόμενης αύξησης» ([149]).

2.2.5. *Τα συμπεράσματα των μερών για την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά κατά το διάστημα αναφοράς*

(52) Ορισμένα άλλα έγγραφα παρουσιάζουν τα συμπεράσματα των μερών για την κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά κατά το διάστημα αναφοράς:

(53) Ένα έγγραφο με τίτλο «James Budgett & Son Limited — Business strategy 1987-1990» ([150]) στο πρώτο μέρος του, με επικεφαλίδα «Sugar Dealing, Distribution and Processing», αναφέρει ότι: «Είναι σήμερα προς το συμφέρον της British Sugar να στραφεί σε μια στρατηγική υψηλότερων τιμών, δεδομένου ότι βρίσκεται σε περίοδο ανάπτυξης όσον αφορά τις ποσότητες, και να βελτιώσει τη θέση της στην αγορά. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, ζητεί τη συνεργασία των πωλητών, η οποία είναι απαραίτητη, διότι το επιθετικό μάρκετινγκ των εισαγωγών μπορεί να διαψεύσει εντελώς τις φιλοδοξίες τους. Σημειώνεται πρόοδος προς μια αγορά στην οποία επικρατεί τάξη. Γίνονται διαπραγματεύσεις για τη βελτίωση των προμηθειών προς τους επιχειρηματίες εξευγενισμού, ενώ βελτιώνονται τα κέρδη από τις διαπραγματεύσεις» ([151]).

(54) Έκθεση η οποία υποβλήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο της James Budgett κατά την προετοιμασία σύγκλησής του στις 2 Αυγούστου 1990 ([152]) αναφέρει ότι «Από πρόσφατες ανεξάρτητες συζητήσεις μεταξύ της BS και της T & L προκύπτει ότι η British Sugar θα επιχειρήσει να εφαρμόσει ελάχιστη αύξηση τριών έως τεσσάρων £/τόνο και αναμφίβολα η T & L θα ακολουθήσει.» ([153]).

(55) Ένα έγγραφο που περιέχει τα πρακτικά συνεδρίασης που συγκλήθηκε μεταξύ του εκτελεστικού διευθυντή της De Danske Sukkerfabrikker και ανώτερων διευθυντικών στελεχών της British Sugar, στις 26 Ιουνίου 1987 ([154]), αναφέρει ότι «Διεξάγονται συζητήσεις μεταξύ της T & L και της BSC που αποσκοπούν στο συντονισμό της ανάπτυξης της αγοράς, αλλά η BSC δεν επιθυμεί να διακινδυνεύσει τίποτα για το σκοπό αυτόν. Ο PJ ([155]) υποστηρίζει ότι η T & L πάντοτε παραβιάζει τις συμφωνίες της, ενώ η BSC παραμένει σταθερή στις ελάχιστες τιμές της, δεν χορηγεί μυστικές ειδικές εκπτώσεις, κ.λπ.» ([156]).

(56) Εσωτερικό υπόμνημα της Tate & Lyle, το οποίο απευθύνεται, μεταξύ αλλων, στον διευθυντή πωλήσεων και μάρκετινγκ (βιομηχανική ζάχαρη) ([157]) αναφέρει: «Η BS αποκάλυψε ότι η κατώτατη ζημία που θα υποστεί, μετά την περικοπή των επιπέδων στήριξης κατά 5 %, θα είναι της τάξης των 9 εκατομμυρίων λιρών στερλινών. Προτείνει να ενημερωθεί ο κλάδος (βιομηχανική ζάχαρη) ότι, από τον Ιανουάριο του 1990, θα χρεαστεί να αυξηθούν τα επίπεδα των τιμών κατά 20£/τόνο, ούτως ώστε να ανακτήσει τη θέση που θα της επιτρέψει να διατηρήσει τα επίπεδα επενδύσεων που της είναι απαραίτητα για το μέλλον. Προφανώς, το συζήτησαν με τον Ridgwell ([158]), ο οποίος μου τηλεφώνησε για να με ενημερώσει» ([159]).

2.2.6. *Το χάσμα μεταξύ των αυξήσεων των θεσμικών τιμών και των αυξήσεων των τιμών της British Sugar*

(57) Τέλος, αποδεικνύεται ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, η British Sugar αύξησε τις τιμές της βιομηχανικής ζάχαρης καθώς και της ζάχαρης λιανικής πώλησης πέραν των αυξήσεων των θεσμικών τιμών, με αποτέλεσμα να διευρυνθεί το χάσμα μεταξύ των θεσμικών τιμών και των τιμών που εισήγαγε η British Sugar στην αγορά. Κατά την προφορική αυτή ακρόαση, η Επιτροπή ανέφερε ότι η σύγκριση των αριθμητικών στοιχείων που διαθέτει η Επιτροπή για τις θεσμικές τιμές [δηλαδή τιμή παρέμβασης συν δασμός αποθεματοποίησης που αντιπροσωπεύει την εγγυημένη ελάχιστη τιμή για τη ζάχαρη A/B ([160])] μεταξύ Ιουνουαρίου 1986 και Δεκεμβρίου 1990 με τα αριθμητικά στοιχεία της British Sugar ([161]) για τις τιμές αγοράς που εφάρμοσε σε σημαντικούς πελάτες κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, κατέδειξε ότι το μέγιστο πλεόνασμα των τιμών της British Sugar έναντι των θεσμικών τιμών αυξήθηκε από 4,56 % τον Ιανουάριο του 1986 σε 9,29 % τον Δεκέμβριο του 1990. Η British Sugar δεν αμφισβήτησε τους μαθηματικούς υπολογισμούς της Επιτροπής, ούτε το γεγονός ότι υπήρξε διεύρυνση του χάσματος στο ποσό που ανέφερε η Επιτροπή. Ωστόσο, η British Sugar έκρινε ότι η διεύρυνση αυτή ήταν ελάχιστη και τόνισε ότι είχε απλώς ακολουθήσει τη δημόσια γνωστή εμπορική της φιλοδοξία δηλαδή να επιχειρήσει να λάβει στην αγορά αύξηση τιμών πέραν των θεσμικών αυξήσεων ([162]).

Ζ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (OFFICE OF FAIR TRADING)

(58) Από το 1990, το Office of Fair Trading (OFT) είχε αναλάβει παράλληλη διαδικασία κατά της British Sugar και της Tate & Lyle όσον αφορά το ίδιο θέμα. Όπως προαναφέρθηκε, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1990, η Tate & Lyle απέστειλε στο OFT δύο αυτοενοχοποιητικές επιστολές ως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 2. Στις 15 Απριλίου 1991, η Tate & Lyle και η British Sugar υπέβαλαν υπόμνημα προς το OFT που περιέγραφε τους διακανονισμούς που ίσχυαν μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών κατά το διάστημα από 20 Ιουνίου 1986 έως 2 Ιουλίου 1990 ([163]). Το Ιούνιο του 1991, το εν λόγω υπόμνημα καταχωρήθηκε στο μητρώο συμφωνιών που περιορίζουν το εμπόριο (Register of Restrictive Trading Agreements). Λίγο καιρό μετά τη δημοσίευση της αρχικής έκθεσης αιτιάσεων της Επιτροπής στην τρέχουσα διαδικασία τον Ιούνιο του 1992, η British Sugar υπέβαλε αίτηση στο Δικαστήριο περιοριστικών πρακτικών (Restrictive Practices Court) με αίτημα να αφαιρεθεί το υπόμνημα από το μητρώο. Η επιχειρηματολογία της British Sugar ήταν ότι, πρώτον, το εν λόγω υπόμνημα δεν ανέφερε επακριβώς τους διακανονισμούς μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, δεύτερον, ότι ακόμη και αν η καταγραφή ήταν ορθή δεν αποκάλυπτε περιοριστική συμφωνία. Η Tate & Lyle δεν επέβαλε καμία συμφωνία. Με απόφαση της 21ης Αυγούστου 1996, το δικαστήριο απέρριψε και τα δύο επιχειρήματα της British Sugar. Το δικαστήριο απεφάνθη ότι το υπόμνημα κατέγραφε επακριβώς τους διακανονισμούς και αποκάλυπτε την ύπαρξη περιοριστικής συμφωνίας μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle στο διάστημα μεταξύ 20 Ιουνίου 1986 και 2 Ιουλίου 1990. Η British Sugar δεν άσκησε έφεση κατά της απόφασης εντός της νόμιμης προθεσμίας και έτσι η απόφαση κατέστη οριστική. Στις 10 Δεκεμβρίου 1996, η British Sugar και η Tate & Lyle ανέλαβαν δεσμεύσεις έναντι του Δικαστηρίου περιοριστικών πρακτικών να μη συνάψουν συμφωνία περιοριστικού καθορισμού τιμών ούτε να προβούν σε ανάλογο διακανονισμό στο μέλλον ούτε να εφαρμόσουν οποιαδήποτε άλλη συμφωνία στοιχεία της οποίας δεν θα κοινοποιούνταν εγκαίρως στο OFT. Οι δεσμεύσεις ισχύουν για το πλήρες φάσμα δραστηριοτήτων και των δύο εταιρειών ([164]).

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

1. *Η σχετική αγορά προϊόντος*

(59) Η σχετική αγορά προϊόντος είναι η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη. Η εν λόγω αγορά υποδιαιρείται περαιτέρω σε δύο αγορές: τη ζάχαρη για πώληση σε λιανικούς πελάτες («ζάχαρη λιανικού εμπορίου») και τη ζάχαρη για πώληση σε βιομηχανικούς πελάτες («ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης»).

Η ζάχαρη ειδικής χρήσης και οι ρευστές ζάχαρες, επειδή χρησιμοποιούνται για διαφορετικούς σκοπούς από τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, δεν ανταποκρίνονται στις ίδιες ανάγκες και για το λόγο αυτόν δεν αποτελούν μέρος της σχετικής αγοράς προϊόντος, δεδομένου ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασής τους από άποψη κατανάλωσης.

Υποκατάστατα ζάχαρης που παράγονται βιομηχανικά, όπως η ζαχαρίνη, οι κυκλαμίνες, ή η ασπαρτάμη, ανταγωνίζονται τη φυσική ζάχαρη μόνο σε περιορισμένες χρήσεις, όπως τα προϊόντα διαίτης, και για το λόγο αυτό δεν αποτελούν μέρος της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντος με τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη ([165]).

2. *Η σχετική γεωγραφική αγορά*

(60) Το καθεστώς ζάχαρης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής ([166]) καταμερίζει σε κάθε κράτος μέλος συγκεκριμένη ποσόστωση ζάχαρης. Αυτή η εθνική ποσόστωση ζάχαρης κατανέμεται μεταξύ των εταιρειών επεξεργασίας τεύτλων σε κάθε κράτος μέλος. Κατά το διάστημα αναφοράς και εφεξής, η British Sugar υπήρξε η μοναδική βιομηχανία επεξεργασίας ζαχαρότευτλων στο Ηνωμένο Βασίλειο και έλαβε ολόκληρη την ποσόστωση ζάχαρης Α/Β του Ηνωμένου Βασιλείου ([167]). Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αναγνωρίσει ότι η κοινή οργάνωση της αγοράς ζάχαρης έχει σημαντική επίδραση στην παραγωγή και τις πωλήσεις ζάχαρης στην Κοινότητα και ότι συμβάλλει στη σταθεροποίηση του καταμερισμού των εθνικών αγορών:

«Είναι δεδομένο ότι το προαναφερθέν σύστημα των εθνικών ποσοστώσεων αφού εμπόδισε την προοδευτική μετακίνηση της παραγωγής προς περιοχές ιδιαίτερα κατάλληλες για την καλλιέργεια ζαχαροτεύτλων και επιπλέον τη σοβαρή αύξηση της παραγωγής, περιόρισε τις ποσότητες που οι παραγωγοί μπορούν να διαθέσουν μέσα στην κοινή αγορά» ([168]).

«Αυτός ο περιορισμός, μαζί με το σχετικά υψηλό κόστος μεταφοράς, είναι ικανός να έχει μια όχι αμελητέα επίπτωση επί ενός ουσιώδους στοιχείου του ανταγωνισμού, δηλαδή της προσφοράς και κατά συνέπεια επί του όγκου και της δομής του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών» ([169]).

«Ασχέτως των επικρίσεων που μπορούν να διατυπωθούν κατά συστήματος που τείνει να καθιερώσει κατανομή των εθνικών αγορών, κυρίως μέσω εθνικών ποσοστώσεων, τα αποτελέσματα των οποίων θα εξετασθούν πιο κάτω, είναι γεγονός ότι παραμένει ένα μικρό, αλλά πραγματικό πεδίο εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού» ([170]).

(61) Αν ληφθεί υπόψη η δραστηριότητα επεξεργασίας και εξευγενισμού και των δύο επιχειρήσεων, δηλαδή της British Sugar και της Tate & Lyle, στο Ηνωμένο Βασίλειο παράγεται αρκετή ζάχαρη για να καλύψει ολόκληρη σχεδόν την εγχώρια ζήτηση όλων των διαφορετικών ειδών ζάχαρης.

(62) Εντούτοις, στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιούνται εισαγωγές, διότι οι αγοραστές ζάχαρης ζητούν μια περαιτέρω πηγή προμήθειας εκτός Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου να διασφαλίσουν τη συνέχεια των προμηθειών, ιδίως για να προστατευθούν έναντι του κινδύνου έλλειψης ζάχαρης όπως συνέβη κατά την περίοδο 1974/75, και προκειμένου να ασκήσουν μια ανταγωνιστική απειλή έναντι των δύο παραγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου ([171]). Επιπλέον, οι έμποροι εισάγουν ζάχαρη όταν οι συνθήκες είναι ευνοϊκές. Όσον αφορά τις εισαγωγές ζάχαρης από άλλα κράτη μέλη εκτός Ηνωμένου Βασιλείου, μέχρι σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών αυτών αφορούν τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη.

(63) Κατά τα προηγούμενα έτη, οι εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο από άλλα κράτη μέλη ανήλθαν στο 4 έως 10 % περίπου της συνολικής κατανάλωσης ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου. Το ποσό αυτό φαίνεται, σε μεγάλο βαθμό, ότι αντιπροσωπεύει ένα διαρθρωτικό όριο εισαγωγών, οι οποίες είναι απίθανο να υπερβούν αυτόν τον αριθμό ([172]). Αυτό οφείλεται κυρίως στις ιδιαιτερότητες της αγοράς ζάχαρης της Μεγάλης Βρετανίας σε αντίθεση με τις γειτονικές αγορές:

i) λόγω του φυσικού εμποδίου της θάλασσας της Μάγχης, που οδηγεί σε πρόσθετες μεταφορικές δαπάνες, οι βρετανοί παραγωγοί ζάχαρης είναι σε θέση να χρεώσουν ένα ασφάλιστρο στην τιμή της ζάχαρης σε σύγκριση με τις τιμές της ηπειρωτικής Ευρώπης. Οι βρετανικές τιμές αντιστοιχούν εν γένει στις τιμές της British Sugar. Αποδεικνύεται ότι, κατά το διάστημα αναφοράς ([173]), Η British Sugar επιχείρησε να ορίσει τις τιμές της εγγύτερα στο ανώτατο όριο στο οποίο ανέμενε ότι σημαντικές ποσότητες εισαγωγών θα εισέρεαν στην εγχώρια αγορά, και με τον τρόπο αυτόν απειλούσαν την ικανότητά της να πωλήσει ολόκληρη την ποσόστωσή της σε ζάχαρη A/B στην οικεία αγορά·

ii) αν οι πελάτες που ζητούν μεγάλες, συχνές και ταχείες επί παραγγελία παραδόσεις επρόκειτο να εξυπηρετούνται μέσω εισαγωγών έπρεπε να οικοδομηθούν και να λειτουργούν στη Μεγάλη Βρετανία χώροι αποθήκευσης της εισαγόμενης ζάχαρης, πράγμα που θα επέβαλε πρόσθετο κόστος·

iii) επιπλέον, όπως επεσήμανε η MMC στη δεύτερη έκθεσή της ([174]), προκειμένου να εξασφαλισθεί σημαντική ποσότητα εισαγωγών, θα ήταν απαραίτητο να επιβληθεί υψηλότερη τιμή στη Μεγάλη Βρετανία σε σχέση με την ηπειρωτική Ευρώπη. Οι δυνητικοί εξαγωγείς ενδέχεται να ζητήσουν μεγαλύτερη πριμοδότηση προκειμένου να πεισθούν να εξαγάγουν μεγαλύτερες ποσότητες ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία, φοβούμενοι ανταποδοτικές εξαγωγές εκ μέρους των βρετανών παραγωγών ([175]).

(64) Το μόνο μέρος του Ηνωμένου Βασιλείου στο οποίο επικρατούν διαφορετικές συνθήκες είναι η Βόρεια Ιρλανδία, η οποία δεν αποτελεί μέρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης ([176]).

Παρότι αμφότερες οι Tate & Lyle και British Sugar προμηθεύουν τη Βόρεια Ιρλανδία με ζάχαρη, καμία δεν διαθέτει εγκαταστάσεις εξευγενισμού στη Βόρεια Ιρλανδία ούτε παράγει ζάχαρη εκεί. Λόγω των μεταφορικών δαπανών, οι μεγαλύτερες ποσότητες ζάχαρης στη Βόρεια Ιρλανδία εισάγονται από τη Δημοκρατία της Ιρλανδίας εκ μέρους της Irish Sugar η οποία ελέγχει το 60 έως 70 % της ζάχαρης στη Βόρεια Ιρλανδία. Η British Sugar και η Tate & Lyle αναλαμβάνουν τις υπόλοιπες προμήθειες ζάχαρης στη Βόρεια Ιρλανδία. Οι δύο εταιρείες περιλαμβάνουν στην τιμή τους μια σταθερή επιπλέον επιβάρυνση και τον πρόσθετο θαλάσσιο ναύλο στη Βόρεια Ιρλανδία ([177]).

(65) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι, για τους σκοπούς της τρέχουσας διαδικασίας, η σχετική αγορά είναι εκείνη της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης λιανικού εμπορίου και βιομηχανικής χρήσης στη Μεγάλη Βρετανία, που αποτελεί σημαντικό μέρος της κοινής αγοράς.

Βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, είναι δυνατό να συναχθεί ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, η British Sugar, η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett κατείχαν από κοινού το 90 % της βρετανικής αγοράς ζάχαρης για βιομηχανική χρήση, και ότι η British Sugar και η Tate & Lyle κατείχαν από κοινού το 89 % περίπου της βρετανικής αγοράς ζάχαρης λιανικού εμπορίου. Βάσει των προαναφερθέντων, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι δύο αγορές είχαν αυστηρά ολιγοπωλιακή διάσταση.

Β. ΣΥΜΦΩΝΙΑ Ή/ΚΑΙ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

1. *Η εκτίμηση της Επιτροπής*

1.1. **Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη τακτική μεταξύ επιχειρήσεων**

(66) Από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) και του Πρωτοδικείου συνάγεται ότι υφίσταται συμφωνία κατά την έννοια

του άρθρου 85 παράγραφος 1, όταν τα μέρη έχουν φθάσει σε συναίνεση, είτε σε γενικές γραμμές, όσον αφορά τις γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους, ή αποχή από δράση, στην αγορά. Ενδεχομένως, συνεπάγεται κοινή λήψη αποφάσεων και δέσμευση σε ένα κοινό σύστημα. Αρκεί οι εξεταζόμενες επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή τους πρόταση να συμπεριφερθούν στην αγορά με ένα συγκεκριμένο τρόπο ([178]). Δεν παρίσταται ανάγκη να συναφθεί συμφωνία επισήμως ή εγγράφως, ούτε χρειάζεται να επιβληθούν κυρώσεις ή μέτρα επιβολής.

(67) Από την άλλη πλευρά, μια εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 δεν απαιτεί από τους μετέχοντες να έχουν συνάψει συμφωνία σχετικά με το τι ακριβώς πρέπει να πράξει ή να μην πράξει ο καθένας στην αγορά. Στόχος της συνθήκης ΕΚ κατά τη σύλληψη της έννοιας της εναρμονισμένης πρακτικής πέραν εκείνης της συμφωνίας, ήταν να ματαιώσει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να παρακάμψουν την απαγόρευση του άρθρου 88 παράγραφος 1, με τη μορφή ενός συντονισμού ο οποίος, χωρίς να έχει φθάσει στο στάδιο σύναψης συμφωνίας κατά την προαναφερθείσα έννοια, εσκεμμένα υποκαθιστά την έμπρακτη συνεργασία μεταξύ τους όσον αφορά τους κινδύνους του ανταγωνισμού ([179]). Στις σκέψεις 65 έως 67 της απόφασης ICI κατά Επιτροπής ([180]), το Δικαστήριο συνεχίζει αναφέροντας ότι μια εναρμονισμένη πρακτική είναι δυνατό, κυρίως, να προκύψει από το συντονισμό των συμμετεχόντων. Παρότι η παράλληλη συμπεριφορά δεν δύναται αφ' εαυτής να αποτελέσει εναρμονισμένη πρακτική, δύναται, ωστόσο, να ισοδυναμεί με ισχυρό ενδεικτικό στοιχείο ανάλογης πρακτικής, αν οδηγεί σε συνθήκες ανταγωνισμού που δεν ανταποκρίνονται στις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των προϊόντων, του μεγέθους και του αριθμού των επιχειρήσεων και του όγκου της υπόψη αγοράς. Το Δικαστήριο των ΕΚ απεφάνθη ότι η περίπτωση αυτή ισχύει κυρίως αν η παράλληλη συμπεριφορά ήταν τέτοια που να διευκολύνει τους ενδιαφερόμενους να επιχειρήσουν να σταθεροποιήσουν τις τιμές σε επίπεδο διαφορετικό από εκείνο στο οποίο θα είχε οδηγήσει ο ανταγωνισμός, και να παγιώσουν εδραιωμένες θέσεις εις βάρος της πραγματικής ελευθερίας διακίνησης των προϊόντων στην κοινή αγορά και της ελευθερίας των καταναλωτών να επιλέγουν τους προμηθευτές τους.

(68) Στην απόφασή του της 16ης Δεκεμβρίου 1975 ([181]), το Δικαστήριο υποστήριξε ότι τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας που ορίζει η νομολογία του Δικαστηρίου, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν απαιτούν την επεξεργασία ενός πραγματικού σχεδίου, έπρεπε να εννοηθούν στο πλαίσιο της έννοιας που είναι εγγενής στις διατάξεις της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τον ανταγωνισμό: κάθε οικονομική επιχείρηση πρέπει να αποφασίζει ανεξάρτητα την εμπορική πολιτική που σκοπεύει να υιοθετήσει στην κοινή αγορά. Αυτή η απαίτηση ανεξαρτησίας δεν στερούσε τις επιχειρήσεις του δικαιώματος να προσαρμοστούν ευφυώς στην υφιστάμενη ή προβλεπόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, αλλά απέκλειε αυστηρά οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ τους, στόχος ή αποτέλεσμα της οποίας ήταν είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά στην αγορά υφιστάμενου ή δυνητικού ανταγωνιστή ή να αποκαλύψει σε έναν τέτοιο ανταγωνιστή την πορεία των χειρισμών που οι ίδιοι είχαν αποφασίσει να τηρήσουν ή σχεδίαζαν να τηρήσουν στην αγορά.

(69) Έτσι, μια τέτοια συμπεριφορά δύναται να εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 85 παράγραφος 1 όταν τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει ή αποφασίσει εκ των προτέρων μεταξύ τους τι θα πράξει έκαστο στην αγορά, αλλά εσκεμμένα υιοθετούν ή προσχωρούν σε κάποιο σύστημα σύμπραξης που ενθαρρύνει ή διευκολύνει το συντονισμό της εμπορικής τους τακτικής.

(70) Το Πρωτοδικείο σε διάφορες αποφάσεις ([182]) κατέστησε σαφές ότι δεν ήταν απαραίτητο, ιδίως στην περίπτωση σύνθετης παραβίασης σημαντικής διάρκειας, να την χαρακτηρίσει η Επιτροπή αποκλειστικά ως συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική, ή να τη διαιρέσει σε ξεχωριστές παραβιάσεις. Πράγματι, μπορεί να μην είναι ούτε εφικτό ούτε ρεαλιστικό να γίνουν τέτοιου είδους διακρίσεις, δεδομένου ότι η παράβαση στο σύνολό της μπορεί να εμφανίζει χαρακτηριστικά και των δύο ειδών απαγορευμένης συμπεριφοράς, ενώ αν κριθούν μεμονωμένα ορισμένες από τις εκδηλώσεις της μπορεί να περιγραφούν επακριβώς ως ένα από τα δύο είδη συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, ενώ υπάρχει ένας και ο αυτός γενικός στόχος, θα ήταν τεχνητό να υποδιαιρεθεί η συνεχής συμπεριφορά σε διαφορετικές ασυνεχείς παραβιάσεις. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο στις αποφάσεις του επικύρωσε το διττό χαρακτηρισμό της Επιτροπής σχετικά με την ενιαία παράβαση ως συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική και δήλωσε ότι αυτό δεν έπρεπε να εννοηθεί ως χαρακτηρισμός που απαιτεί, ταυτόχρονα και αθροιστικά, απόδειξη ότι έκαστο των πραγματικών στοιχείων που περιέχονται στη συνεχή συμπεριφορά εμφάνιζαν τα συστατικά στοιχεία συμφωνίας και εναρμονισμένης πρακτικής, αλλά περισσότερο ότι αναφέρονταν σε ένα σύνθετο σύνολο, το οποίο περιελάμβανε ορισμένα πραγματικά στοιχεία, ορισμένα εκ των οποίων μεμονωμένα θα χαρακτηρίζονταν συμφωνίες, ενώ άλλα θα θεωρούνταν εναρμονισμένες πρακτικές.

(71) Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα προαναφερθέντα γεγονότα αποδεικνύουν τη σύνθετη παράβαση σημαντικής διάρκειας ([183]) στην οποία συμμετείχαν η British Sugar, η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett, η οποία κατά το διάστημα αναφοράς περι-

λάμβανε στοιχεία τα οποία μεμονωμένα θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως συμφωνίες, καθώς και στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως εναρμονισμένες πρακτικές. Έστω και αν κανείς δεν παραδέχεται ότι ορισμένα, ή και κανένα, από τα στοιχεία αυτά μπορούν να χαρακτηρισθούν ως συμφωνίες ([184]), όλα τα στοιχεία της σύνθετης αυτής παράβασης που δεν συνιστούν συμφωνίες θα ενέπιπταν τουλάχιστον στην κατηγορία των εναρμονισμένων πρακτικών ([185]). Εντούτοις, θα ήταν τεχνητό να υποδιαιρέσει κανείς αυτή τη σύνθετη συμπεριφορά σημαντικής διάρκειας σε ξεχωριστές παραβάσεις, δεδομένου ότι αποτελούσε ένα συνεχιζόμενο κοινό σύστημα το οποίο, στο σύνολό του, εξυπηρέτησε έναν και τον αυτό στόχο, όπως αυτός αναλύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 72 και 73. Για το σκοπό της εκτίμησης της παρούσας υπόθεσης δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1, η εξεταζόμενη συμπεριφορά αναφέρεται, συνεπώς, ως συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική.

1.2. **Στόχος ή αποτέλεσμα αισθητού περιορισμού του ανταγωνισμού**

1.2.1. *Συντονισμός του καθορισμού τιμών*

(72) Στις 20 Ιουνίου 1986, η British Sugar και η Tate & Lyle ήλθαν σε συνεννόηση προκειμένου να αυξήσουν το επίπεδο τιμής της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία και να αποφύγουν την αύξηση των μεριδίων αγοράς μέσω της μείωσης των τιμών. Παρότι η British Sugar, ως ηγέτης τιμών στην αγορά, ήταν εκείνη που έλαβε την απόφαση να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών και να υιοθετήσει τη νέα στρατηγική καθορισμού τιμών, το έπραξε με τη συναίνεση της Tate & Lyle. Η τελευταία ενθάρρυνε τη British Sugar όσον αφορά τις προθέσεις της περί καθορισμού των τιμών, διαβεβαιώνοντάς την, κατά την προαναφερθείσα συνάντηση, ότι σκόπευε να ακολουθήσει την ίδια πολιτική καθορισμού τιμών. Η Napier Brown και η James Budgett ενημερώθηκαν από την British Sugar για τη νέα πολιτική καθορισμού τιμών στη συνάντηση που ακολούθησε εκείνη της 20ής Ιουνίου 1986. Η συστηματική συμμετοχή και των τεσσάρων μερών σε τακτές συναντήσεις επί μακρό χρονικό διάστημα μετά την συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, καθώς και η παροχή και λήψη πληροφοριών για τις τιμές βιομηχανικής ζάχαρης μεταξύ των τεσσάρων μερών, καθώς και για τις τιμές της ζάχαρης λιανικής πώλησης μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle κατά τις εν λόγω συναντήσεις, αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο της δόλιας τακτικής τους. Διαμόρφωσε την απαιτούμενη ατμόσφαιρα αμοιβαίας ασφάλειας όσον αφορά τις προθέσεις των μερών σχετικά με τον μελλοντικό καθορισμό τιμών όπου έκαστος εξ αυτών μπορούσε να βασισθεί, αν όχι στα ακριβή επίπεδα τιμών των άλλων μερών, τουλάχιστον στη συνεχή τους επιδίωξη για μια στρατηγική στενής συνεργασίας για τον καθορισμό υψηλών τιμών. Για όλους τους συμμετέχοντες, αυτή η αμοιβαία εγγύηση είχε σημασία, ιδίως — αν και όχι αποκλειστικά — ως προς την κλίμακα τιμών πέραν του νεκρού σημείου εκμετάλλευσης, κατά την οποία κλίμακα ο ανταγωνισμός των τιμών ήταν δυνατός και εξακολουθούσε να είναι κερδοφόρος. Επιπλέον, όπως κατεδείχθη ανωτέρω ([186]), επεδείκνυαν πάντοτε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις αποκλίσεις των τιμών της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση αναλόγως των ποσοτήτων, όπως κατεδείκνυε ο πίνακας. Τέλος, η British Sugar και η Tate & Lyle είχαν πρόσθετο ενδιαφέρον να εμπλέξουν στη σύμπραξη τη Napier Brown και την James Budgett, διότι οι έμποροι, βάσει των παραδοσιακών τους σχέσεων με παραγωγούς της ηπειρωτικής Ευρώπης, θα μπορούσαν, μέσω των εισαγωγών, να ματαιώσουν σε σημαντικό βαθμό την κοινή στρατηγική της British Sugar και της Tate & Lyle σχετικά με την αύξηση των τιμών στη βρετανική αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης.

(73) Η συμπεριφορά των μερών πρέπει να χαρακτηρισθεί ως συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού μέσω του συντονισμού της πολιτικής του περί καθορισμού των τιμών στη βρετανική αγορά βιομηχανικής ζάχαρης όσον αφορά και τα τέσσερα μέρη, και στη βρετανική αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης όσον αφορά τη British Sugar και την Tate & Lyle. Πιο συγκεκριμένα, το αντικείμενο της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής ήταν η αύξηση των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία μέσω μιας συντονισμένης πολιτικής καθορισμού τιμών, και η αποτροπή της επιθετικής περικοπής τιμών που θα αποσκοπούσε στην απόκτηση μεριδίων της αγοράς. Επιπλέον, όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη, το αντικείμενο της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής περιελάμβανε μια συντονισμένη πρακτική όσον αφορά τις αποκλίσεις τιμών που επρόκειτο να επιβληθούν και να διατηρηθούν μεταξύ των αγοραστών μεγαλύτερων και μικρότερων ποσοτήτων ζάχαρης. Έτσι, συνοπτικά, αντικείμενο της σύμπραξης των μερών ήταν ο περιορισμός του ανταγωνισμού τιμών στις βρετανικές αγορές βιομηχανικής ζάχαρης και ζάχαρης λιανικής πώλησης, οι οποίες ήδη χαρακτηρίζονταν από μια τάση μειωμένου ανταγωνισμού λόγω του συγκεντρωτικού χαρακτήρα τους και των υψηλών ορίων εισόδου.

(74) Το γεγονός ότι κατά το διάστημα αναφοράς η Tate & Lyle, η James Budgett και η Napier Brown ήταν «οπαδοί τιμών» σε σχέση με την British Sugar, δεν μειώνει τη σημασία του γεγονότος ότι, μέσω της συμπεριφοράς τους, επιδίωξαν τον αντιανταγωνιστικό στόχο του συντονισμού όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Αυτό καθίσταται σαφές αν επιχειρηθεί στενότερη θεώρηση της λειτουργίας των συνεχών συναντήσεων και του πεδίου ανταγωνισμού το οποίο υφίσταται ακόμη και σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται από ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών. Οι συναντήσεις παρείχαν — και για τα τέσσερα μέρη σε σχέση με τη βιομηχανική ζάχαρη, και επιπλέον για τη British Sugar και

την Tate & Lyle όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης — την εξασφάλιση μιας συνεχιζόμενης πολιτικής καθορισμού υψηλότερων τιμών εκ μέρους των ανταγωνιστών τους. Κατά συνέπεια, καθένα από τα μέρη που συμμετείχε στις συναντήσεις, (συμπεριλαμβανομένης και της British Sugar), μπορούσε να ενεργήσει διαφορετικά σε σχέση με τη συμπεριφορά που θα είχε αν ήταν υποχρεωμένο να βασίζεται αποκλειστικά στη δική του αντίληψη περί αγοράς. Κάθε επιχείρηση ήταν σε θέση να αξιολογεί την κατάσταση της αγοράς και τη μελλοντική της εξέλιξη με μεγαλύτερη βεβαιότητα σε σχέση με τις δυνατότητες που θα είχε αν δεν είχε διαμορφωθεί η κατάσταση αυτή. Το γεγονός ότι κάθε μέρος (συμπεριλαμβανομένης της British Sugar) είχε κατά τις συναντήσεις τη διαβεβαίωση ότι οι άλλες εταιρείες ήταν εξίσου ενήμερες για τη στρατηγική καθορισμού τιμών της British Sugar, και ότι επιπλέον έκαστος των τριών «οπαδών» σκόπευε και στο μέλλον να ακολουθήσει στενά τη στρατηγική της British Sugar, σήμαινε ότι όλα τα μέλη (συμπεριλαμβανομένης και της ίδιας της British Sugar) μπορούσαν να επιδιώξουν μια πολιτική αυξήσεων των τιμών έχοντας επίγνωση ότι οι άλλοι — είτε σκόπιμα είτε ίσως λόγω άγνοιας ή παρερμηνείας αυτού που μπορούσε να γίνει αντιληπτό ως πολιτική καθορισμού τιμών της British Sugar μέσω της απλής παρατήρησης της αγοράς — δεν θα εξακολουθούσαν να εφαρμόζουν χαμηλότερες τιμές ούτε θα άρχιζαν να ανταγωνίζονται τις τιμές των ανταγωνιστών πωλώντας φθηνότερα, ή να ακολουθούν την ηγεσία της τιμής της British Sugar λιγότερο στενά σε σχέση με το παρελθόν ([187]). Η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη είναι ένα ομοιογενές προϊόν και, ως εκ τούτου, η τιμή είναι σαφώς η πιο σημαντική παράμετρος ανταγωνισμού. Οι πελάτες είναι πολύ ευαίσθητοι όσον αφορά την τιμή, ενώ οι δαπάνες που τους βαρύνουν σε περίπτωση που αλλάξουν προμηθευτή είναι χαμηλές. Κατά συνέπεια, η αβεβαιότητα όσον αφορά την πολιτική καθορισμού τιμών των ανταγωνιστών ενδέχεται να αυξήσει τον ανταγωνισμό προκαλώντας πτώση των τιμών εκ μέρους των ζαχαροβιομηχανιών. Μέσω της εξάλειψης, σε μεγάλο βαθμό, της αβεβαιότητας αυτής την οποία επέφεραν οι συναντήσεις, τα μέρη επιδίωξαν τον αντιανταγωνιστικό στόχο του περιορισμού του ανταγωνισμού τιμών μεταξύ τους. Παρά την ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar, αυτός ο ανταγωνισμός τιμών ήταν δυνατός, ιδίως — αν και όχι αποκλειστικά — στην κλίμακα τιμών πέραν του νεκρού σημείου εκμετάλλευσης, διότι στην κλίμακα αυτή ο ανταγωνισμός των τιμών ήταν εφικτός, ενώ εξακολουθούσε να είναι κερδοφόρος και για τα τέσσερα μέρη.

(75) Βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([188]), η Επιτροπή εκτιμά ότι άπαξ και έχει αποδειχθεί ο αντιανταγωνιστικός στόχος συμπεριφοράς των μερών, δεν υφίσταται ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι πιθανές επιπτώσεις της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής.

(76) Η συμμετοχή στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ξεκίνησε, όσον αφορά τη British Sugar και την Tate & Lyle, με την πρώτη διμερή τους συνάντηση στις 20 Ιουνίου 1986 και, για τη Napier Brown και την James Budgett, με την πρώτη τετραμερή συνάντηση στα τέλη του 1986. Και για τα τέσσερα μέρη, η συμμετοχή τους στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική έληξε στις 2 Ιουλίου 1990, όταν ο πρόεδρος και εκτελεστικός διευθυντής της Tate & Lyle διέταξε τη λήξη όλων των επαφών με ανταγωνιστές του είδους που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας ([189]). Ο κατάλογος που προσκόμισε η Tate & Lyle ([190]) φανερώνει ότι οι συναντήσεις για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης, καθώς και οι συνεδριάσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, που πραγματοποιούνταν σε τακτά διαστήματα ενός ή τριών μηνών, συνεχίστηκαν σε όλη τη διάρκεια του διαστήματος αναφοράς. Δεδομένου ότι η τελευταία διμερής συνάντηση για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης έλαβε χώρα μόλις στις 9 Μαΐου 1990, και η τελευταία τετραμερής συνάντηση για τη βιομηχανική ζάχαρη πραγματοποιήθηκε μόλις στις 13 Ιουλίου 1990, η Επιτροπή δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι η συμμετοχή οποιουδήποτε από τα τέσσερα μέρη στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική έληξε πριν από τις 2 Ιουλίου 1990.

1.2.2. *Αξιολόγηση*

(77) Αν ληφθούν υπόψη τα μερίδια αγοράς των εξεταζόμενων επιχειρήσεων και ιδίως το γεγονός ότι και οι τέσσερις εταιρείες μαζί αντιπροσώπευαν, κατά το διάστημα αναφοράς, το σύνολο σχεδόν της βρετανικής αγοράς λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, ήταν υπολογίσιμοι οι περιορισμοί του ανταγωνισμού τους οποίους επιδίωξαν μέσω της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής τους.

1.3. **Συμπέρασμα**

(78) Εν κατακλείδι, τα προαναφερθέντα γεγονότα αποδεικνύουν ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, υπήρξε μια συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική, η οποία είχε ως στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, μέσω του συντονισμού της πολιτικής καθορισμού τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης μεταξύ και των τεσσάρων μερών και επιπλέον μέσω του συντονισμού της πολιτικής καθορισμού τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle.

2. ***Η επιχειρηματολογία των μερών και οι απαντήσεις της Επιτροπής***

2.1. **Ούτε συμφωνία, ούτε εναρμονισμένη πρακτική, η ηγετική συμπεριφορά της British Sugar στη διαμόρφωση των τιμών**

2.1.1. *Τα επιχειρήματα της British Sugar*

(79) Όσον αφορά το γεγονός ότι η British Sugar συγκάλεσε συνάντηση με την Tate & Lyle στις 20 Ιουνίου

1986 και εν συνεχεία συναντήθηκε επίσης με τη Napier Brown και την James Budgett, προκειμένου να κηρύξει τη λήξη του πολέμου των τιμών και να τις διαβεβαιώσει για την πρόθεσή της να μην ξεκινήσει εκ νέου επιθετική πολιτική καθορισμού χαμηλών τιμών, αλλά αντιθέτως να επιδιώξει αυξήσεις των τιμών, η British Sugar υποστηρίζει ότι η εν λόγω ενέργεια δεν μπορούσε να έχει υπολογίσιμη επίπτωση στη συμπεριφορά των εν λόγω εταιρειών. Η British Sugar είχε ήδη λάβει την απόφαση να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών. Η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett, που ήταν οπαδοί τιμών, δεν είχαν άλλη επιλογή από το να ακολουθήσουν την πρωτοβουλία αυτή, και θα το είχαν πράξει, ανεξαρτήτως αν είχαν μάθει τις προθέσεις της British Sugar απευθείας, μέσω του κλάδου, ή μέσω του τύπου. Κατ' αυτόν τον τρόπο, υποστηρίζει η British Sugar ([191]), η συμφωνία των λοιπών εταιρειών στην μονομερή απόφαση της British Sugar ήταν περιττή και άνευ συνάφειας και, συνεπώς, δεν υπήρξε συμφωνία δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(80) Στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([192]), η British Sugar παραθέτει τη διαβεβαίωση της Tate & Lyle ότι η British Sugar αποφάσισε μονομερώς να τροποποιήσει τις τιμές της και ότι δεν υπήρξε συμφωνία κανενός είδους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά το διάστημα αναφοράς. Η British Sugar παραδέχεται ότι η νομική έννοια της «συμφωνίας» πρέπει να ερμηνεύεται ευέλικτα, αλλά τονίζει ότι έπρεπε να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για συναίνεση όσον αφορά μελλοντική κοινή συμπεριφορά. Βάσει των ισχυρισμών της British Sugar, όλα τα αποδεικτικά στοιχεία μαρτυρούν την απουσία κοινής πρόθεσης των μερών να συμπεριφερθούν κατά ένα συγκεκριμένο τρόπο. Επιπλέον, η British Sugar προβάλλει την άποψη ότι, όσον αφορά το χαρακτηρισμό ενός διακανονισμού, η διάκριση μεταξύ συμφωνίας και εναρμονισμένης πρακτικής καθίσταται άτοπη μόνον όταν υπάρχει απόδειξη που να στηρίξει την ύπαρξη και των δύο.

(81) Συνεχίζοντας στην ίδια κατεύθυνση, η British Sugar υποστηρίζει στη συνέχεια ([193]) ότι δεν υπήρξε ούτε εναρμονισμένη πρακτική, διότι η Επιτροπή δεν δύναται να εντοπίσει κάποια επίπτωση στην αγορά που να οφείλεται στις συναντήσεις. Κατά τη British Sugar, η σύγκριση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων με την απόφαση του Πρωτοδικείου για την υπόθεση Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής ([194]) είναι άδικη και προκατειλημμένη. Κατά την άποψη της British Sugar, το Πρωτοδικείο δεν ακολούθησε τη θεωρία της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία υφίσταται εναρμονισμένη πρακτική εφόσον υφίσταται εναρμονισμένη δράση που έχει ως στόχο τον περιορισμό της αυτονομίας των επιχειρήσεων ανάμεσά τους, έστω και αν δεν έχει εντοπισθεί πραγματικό αποτέλεσμα στην αγορά. Κατά τη British Sugar, το Πρωτοδικείο εξήγαγε το πόρισμά του στην υπόθεση αυτή βάσει πλήρων αποδεικτικών στοιχείων ενός αποτελέσματος που προκάλεσε η συμπεριφορά των μερών στην αγορά, και χαρακτήρισε αυτό που έλαβε χώρα ως «συμφωνία». Η British Sugar ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο ανέφερε ότι αποτελεί ανοικτό ερώτημα στην ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανταγωνισμού αν μια εναρμονισμένη πρακτική μπορεί να υφίσταται ελλείψει οποιουδήποτε αποτελέσματος αλλά, από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο προχώρησε στη συνέχεια σε ανάλυση των συνεπειών που προκλήθηκαν στην υπόθεση αυτή, η British Sugar συνάγει το συμπέρασμα ότι είναι απαραίτητη η επισήμανση ενός αποτελέσματος ικανού να περιορίσει τον ανταγωνισμό.

2.1.2. *Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle*

(82) Στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([195]), η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι δεν υπήρξε ανάγκη οποιασδήποτε συμφωνίας ή στρατηγικής στενής συνεργασίας επί των τιμών, διότι η δεσπόζουσα θέση της British Sugar της παρείχε τη δυνατότητα να καθορίζει μονομερώς τις τιμές, τις οποίες ήταν υποχρεωμένες να ακολουθήσουν η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett. Η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι η British Sugar ουδέποτε χρειάστηκε οποιαδήποτε εγγύηση συνεχιζόμενης πολιτικής καθορισμού υψηλότερων τιμών, διότι μόνη εκείνη καθόριζε τις τιμές. Η «βεβαιότητα» και η «διαβεβαίωση» ότι η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett θα ακολουθούσαν τον καθορισμό τιμών της British Sugar υπήρξε, και εξακολουθεί να είναι, επακόλουθο του χαρακτήρα της αγοράς ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου, που απορρέει από τη λειτουργία του κοινοτικού καθεστώτος ζάχαρης και όχι από τη συμμετοχή των μερών στις συναντήσεις.

(83) Οι προαναφερθείσες δηλώσεις είναι αντίθετες με την απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων στην οποία αναγνώριζε ([196]) «ότι οι επαφές έδωσαν αφορμή για ένα διακανονισμό, ο οποίος, λόγω του υπολογίσιμου χαρακτήρα του αποτελέσματός τους στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης του άρθρου 85» ([197]). Επιπλέον, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle εξακολουθεί να αναγωρίζει ([198]) «ότι ήταν μέρος που συμμετείχε σε διακανονισμούς οι οποίοι, λόγω του υπολογίσιμου χαρακτήρα του αποτελέσματός τους στο εμπόριο εντός του κράτους, παραβίασαν το άρθρο 85 παράγραφος 1. Υπό τις συνθήκες αυτές και λόγω της μείωσης του πεδίου των ισχυρισμών στην ανακοίνωση αιτιάσεων, υπάρχουν ουσιαστικά κοινά σημεία προς συμφωνία μεταξύ της T & L και της Επιτροπής» ([199]). Παρότι η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι θα είχε ακολουθήσει την κίνηση της British Sugar προς μια στρατηγική καθορισμού υψηλότερων τιμών, όταν η τελευταία αποφάσισε να θέσει τέλος στον πόλεμο τιμών, είτε είχε ενημερωθεί απευθείας για το γεγονός από την

British Sugar είτε όχι, παραδέχεται ότι ([200]) «οι επαφές που πραγματοποιήθηκαν μπορεί να επηρέασαν την ταχύτητα της λήξης του πολέμου των τιμών, αλλά δεν μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα» ([201]). Η Tate & Lyle αναγνωρίζει ότι οι υπό συζήτηση διακανονισμοί είχαν αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα, αλλά υποστηρίζει ότι τα αποτελέσματα αυτά ήταν «ελάχιστα» ([202]) (minimal) ή «πολύ περιορισμένα» ([203]) (very limited).

2.1.3. *Τα επιχειρήματα της Napier Brown*

(84) Η Napier Brown, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([204]), αναφέρει ότι «ο συντονισμός» της πολιτικής καθορισμού τιμών, ο οποίος προϋπέθετε συμφωνία μεταξύ των διαφορετικών προμηθευτών, ήταν άνευ περιεχομένου όταν η πολιτική υπαγορευόταν από έναν προμηθευτή που κατείχε δεσπόζουσα θέση, τον οποίο όλοι οι άλλοι προμηθευτές ήταν υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν.

2.1.4. *Τα επιχειρήματα της James Budgett*

(85) Η James Budgett, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([205]), επεσήμανε ότι πέραν του ότι ήταν υποχρεωμένη από εμπορική άποψη να διατηρήσει ορισμένες από τις ελάχιστα ελκυστικές δραστηριότητές της όσον αφορά το εμπόριο για ίδιο λογαριασμό, η εμπορική θέση της Budgett σε σχέση με το εμπόριο για λογαριασμό τρίτων εξαρτώνταν επίσης σε μεγάλο βαθμό από τη στάση που έπαιρναν οι δύο επιχειρήσεις εξευγενισμού του Ηνωμένου Βασιλείου (ιδίως η British Sugar και η Tate & Lyle) που μπορούσαν στην πράξη να καθορίσουν την αποδοτικότητα της δραστηριότητας της Budgett όσον αφορά το εμπόριο για λογαριασμό τρίτων. Επιπλέον, η Budget προβαίνει σε κριτική ([206]) του γεγονότος ότι η Επιτροπή εσφαλμένα υπέθεσε ότι τυχόν διακανονισμοί ή συνεννοήσεις μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle «επεκτείνονταν» (extended) και στη Napier Brown και την James Budgett.

2.1.5. *Οι απαντήσεις της Επιτροπής*

α) Η ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar

(86) Όσον αφορά το θέμα της ηγετικής συμπεριφοράς της British Sugar ως προς τον καθορισμό των τιμών, η Επιτροπή διαπιστώνει αρκετές ανακολουθίες στην επιχειρηματολογία των μερών. Η ουσία του θέματος είναι το ερώτημα αν η ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar στις βρετανικές αγορές ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και ζάχαρης λιανικού εμπορίου, κατά το διάστημα αναφοράς, άφησε κάποιο πεδίο ανταγωνισμού εκ μέρους των τριών άλλων εταιρειών. Αφενός, φαίνεται ότι τα μέρη υπαινίσσονται ότι δεν υπήρξε τέτοιο περιθώριο όταν τονίζουν ότι λόγω της ισχύος της British Sugar στις εν λόγω αγορές δεν παρίστατο ανάγκη να συντονίσουν οι άλλες τρεις εταιρείες την πολιτική καθορισμού τιμών μαζί της, διότι δεν είχαν άλλη επιλογή από το να ακολουθήσουν τις κινήσεις επιλογής τιμών της British Sugar. Αυτό αντιτίθεται έντονα στη διαβεβαίωση όλων των μερών, η οποία επανελήφθη στις γραπτές τους απαντήσεις στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([207]), ότι υπήρξε πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ και των τεσσάρων και ότι τέτοιος ανταγωνισμός έλαβε πράγματι χώρα. Δεδομένου ότι η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη είναι ένα ομοιογενές εμπόρευμα, ο ανταγωνισμός στην αγορά της ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης, καθώς και στην αγορά της ζάχαρης λιανικού εμπορίου είναι, πρώτον και κύριον, ανταγωνισμός τιμής. Η Tate & Lyle, ιδιαίτερα, με μερίδιο περίπου 38-40 % στην αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα αναφοράς, υπήρξε ενδεχομένως ισχυρός ανταγωνιστής της British Sugar, η οποία κατείχε το 51-54 % περίπου της αγοράς αυτής κατά το ίδιο διάστημα. Παρότι η Tate & Lyle υφίστατο μειονέκτημα περιθωρίου σε σύγκριση με τη British Sugar, και παρότι είναι ορθό ότι η Napier Brown και η James Budgett εξαρτώνταν από τους δύο παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου (τη British Sugar και την Tate & Lyle) για μεγάλο μέρος των προμηθειών τους, δεν ευσταθεί ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, οι τρεις αυτές επιχειρήσεις δεν είχαν τη δυνατότητα να δράσουν ως ανταγωνιστές της British Sugar, ή ανταγωνιστές η μια της άλλης, όσον αφορά τα σχετικά προϊόντα. Η τακτική της Tate & Lyle κατά τον πόλεμο των τιμών, όταν επιχείρησε να ανταγωνιστεί την British Sugar σε σχέση με ορισμένους πελάτες, αποτελεί σαφέστατη ένδειξη του γεγονότος αυτού, όπως ένδειξη αποτελεί και η ίδια η μαρτυρία της British Sugar, για τις προσπάθειές της να προσελκύσει πελάτες της Tate & Lyle στο εμπόριο ζάχαρης λιανικής πώλησης. Το ίδιο ισχύει και για τις επανειλημμένες προσπάθειες των εμπόρων να εισαγάγουν φθηνή λευκή κρυσταλλική ζάχαρη και, τέλος, για τη δυνατότητα που τους πραρείχετο να αγοράσουν χονδρικώς από τους δύο παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου και να τις μεταπωλήσουν σε μικρότερες ποσότητες σε υψηλότερες τιμές στο πλαίσιο των εμπορικών τους δραστηριοτήτων για λογαριασμό τρίτων. Συγκεκριμένα, τα μέρη δεν παρείχαν αποδείξεις σχετικά με το αν η British Sugar είχε αυξήσει τις τιμές λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη βρετανική αγορά, δεν θα υπήρχε περιθώριο για τα άλλα τρία μέρη να ανταγωνιστούν τις αυξήσεις αυτές με μικρότερες ή καθόλου αυξήσεις. Αυτό θα ήταν δυνατό τουλάχιστον για την κλίμακα τιμών πέραν του νεκρού σημείου εκμετάλλευσης ([208]).

(87) Επιπλέον, σε μια στενά ολιγοπωλιακή αγορά, η ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών πρέπει να είναι κάτι εξαιρετικό λόγω του γεγονότος ότι, όπου υπάρχει μόνον μικρός αριθμός

ανταγωνιστών, είναι ευκολότερο — σε σύγκριση με μια μη ολιγοπωλιακή αγορά — για τον καθένα να αντιλαμβάνεται εκ των υστέρων στην αγορά πώς έχουν συμπεριφερθεί οι άλλοι. Εντούτοις, η ύπαρξη μιας τέτοιας ολιγοπωλιακής αγοράς, στην οποία ο ανταγωνισμός τείνει να είναι σε κάποιο βαθμό περιορισμένος για διαρθρωτικούς λόγους, δεν επιτρέπει στις εταιρείες να προχωρήσουν παραπέρα και να συντονίσουν εκ των προτέρων ενεργά τη μελλοντική πολιτική τους όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Απεναντίας, η ύπαρξη αβεβαιότητας όσον αφορά τις προθέσεις των εταιρειών όσον αφορά τον καθορισμό τιμών σε αγορές του περιγραφέντος είδους είναι το κυριότερο κίνητρο ανταγωνισμού. Όπως κατέστησε σαφές το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Hoffmann-La Roche ([209]), σε αγορές που ο ανταγωνισμός είναι ήδη περιορισμένος, η Επιτροπή πρέπει να βρίσκεται ιδιαίτερα σε ετοιμότητα ούτως ώστε να εξασφαλίζει ότι δεν περιορίζεται ο υφιστάμενος ανταγωνισμός.

(88) Βάσει των προαναφερθέντων, η Επιτροπή συνάγει ότι η ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar στις βρετανικές αγορές ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και ζάχαρης λιανικής πώλησης δεν απέκλειε τον ανταγωνισμό τιμών μεταξύ των τεσσάρων μερών κατά το διάστημα αναφοράς ([210]).

Δεδομένου ότι υπήρχε τέτοιο πεδίο ανταγωνισμού τιμών, συνάγεται ότι ο πραγματικός ή/και ο δυνητικός ανταγωνισμός τιμών μπορούσε να έχει περιοριστεί από τυχόν συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική των μερών.

β) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική

(89) Το επόμενο ερώτημα είναι αν υπήρξε πράγματι συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική. Απαντώντας στα επιχειρήματα των μερών, η Επιτροπή αναφέρεται κυρίως σε όσα έχουν ήδη προαναφερθεί σχετικά με το χαρακτηρισμό μιας σύνθετης παράβασης αξιοσημείωτης διάρκειας ([211]) και όσον αφορά το αντικείμενο της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής που εξετάζει στην παρούσα υπόθεση ([212]). Μια σύγκριση μεταξύ αυτών που αναφέρει η Επιτροπή και αυτών που αναφέρουν κατηγορηματικά τα μέρη, ή δεν αναφέρουν επειδή είναι αδιαμφισβήτητα, φανερώνει ότι υπάρχει κοινή κατανόηση των εννοιών της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής. Απαντώντας στην άποψη της British Sugar ότι στην παρούσα υπόθεση δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία συναίνεσης μεταξύ των μερών σχετικά με κοινή μελλοντική συμπεριφορά τους στην αγορά, και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να εντοπισθεί κανένα στοιχείο στη σύνθετη παράβαση που να μπορεί να χαρακτηρισθεί ως συμφωνία, η Επιτροπή, πρώτον και κύριον, τονίζει ότι, ακόμη και αν η άποψη αυτή ήταν ορθή, όλα τα στοιχεία της σύνθετης παράβασης θα ενέπιπταν τουλάχιστον στην κατηγορία της εναρμονισμένης πρακτικής. Ο χαρακτηρισμός της παράβασης ως συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής έλαβε υπόψη αυτή την εναλλακτική άποψη καθιστώντας σαφές ότι η σύνθετη παράβαση στο σύνολό της δύναται τουλάχιστον να χαρακτηρισθεί ως εναρμονισμένη πρακτική. Με κάθε σχετική επιφύλαξη, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να παραθέσει κατωτέρω ([213]) ένα παράδειγμα στοιχείου το οποίο κατά τη γνώμη της μπορεί να χαρακτηρισθεί ως συμφωνία. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την κρίση ότι τα στοιχεία αυτά της σύνθετης παράβασης τα οποία δεν μπορούν να περιγραφούν ως συμφωνίες, δεν μπορούν τουλάχιστον να χαρακτηρισθούν εναρμονισμένες πρακτικές, επειδή δεν έχει καταδειχθεί επαρκώς το πραγματικό τους αποτέλεσμα στην αγορά. Τέλος, πρέπει να υπενθυμισθεί ότι όπου έχει υπάρξει σύνθετη παράβαση αξιοσημείωτης διάρκειας, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να χωρίσει σε περισσότερες ξεχωριστές παραβάσεις μια συνεχή συμπεριφορά, η οποία — όπως συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση — κατευθύνθηκε από έναν και μόνον αντιανταγωνιστικό στόχο ([214]).

αα) Η σημασία των συναντήσεων

(90) Σύμφωνα με την άποψη των μερών, δεν μπορεί να έχει υπάρξει συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική όσον αφορά τον καθορισμό της τιμής της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, διότι, κατά τις συναντήσεις, η British Sugar διατηρούσε η ίδια το δικαίωμα να προβαίνει σε μονομερείς ανακοινώσεις σχετικά με την πολιτική της περί καθορισμού των τιμών, ενώ τα άλλα τρία μέρη δεν έμαθαν τίποτα νέο το οποίο δεν θα ήταν καταφανές σε μια αγορά στην οποία επικρατούσε διαφάνεια. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι αξιόπιστος για τους ακόλουθους λόγους:

Πρώτον, αν η αγορά ήταν τόσο διαφανής όσο την περιγράφουν τα μέρη, και αν η αναγκαιότητα να ακολουθήσουν τις κινήσεις της British Sugar περί καθορισμού των τιμών ήταν τόσο αδιαφιλονίκητη όσο ισχυρίζονται τα μέρη, δεν γίνεται κατανοητό γιατί διοργανώθηκαν οι πρώτες συναντήσεις καθώς και οι μεταγενέστερες επί μεγάλο χρονικό διάστημα, ούτε γιατί ή British Sugar δεν οργάνωσε απλώς την πολιτική της όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών και δεν άφησε τα άλλα μέρη να αντιληφθούν τις αλλαγές αυτές στην αγορά. Αν η περιγραφή των μερών ήταν ορθή, δεν θα ήταν απαραίτητη ούτε η βασική συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986. Ως εκ τούτου, σε σχέση με το να παρακολουθούν απλώς στην αγορά τις κινήσεις καθορισμού τιμών στις οποίες θα προέβαιναν οι άλλες εταιρείες, οι τακτές συναντήσεις πρέπει να παρείχαν σε όλα τα μέρη μια «προστιθέμενη αξία». Η προστιθέμενη αυτή αξία έχει δύο πλευρές: αφενός, οι συνεδριάσεις παρείχαν σε καθένα από τα μέρη τη διαβεβαίωση ότι ο τρόπος

που αντιλαμβάνονταν το πώς οι τρεις άλλες εταιρείες είχαν μέχρι τη στιγμή εκείνη καθορίσει τις τιμές τους στην αγορά ήταν ορθός. Αφετέρου, οι συναντήσεις παρείχαν σε καθένα από τα μέρη μια αισθητά αυξημένη βεβαιότητα όσον αφορά τις προθέσεις των άλλων συμμετεχόντων σχετικά με το μελλοντικό καθορισμό των τιμών.

Δεύτερον, αν πράγματι η οργάνωση συναντήσεων ήταν ο ιδιαίτερος τρόπος της British Sugar να ενημερώνει τους άλλους ανταγωνιστές για τις μονομερώς αποφασισμένες μεταβολές όσον αφορά τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, δεν εξηγείται γιατί κλήθηκαν μόνον τρεις από αυτούς τους άλλους ανταγωνιστές και όχι όλοι εκείνοι που δραστηριοποιούνται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως άλλοι έμποροι ([215]), παρά το γεγονός ότι η παρασχεθείσα ενημέρωση θα ήταν εξίσου ενδιαφέρουσα για όλους. Απεναντίας, ο αποκλεισμός των άλλων ανταγωνιστών φανερώνει ότι οι συναντήσεις εξυπηρέτησαν αρχικά κάποιον άλλο σκοπό που ενδιέφερε μόνο τα τέσσερα μέρη που αφορά το αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

ββ) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle

(91) Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, η επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το Office of Fair Trading ([216]) μπορεί, κατά την άποψη της Επιτροπής, να ληφθεί ως αποδεικτικό στοιχείο κοινής πρόθεσης εκ μέρους των δύο αυτών επιχειρήσεων να συμπεριφερθούν στην αγορά με συγκεκριμένο τρόπο ([217]), δηλαδή να θέσουν τέλος στον πόλεμο των τιμών για όλες τις ποικιλίες ζάχαρης, να αυξήσουν τις τιμές και να απέχουν από το θετικό καθορισμό τιμών με σκοπό την απόκτηση μεριδίων αγοράς. Το «συμπέρασμα» με το οποίο αποχώρησαν οι εκπρόσωποι της Tate & Lyle από της συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 δεν ήταν η ερμηνεία τους σχετικά με μια μονομερή απόφαση, η οποία ελήφθη από τη British Sugar και ανακοινώθηκε στην Tate & Lyle, αλλά το αποτέλεσμα των «συζητήσεων» που αναφέρει η ίδια η επιστολή. Οι συζητήσεις ήταν διμερείς, μια διεργασία στην οποία συνέβαλαν και τα δύο μέρη και στο τέλος της οποίας υπήρχε είτε διαφωνία, διστακτικότητα ή συμφωνία, όπου η τελευταία αποτελεί σύγκλιση απόψεων, αμοιβαία συναίνεση σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των εταίρων της συζήτησης. Στην παρούσα υπόθεση, η British Sugar και η Tate & Lyle υποστήριξαν ότι τα ζητήματα και τα θέματα που συζητήθηκαν στη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 κατέληξαν σε διαφωνία ή αναποφασιστικότητα. Επιπλέον, ο ισχυρισμός ότι οι αποφάσεις περί καθορισμού τιμών ελήφθησαν μονομερώς από τη British Sugar, και εν συνεχεία απλώς ανακοινώθηκαν, δεν συμβιβάζονται με τη δήλωση της Tate & Lyle ότι η συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 «ήταν σημαντική γιατί έθεσε τις αρχές βάσει των οποίων διεξήχθησαν όλες οι μελλοντικές συζητήσεις» ([218]) (was significant in that it set the background principles against which all future discussions were held). Ως εκ τούτου, εξετάζοντας μεμονωμένα όσα συνέβησαν κατά τη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, η Επιτροπή εκτιμά ότι αυτό το στοιχείο της σύνθετης παράβασης δύναται να περιγραφεί ως κατάληξη μιας συμφωνίας μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle σχετικά με το συντονισμό του καθορισμού τιμών. Τα λοιπά στοιχεία της σύνθετης παράβασης εμπίπτουν τουλάχιστον στην κατηγορία των εναρμονισμένων πρακτικών.

(92) Τέλος, κοινό υπόμνημα που υπέβαλαν προς το OFT ([219]) η British Sugar και η Tate & Lyle, στις 15 Απριλίου 1991, παρέχει επίσης, κατά την άποψη της Επιτροπής, αποδείξεις ότι, κατά την αρχική τους συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, η British Sugar και η Tate & Lyle κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τον περιγραφόμενο συντονισμό περί καθορισμού τιμών. Στο σημείο 4β του εν λόγω υπομνήματος αναφέρεται ότι αμφότερες η Tate & Lyle και η British Sugar πίστευαν ότι, ως συνέπεια της μονομερούς απόφασης που έλαβε η British Sugar για τη λήξη του πολέμου τιμών, η British Sugar δεν θα τιμολογούσε επιθετικά, με αποτέλεσμα ούτε η Tate & Lyle να τιμολογήσει επιθετικά, μολονότι θα διετηρείτο μια κλίμακα ανοχής σε σχέση με τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς της καθεμιάς. Αυτό φανερώνει ότι και οι δύο επιχειρήσεις συμμερίζονταν μια «κοινή πεποίθηση» σχετικά με το χαρακτήρα της μελλοντικής τους συμπεριφοράς στην αγορά. Δεδομένου ότι η εν λόγω συμπεριφορά δεν ήταν κάτι που κατευθυνόταν από ένα τρίτο μέρος, η British Sugar και η Tate & Lyle υπήρξαν κύριοι της συμπεριφοράς τους. Ως εκ τούτου, αυτό που αναφέρει στην πραγματικότητα το υπόμνημα είναι η κοινή πρόθεση και των δύο μερών να τιμολογούν στο μέλλον με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Κατά την άποψη της Επιτροπής, το στοιχείο αυτό μπορεί να χαρακτηρισθεί ως συμφωνία σχετικά με γενικές πολιτικές καθορισμού τιμών μεταξύ ανταγωνιστών. Είναι άσχετο το γεγονός ότι δεν ανάγεται σε γραπτό κείμενο, και ότι ούτε γραπτές κυρώσεις ούτε μέτρα επιβολής συνδέθηκαν με αυτό ([220]).

Επιπλέον, η αναφορά στην κλίμακα απόκλισης που σχετίζεται με τα μερίδια αγοράς, η οποία εμφανίζεται δις στο σημείο 4 του υπομνήματος, μαρτυρεί την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των δύο επιχειρήσεων. Τα μερίδια αγοράς για την πώληση ενός ομοιογενούς προϊόντος όπως η λευκή κρυσταλλική ζάχαρη είναι, πρώτον και κύριον, αποτέλεσμα του καθορισμού τιμών, δεδομένου ότι αυτή είναι η βασική παράμετρος ανταγωνισμού για ένα τέτοιο προϊόν. Ως εκ τούτου, η έννοια της κλίμακας απόκλισης σχετικά με τα μερίδια αγοράς θα ήταν άνευ περιεχομένου, εκτός αν είχε υπάρξει αμοιβαία συνεννόηση μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, τουλάχιστον σχετικά με τη γενική πολιτική τους περί καθορισμού τιμών.

γγ) Συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ της British Sugar, της Tate & Lyle, της Napier Brown και της James Budgett

(93) Όσον αφορά τη Napier Brown και την James Budgett, δεν υπάρχει βασική συνάντηση που να δύναται να συγκριθεί με εκείνη της 20ής Ιουνίου 1986. Αλλά η Επιτροπή έχει συγκεντρώσει αποδεικτικά στοιχεία που φανερώνουν ότι η Napier Brown και η James Budgett, κατά τις συναντήσεις τις οποίες παρακολούθησαν, έλαβαν ενεργά μέρος στις συζητήσεις, δηλαδή στη διμερή διεργασία, σχετικά με τη ζάχαρη για βιομηχανική χρήση. Δεν υπήρξαν απλώς αποδέκτες ανακοινώσεων που αφορούσαν τις μονομερείς αποφάσεις της British Sugar.

(94) Στην επιστολή της της 7ης Αυγούστου 1990 προς το OFT ([221]), η British Sugar παραδέχεται ότι πραγματοποίηθηκαν συζητήσεις σχετικά με τον καθορισμό τιμών και με τη Napier Brown και την James Budgett, αλλά υποστηρίζει ότι ουδέποτε τροποποίησε τις αποφάσεις της ή το επιχειρηματικό της σχέδιο ως αποτέλεσμα τέτοιων συζητήσεων. Στο σημείο αυτό, η British Sugar συγχέει δύο ξεχωριστά ζητήματα: πρώτον, αν υπήρξε εναρμόνιση των προθέσεων των συμμετεχόντων στις συζητήσεις, και δεύτερον αν το αποτέλεσμα της εναρμόνισης αυτής συνέπιπτε ή όχι με την απόφαση την οποία το ένα μέρος (British Sugar) είχε ήδη διαμορφώσει πριν μεταβεί στις συζητήσεις. Όσον αφορά το πρώτο σημείο, πρέπει να επαναληφθεί ότι δεν ήταν λογικό να γίνονται συζητήσεις περί καθορισμού τιμών με τη Napier Brown και την James Budgett, αν αυτές δεν είχαν τίποτε να συνεισφέρουν στις συζητήσεις αυτές. Πράγματι, είναι γνωστό ότι η Napier Brown και η James Budgett είχαν τη δυνατότητα άσκησης απειλής και διαπραγματευτική ισχύ στις συζητήσεις αυτές, αφού μπορούσαν να καταφύγουν σε επιθετική πολιτική εισαγωγών, πράγμα που θα είχε ματαιώσει τη στρατηγική της British Sugar ως προς την αύξηση των τιμών στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου όταν ακόμη πωλούσε ολόκληρη την ποσόστωσή της A/B εκεί ([222]). Αυτό, λ.χ., αποδεικνύεται από το έγγραφο σχετικά με την επιχειρηματική στρατηγική 1987-1990 της James Budgett ([223]). Η σοβαρότητα των συζητήσεων με τη Napier Brown και την James Budgett αποδεικνύεται επίσης από το εσωτερικό υπόμνημα της Tate & Lyle, το οποίο αναφέρει ότι η British Sugar συζήτησε ορισμένη αύξηση, την οποία επιθυμούσε να επιτύχει στην αγορά ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης, με τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της Napier Brown ([224]). Αν η British Sugar δεν είχε ανάγκη να λάβει τη συναίνεση της Napier Brown και της James Budgett σχετικά με τη μελλοντική πολιτική των μερών όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση, συμπεριλαμβανομένων των αποκλίσεων των τιμών μεταξύ αγοραστών μεγαλύτερων και μικρότερων ποσοτήτων, οι συζητήσεις αυτές θα ήταν εντελώς περιττές.

δδ) Εναρμονισμένη πρακτική χωρίς απόδειξη πραγματικού αποτελέσματος

(95) Επιπλέον, αντίθετα με την άποψη που διατύπωσε η British Sugar, είναι δυνατό να υπάρξει εναρμονισμένη πρακτική ακόμη και χωρίς να υπάρχει πραγματικό αποτέλεσμα στην αγορά.

(96) Πρώτον, αυτό καθαυτό το γράμμα του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ φανερώνει ότι η εναρμονισμένη πρακτική που έχει αντιανταγωνιστικό αντικείμενο αρκεί για να αποτελέσει παράβαση στο πλαίσιο αυτής της διάταξης.

(97) Δεύτερον, η απόφαση του Πρωτοδικείου για την υπόθεση Rhône-Poulenc ([225]), παραδέχεται ότι μπορεί να υπάρξει εναρμονισμένη πρακτική όταν επιδιώκεται ένας μόνον αντιανταγωνιστικός στόχος. Από την άποψη αυτή, το σχετικό μέρος της απόφασης ([226]) βασίζεται στην προηγούμενη απόφαση Suiker Unie ([227]). Και οι δύο αποφάσεις φανερώνουν πόσο μεγάλη είναι η εμβέλεια της απαγόρευσης των εναρμονισμένων πρακτικών καθώς συμπεριλαμβάνουν σε αυτές κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ οικονομικών επιχειρηματιών, στόχος ή αποτέλεσμα της οποίας είναι είτε να επηρεάσει την αγοραία συμπεριφορά ενός πραγματικού ή δυνητικού ανταγωνιστή, ή να αποκαλύψει σε έναν τέτοιο ανταγωνιστή την κατεύθυνση της συμπεριφοράς που έχουν αποφασίσει ή έχουν κατά νου να τηρήσουν στην αγορά. Όσον αφορά την υπόθεση για την οποία επρόκειτο να ληφθεί απόφαση, το Πρωτοδικείο ανέφερε τότε ([228]), όσον αφορά ορισμένες συναντήσεις, που αποτέλεσαν μέρος μιας σύνθετης παράβασης αξιοσημείωτης διάρκειας, ότι η Rhône-Poulenc δεν μπορούσε να μην έχει λάβει υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που έλαβε στη διάρκεια των συναντήσεων με τους ανταγωνιστές της. Παρομοίως, οι εν λόγω ανταγωνιστές ήταν αναγκασμένοι να έχουν λάβει υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που αποκάλυψε σε αυτούς η Rhône-Poulenc σχετικά με τη συμπεριφορά που είχε η ίδια αποφασίσει ή που είχε κατά νου να τηρήσει στην αγορά. Το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε τα αποτελέσματα των επαφών μεταξύ των ανταγωνιστών, αλλά απλώς συνήγαγε ([229]) το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ήταν δικαιολογημένη, μόνο στη βάση ενός συμπεράσματος όσον αφορά το σκοπό των συναντήσεων, κατατάσσοντάς τες στις εναρμονισμένες πρακτικές, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Από τις αποφάσεις στις υποθέσεις Rhône-Poulenc και Suiker Unie προκύπτει ότι:

— επαφές μεταξύ ανταγωνιστών με ένα μόνον αντιανταγωνιστικό αντικείμενο δύνανται να συνιστούν εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1,

— η αποκάλυψη μεταξύ ανταγωνιστών της αγοραίας συμπεριφοράς η οποία έχει ήδη αποφασισθεί ή σχεδιάζεται ισοδυναμεί τουλάχιστον με εναρ-

μονισμένη πρακτική, και ότι αυτοί οι ανταγωνιστές είναι αναπόφευκτο ότι θα λάβουν υπόψη τις πληροφορίες αυτές κατά τον καθορισμό της συμπεριφοράς τους στην αγορά.

2.2. **Η διαφάνεια της αγοράς ζάχαρης, προνομιακή εκ των προτέρων ενημέρωση από άλλες πηγές, η αξία των πληροφοριών περί καθορισμού τιμών που διαβιβάστηκαν στις συναντήσεις, η λειτουργία των συναντήσεων και το αντιανταγωνιστικό τους αποτέλεσμα στην αγορά**

2.2.1. *Τα επιχειρήματα της British Sugar*

(98) Η British Sugar υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν δεν είχε ενημερώσει την Tate & Lyle σχετικά με την απόφασή της να θέσει τέλος στον πόλεμο τιμών, η εταιρεία αυτή θα είχε οπωσδήποτε συνειδητοποιήσει ότι είχε λάβει αυτή την απόφαση. Στις 20 Ιουνίου 1986, αναφέρθηκε στους Financial Times η πληροφορία ότι είχε παραιτηθεί ο διευθύνων σύμβουλος της British Sugar. Πρόκειται για την ίδια ημερομηνία της συνάντησης που συγκλήθηκε μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle κατά την οποία η British Sugar εξήγησε την απόφασή της να επιδιώξει στρατηγική υψηλότερων τιμών. Στις 25 Ιουνίου 1986 κοινοποίησε αυξήσεις τιμών στον κλάδο όσον αφορά τη ζάχαρη. Η British Sugar υποστηρίζει ότι, ως επακόλουθο των γεγονότων αυτών, η Tate & Lyle μπορούσε, ανά πάσα στιγμή, να έχει ενημερωθεί πλήρως για τη μεταβολή πολιτικής της Britih Sugar. Πέραν αυτού, η British Sugar υποστηρίζει ότι η πραγματική έγκαιρη προειδοποίηση που παρείχε στην Tate & Lyle, στη Napier Brown και την James Budgett σχετικά με την αλλαγή της γενικής της προσέγγισης και με μεμονωμένες αυξήσεις τιμών ήταν περιορισμένη. Μετά τη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1986, λ.χ., η British Sugar υποστηρίζει ότι είχε ενημερώσει τον κλάδο σχετικά με τους νέους τιμοκαταλόγους της για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης στις 25 Ιουνίου 1986. Οι τιμοκατάλογοι αυτοί θα τίθεντο σε ισχύ στις 14 Ιουλίου 1986. Αυτό θα σήμαινε ότι, στην περίπτωση αυτή, η Tate & Lyle είχε ειδοποιηθεί πέντε ημέρες νωρίτερα σχετικά με τις μεταβολές ([230]).

(99) Πέραν αυτού, η British Sugar υποστηρίζει τα ακόλουθα:

α) Ζάχαρη για βιομηχανική χρήση

(100) Όσον αφορά την ποιότητα της ενημέρωσης που παρείχε η British Sugar στην Tate & Lyle, τη Napier Brown και την James Budgett κατά τις συναντήσεις σχετικά με τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης, παρότι η British Sugar παραδέχεται ότι κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αυτών ανακοίνωσε τις βασικές της προθέσεις περί καθορισμού τιμών και, σε μια περίπτωση, παρέδωσε το μητρώο τιμών, υποστηρίζει ότι δεν προκλήθηκε αντιανταγωνιστικό αποτέλεσμα διότι δεν υπήρξε συζήτηση σχετικά με συγκεκριμένες πληροφορίες που αφορούσαν πωλήσεις σε επιμέρους πελάτες ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης, πληροφορίες για τιμές, όρους παράδοσης, πιστωτικά δάνεια, κ.λπ. ([231]).

(101) Επιπλέον, η British Sugar τονίζει ότι το μητρώο δεν όριζε μια ελάχιστη τιμή και ότι οι τιμές του δεν είχαν σχέση με τις πραγματικές τιμές των εμπορικών συναλλαγών. Προκειμένου να στηρίξει το επιχείρημα ότι το μητρώο, ή οι γενικές πληροφορίες που αφορούσαν τις μεταβολές τιμών που προσκόμισε στις συνεδριάσεις δεν είχαν επίπτωση στην πραγματική ανταγωνιστική συμπεριφορά των εμπλεκόμενων εταιρειών, η British Sugar υποβάλλει ανάλυση των διαφορών μεταξύ της τιμής του μητρώου και των τιμών που πραγματικά χρεώθηκαν· για το σκοπό αυτό επιλέγει έντεκα σημαντικούς πελάτες ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης κατά το διάστημα αναφοράς. Η ανάλυση αυτή φανερώνει σημαντικές και κυμαινόμενες διαφορές ([232]). Η British Sugar υποστηρίζει ότι, όπως η Επιτροπή δέχεται ότι δεν υπήρξε σχέση μεταξύ του μητρώου και των πραγματικών τιμών, πρέπει να δεχθεί, στο πλαίσιο της λογικής, ότι ο πραγματικός ανταγωνισμός δεν επηρεάστηκε από τις συναντήσεις για τη βιομηχανική ζάχαρη ([233]).

(102) Η British Sugar επισημαίνει επίσης ότι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι οι τιμές της βιομηχανικής ζάχαρης θα ήταν χαμηλότερες αν δεν είχαν λάβει χώρα οι συναντήσεις ([234]).

β) Ζάχαρη λιανικής πώλησης

(103) Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, η British Sugar, στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, καθώς και στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, παραδέχεται ότι συναντήθηκε με εκπροσώπους της Tate & Lyle σε τακτά διαστήματα και αρκετές φορές τους διαβίβασε εκ των προτέρων αντίγραφο του τιμοκαταλόγου της λιανικής πώλησης. Ωστόσο, η British Sugar υποστηρίζει ότι η ενέργεια αυτή δεν θα ήταν δυνατό να έχει οποιαδήποτε επίπτωση στις πρακτικές καθορισμού τιμών της Tate & Lyle, ότι οι συναντήσεις ήταν άνευ σημασίας, δεν είχαν αντιανταγωνιστικό αντικείμενο και δεν ήταν ικανές να επηρεάσουν αισθητά τον ανταγωνισμό μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle ([235]). Προκειμένου να αποδείξει αυτή την άποψη, η British Sugar υποστηρίζει ότι λίγο διάστημα μετά τη διαβίβαση αντιγράφου του τιμοκαταλόγου της στην Tate & Lyle, έθεσε τον κατάλογο στη διάθεση του κλάδου. Η British Sugar θεωρεί ότι, από τις επτά περιπτώσεις κατά τις οποίες η Tate & Lyle θεωρεί ότι πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις των δύο εταιρειών όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, μόνον σε τρεις περιπτώσεις παραδόθηκαν τιμοκατάλογοι. Κατά την άποψη της British Sugar, στις τρεις αυτές περιπτώσεις ο κλάδος αντίστοιχα έλαβε τους τιμοκαταλόγους πέντε

ημέρες μετά, τέσσερις ημέρες πριν και δύο ημέρες μετά τις συναντήσεις, και σε μία περίπτωση μετά τη δημοσίευση του τιμοκαταλόγου ([236]). Η British Sugar ισχυρίζεται ότι οι τιμοκατάλογοι αυτοί δεν παρουσιάστηκαν ποτέ σε μορφή σχεδίου, και ότι ουδέποτε τροποποιήθηκαν μετά τις συναντήσεις ([237]). Η British Sugar υποστηρίζει περαιτέρω ότι το κύριο αντικείμενο που συζητήθηκε στις συναντήσεις αυτές (και το μόνο θέμα που συζητήθηκε όταν δεν παραδόθηκαν τιμοκατάλογοι) δεν σχετιζόταν με τον καθορισμό τιμών ή άλλα ανταγωνιστικά ζητήματα, αλλά αφορούσε γενικά θέματα, όπως οι δραστηριότητες του Sugar Bureau, μια γενικευμένη διαφημιστική εκστρατεία για τη ζάχαρη, κωδικοποίηση προϊόντων κ.λπ. Η British Sugar υποστηρίζει ότι ουδέποτε συζήτησε επιμέρους με την Tate & Lyle λογαριασμούς πελατών, ουδέποτε συζήτησε ποτέ τα επίπεδα των εκπτώσεων που ήταν δυνατό, επρόκειτο ή έπρεπε να χορηγηθούν από τον τιμοκατάλογο. Η British Sugar υποστηρίζει, συνεπώς, ότι οι πρακτικές δεν είχαν αξιόλογη επίπτωση στον ανταγωνισμό ([238]).

(104) Ως εκ τούτου, κατά την British Sugar, οι τιμοκατάλογοι λιανικής πώλησης δεν έδωσαν αξιόπιστες μαρτυρίες των τιμών που πραγματικά χρεώθηκαν, και δεν θα ήταν χρήσιμοι στην Tate & Lyle στην προσπάθειά της να ευθυγραμμίσει τις τιμές της με εκείνες της British Sugar. Κατά τη British Sugar, ήταν αδύνατο να υπολογισθεί από τον τιμοκατάλογο το ποσό που θα πλήρωνε πραγματικά κάθε πελάτης για τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη ([239]). Η British Sugar προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία στα οποία συγκρίνονται οι τιμοκατάλογοι της λιανικής πώλησης με τις καθαρές τιμές που πράγματι κατέβαλαν οι σημαντικοί πελάτες λιανικής πώλησης. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, υπήρξαν σημαντικές και κυμαινόμενες διαφορές μεταξύ των τιμών καταλόγου και των καθαρών τιμών που πράγματι κατέβαλαν οι επί μέρους πελάτες ([240]).

(105) Ως απόδειξη του γεγονότος ότι η διαβίβαση των τιμοκαταλόγων λιανικής πώλησης δεν είχε αντίκτυπο στη συμπεριφορά των δύο εταιρειών, η British Sugar προσκόμισε επιπλέον:

— μια σύγκριση που περιείχε τις ημερομηνίες κατά τις οποίες άρχισαν να ισχύουν οι μεταβολές των αντίστοιχων τιμοκαταλόγων λιανικής πώλησης της British Sugar και της Tate & Lyle, τις ημερομηνίες κατά τις οποίες ο κλάδος ενημερώθηκε για τις εν λόγω μεταβολές, τις τιμές της ζάχαρης λιανικής πώλησης που αντίστοιχα ανέγραφαν οι δύο εταιρείες και τις ημερομηνίες των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Tate & Lyle και της British Sugar σχετικά με γενικά θέματα και θέματα λιανικής πώλησης. Αυτό φανερώνει ευρείες διακυμάνσεις μεταξύ των δύο εταιρειών όσον αφορά τις ημερομηνίες κοινοποίησης, εκτέλεσης των μεταβολών όσον αφορά την τιμή τους, καθώς και των αναγραφόμενων τιμών τους,

— αντίγραφα εσωτερικών υπομνημάτων που φανερώνουν ότι κατά το διάστημα αναφοράς η British Sugar επεδίωξε ενεργά να αποσπάσει πελάτες από την Tate & Lyle, προσφέροντας, σε ορισμένες περιπτώσεις, διαφορετικούς όρους από εκείνους της ανταγωνίστριάς της ([241]).

(106) Η British Sugar υποστηρίζει επίσης ότι αν το αποτέλεσμα της παροχής υπηρεσιών προς την Tate & Lyle είχε οδηγήσει στην πραγματική οργάνωση της αγοράς μεταξύ των δύο εταιρειών, θέμα που θα οδηγούσε σε πανομοιότυπο καθορισμό τιμών και έλλειψη ανταγωνισμού μεταξύ τους για επιμέρους πελάτες, θα ήταν αναμενόμενες κάποιες καταγγελίες εκ μέρους των λιανοπωλητών ([242]), ή τουλάχιστον κάποια αποδεικτικά στοιχεία περί καθορισμού των τιμών. Επιπλέον, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η British Sugar τονίζει ότι, σε αντίθεση με την εντύπωση που σχημάτισε η Επιτροπή, οι τιμές της ζάχαρης λιανικής πώλησης δεν αυξήθηκαν σε σημαντικό βαθμό ως αποτέλεσμα αποφάσεων περί καθορισμού τιμών τις οποίες έλαβε η British Sugar ([243]).

Στο πλαίσιο αυτό, η British Sugar καταλήγει ότι ([244]) «αυτό που έλαβε χώρα ήταν απλώς περιορισμένη εκ των προτέρων κοινοποίηση, έστω και προς ανταγωνιστή, ότι ένας προς τα άνω αναθεωρημένος τιμοκατάλογος θα ανακοινωνόταν κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία. Τέτοιες πληροφορίες δεν ήταν εμπιστευτικές ούτε αποκλειστικές και είχαν ήδη συζητηθεί με πολλούς πελάτες ([245]). Ως εκ τούτου, η British Sugar αναφέρει ([246]): «συνάγεται ότι οι συναντήσεις και η διαβίβαση πληροφοριών δεν είχαν πραγματική επίπτωση στην ανταγωνιστική συμπεριφορά των εταίρων» ([247]). Στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η British Sugar συνάγει το συμπέρασμα ότι, όσον αφορά τον ισχυρισμό της Επιτροπής περί συντονισμού μιας στρατηγικής στενής συνεργασίας για τη διαμόρφωση υψηλότερων τιμών, είναι αδύνατο να διαπιστώσει κανείς τυχόν αποδεικτικά στοιχεία ενός τέτοιου συντονισμού ή να διαπιστώσει οποιαδήποτε γενική επίπτωση όσον αφορά την τιμή που να μπορεί να αποδοθεί σε έναν τέτοιο συντονισμό ([248]).

(107) Επιπλέον, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η British Sugar επιτίθεται στα επιχειρήματα της Επιτροπής όσον αφορά την εκ των προτέρων παράδοση των τιμοκαταλόγων λιανικής πώλησης και την εκ των προτέρων κοινοποίηση των επιδιωκόμενων μεταβολών του τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης. Η British Sugar επισημαίνει τέσσερις πηγές μαρτυριών όσον αφορά τις συναντήσεις περί καθορισμού των τιμών λιανικής πώλησης: την αλληλογραφία της Tate & Lyle με τον γενικό διευθυντή ανταγωνισμού, την αλληλογραφία της British Sugar μαζί του, την απάντηση της British Sugar στην πρώτη ανακοίνωση αιτιάσεων και τη μαρτυρία του [ο αρμόδιος διευθυντής, επαγγελματικό απόρρητο] της British Sugar, τόσο την προφορική όσο και την γραπτή ένορκη κατάθεσή του.

(108) Η British Sugar περιγράφει την αλληλογραφία της Tate & Lyle με τον γενικό διευθυντή ανταγωνισμού ανεύθυνη και ασαφή ([249]). Τονίζει το γεγονός ότι οι αναπαραστάσεις της Tate & Lyle, που έγιναν κατά τις έρευνες της 27ης Μαΐου 1994, όσον αφορά το χρόνο κατά τον οποίο ισχυρίζεται ότι έλαβε προκαταβολική ενημέρωση σχετικά με τις αυξήσεις της τιμής της British Sugar διαφέρουν μεταξύ «τριών ή τεσσάρων εβδομάδων» (3 or 4 weeks) και «κατά μία ή δύο εβδομάδες» (by a week or two). Η British Sugar επικρίνει το γεγονός ότι, παρά τη σύγχυση σχετικά με την έκταση της προκαταβολικής ενημέρωσης την οποία παραδέχθηκε η Tate & Lyle, η Επιτροπή αποφάσισε να τη χαρακτηρίσει «αξιοσημείωτη» ([250]). Η British Sugar επαναλαμβάνει ότι, στις τρεις περιπτώσεις που παρέδωσε τιμοκαταλόγους στην Tate & Lyle, ο κλάδος έλαβε τον τιμοκατάλογο πέντε ημέρες μετά, τέσσερις ημέρες πριν και δύο ημέρες μετά τις συναντήσεις, αντίστοιχα. Οι τιμοκατάλογοι αυτοί ουδέποτε παρουσιάστηκαν σε μορφή σχεδίου και ουδέποτε τροποποιήθηκαν μετά τις συναντήσεις. Η British Sugar αναφέρει επίσης ότι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που να στηρίζουν τον ισχυρισμό της Tate & Lyle σχετικά με την εκ των προτέρων διαβίβαση των επιδιωκόμενων μεταβολών τιμοκαταλόγων εκ μέρους της British Sugar ([251]). Καταλήγει στο συμπέρασμα ([252]) ότι δεν υπήρξε ανάγκη εκ των προτέρων κοινοποίησης μιας επικείμενης μεταβολής τιμής, διότι οι πληροφορίες αυτές μπορούσαν να προβλεφθούν και στις περισσότερες περιπτώσεις είχαν ήδη συζητηθεί με πελάτες. Η British Sugar συμφωνεί με την περιγραφή της Tate & Lyle σχετικά με τις συνεδριάσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης ως «απλώς ένας παράγοντας ασφάλειας, στην πραγματικότητα ένα απλό μέσο πρόληψης» ([253]) (just a safety factor, a belt and braces job really).

2.2.2. *Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle*

(109) Στις απαντήσεις της στην αρχική, καθώς και στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle ακολουθεί ανάλογη γραμμή με εκείνη της British Sugar. Καταλήγει, ωστόσο, σε διαφορετικό συμπέρασμα βάσει των γεγονότων και του τρόπου με τον οποίο τα αντιλαμβάνεται. Η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι οι επαφές της με την British Sugar και η εκ των προτέρων διαβίβαση των τιμοκαταλόγων εκ μέρους της British Sugar δεν οδηγήσαν σε σημαντική αλλαγή των μακροπρόθεσμων προτύπων διαμόρφωσης των τιμών, διότι θα είχε ούτως ή άλλως ακολουθήσει τις πρωτοβουλίες της British Sugar σχετικά με τη διαμόρφωση των τιμών, τις οποίες εκείνη θα είχε καθορίσει μέσω της εμπειρίας της από την αγορά ([254]). Επιπλέον, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle προσβάλλει το χαρακτηρισμό της Επιτροπής για τους διακανονισμούς μεταξύ των μερών ως «συντονισμό της πολιτικής τους περί καθορισμού τιμών», «σύμπραξη τιμών», «στρατηγική στενής συνεργασίας» για τον καθορισμό υψηλότερων τιμών. Η Tate & Lyle επανελαμβάνει ότι η δεσπόζουσα θέση της British Sugar της παρείχε τη δυνατότητα να θέσει σε ισχύ τις μονομερείς της αποφάσεις με ή χωρίς την αποδοχή της Tate & Lyle, και ότι η εύθραυστη θέση στην οποία βρισκόταν η ίδια την απέκλεισε από την άσκηση πραγματικής ελευθερίας επιλογής του είδους που συνήθως εννοείται με φράσεις, όπως «συντονισμός», «συνεργασία» και «σύμπραξη» ([255]).

(110) Παρά το γεγονός αυτό, η Tate & Lyle, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, εξακολουθεί να αναγνωρίζει ([256]) «ότι απετέλεσε μέρος που συμμετείχε σε διακανονισμούς οι οποίοι, λόγω του υπολογίσιμου χαρακτήρα του αποτελέσματός τους στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, παρέβησαν το άρθρο 85 παράγραφος 1. Στις περιστάσεις αυτές, λόγω της μείωσης του πεδίου των ισχυρισμών στην ανακοίνωση αιτιάσεων, υπάρχουν πολλά κοινά σημεία συμφωνίας μεταξύ της T & L και της Επιτροπής» ([257]). Στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle είχε ήδη αναγνωρίσει ([258]) «ότι οι επαφές έδωσαν αφορμή για ένα διακανονισμό ο οποίος, λόγω του υπολογίσιμου χαρακτήρα του αποτελέσματός του στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, ενέπιπτε στο πεδίο απαγόρευσης του άρθρου 85» ([259]). Παρότι η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι θα είχε ακολουθήσει την κίνηση της British Sugar προς μια στρατηγική καθορισμού υψηλότερων τιμών, όταν η τελευταία αποφάσισε να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών, είτε είχε πληροφορηθεί απευθείας το γεγονός από την British Sugar είτε όχι, παραδέχεται ότι ([260]) «οι επαφές που έλαβαν χώρα ενδέχεται να επηρέασαν την ταχύτητα της λήξης του πολέμου τιμών, αλλά δεν επηρέασαν το αποτέλεσμα» ([261]).

(111) Όσον αφορά τις επιπτώσεις των τακτικών συναντήσεων μεταξύ της British Sugar, της Tate & Lyle, της Napier Brown και της James Budgett, και την εκ των προτέρων παράδοση των τιμοκαταλόγων της ζάχαρης λιανικής πώλησης εκ μέρους της British Sugar, στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, η Tate & Lyle παραδέχεται ότι ([262]) «το περισσότερο που μπορούσε να περιμένει κανείς ήταν ότι η κοινοποίηση τέτοιων αποφάσεων θα βραχυκύκλωνε τη φυσιολογική πορεία των πληροφοριακών στοιχείων για την αγορά, και θα επιτάχυνε την προσαρμογή στις αποφάσεις αυτές, η οποία θα ήταν επιβεβλημένη για την αγορά» ([263]).

Στην ίδια απάντηση, η Tate & Lyle επαναλαμβάνει επίσης ([264]), κάνοντας μνεία της σελίδας 3 του αντιγράφου των ερευνών στην Tate & Lyle, ότι «οι παρασχεθείσες πληροφορίες πρόσφεραν στην T & L κάποιο βαθμό ανακούφισης όσον αφορά την επιδιωκόμενη πολιτική καθορισμού τιμών της BS» ([265]). Σε σχέση με τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, η Tate & Lyle παραδέχεται ότι ([266]) «παρότι η T & L ειδοποιήθηκε εκ των προτέρων για την πρόθεση της BS να μεταβάλει τις τιμές του καταλόγου της λιανικής πώλησης, καθώς και την ευρύτερη πολιτική της όσον

αφορά τις εκπτώσεις στον τομέα της λιανικής πώλησης, οι πληροφορίες αυτές είχαν μικρή εμπορική αξία και απλώς παρείχαν την περιορισμένη ανακούφιση ότι η BS δεν σκόπευε να επαναλάβει τον πόλεμο των τιμών. Επιπλέον, η λήψη των πληροφοριών αυτών δεν επηρέασε τις τελικές τιμές ούτε τη χρονική στιγμή εφαρμογής των νέων τιμών λιανικής πώλησης της T & L, αλλά απλώς διευκόλυνε την T & L να δημοσιεύσει τους δικούς της νέους τιμοκαταλόγους λιανικής πώλησης λίγο νωρίτερα απ' ότι θα έκανε σε άλλη περίπτωση» ([267]).

(112) Επιπλέον, η Tate & Lyle επισημαίνει ότι, μολονότι η αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων αναγνωρίζει το μειονέκτημα περιθωρίου που υφίστατο η Tate & Lyle κατά το διάστημα αναφοράς, αρνείται ότι αποτέλεσμα αυτού ήταν ότι η Tate & Lyle δεν είχε την ευκαιρία να ανταγωνισθεί την British Sugar ([268]). Κατά την Tate & Lyle, το γεγονός ότι στη διάρκεια του πολέμου τιμών εξαναγκάστηκε να ανταποκριθεί στην επιθετική συμπεριφορά της British Sugar αποτελεί απόδειξη ότι διέθετε την ανεξάρτητη δυνατότητα να ενεργήσει ως ανταγωνιστής της ([269]).

(113) Τέλος, η Tate & Lyle υποστηρίζει ότι, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών της αγοράς της ζάχαρης που απορρέουν από το κοινοτικό καθεστώς ζάχαρης, οι διακανονισμοί κατά την παρούσα υπόθεση στερούνται σημαντικών επιπτώσεων ([270]).

2.2.3. *Τα επιχειρήματα της Napier Brown*

(114) Κατά τη Napier Brown ([271]), η Επιτροπή σφάλλει όταν αναφέρει ότι οι πληροφορίες που παρείχε η British Sugar θα ήταν δύσκολο να συγκεντρωθούν τμηματικά από την αγορά. Η Napier Brown συμφωνεί περισσότερο με την James Budgett όταν αναφέρει ότι οι δυνάμεις της αγοράς θα είχαν πολύ ακριβείς, ταχείες πληροφορίες σχετικά με τα γενικά επίπεδα τιμών, και ότι οι πληροφορίες που αφορούσαν το μητρώο της British Sugar κυκλοφόρησαν ταχύτατα και με ακρίβεια μέσω της αγοράς (ιδιαίτερα από πελάτες), τουλάχιστον σε όλους τους σημαντικούς ανταγωνιστές. Επιπλέον, η Napier Brown θεωρεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής περί στρατηγικής συνεργασίας για τη διαμόρφωση υψηλότερων τιμών είναι εντελώς αβάσιμος ([272]).

2.2.4. *Τα επιχειρήματα της James Budgett*

(115) Η James Budgett, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([273]), τονίζει ότι το είδος των πληροφοριών που παρείχε η British Sugar δεν ήταν τέτοιο που να επιτρέπει στην James Budgett να μεταβάλει τη διαπραγματευτική της στάση έναντι των πελατών. Κατά την James Budgett, η αγορά, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των εμπόρων, ήταν απολύτως ενήμερη για τις γενικές επιδιώξεις της British Sugar σχετικά με τον καθορισμό των τιμών. Ως εκ τούτου, οι δηλώσεις της British Sugar κατά τις συναντήσεις δεν πρόσθεσαν τίποτα στις γνώσεις της James Budgett σχετικά με το στόχο της British Sugar όσον αφορά τη γενική κατεύθυνση των τιμών της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, ούτε επηρεάσαν τις τιμές ή την πολιτική καθορισμού τιμών της James Budgett. Όπως αναφέρει η James Budgett ([274]), δεν αντελήφθη ότι το μητρώο περιλάμβανε τις ελάχιστες τιμές ή τις τιμές-στόχο της British Sugar. Η James Budgett ισχυρίζεται ότι ήταν ενήμερη για τις διακυμάνσεις στις επιμέρους αποφάσεις περί καθορισμού τιμών, αλλά ότι είχε λάβει τη διαβεβαίωση, κατά τις συναντήσεις, ότι αυτό δεν θα επέτρεπε στους πωλητές της British Sugar να προβαίνουν συστηματικά σε διακρίσεις εν αγνοία της διοίκησης.

2.2.5. *Οι απαντήσεις της Επιτροπής*

α) Η συνάφεια των αποτελεσμάτων που δημιούργησε η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική

(116) Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, βάσει των πραγματικών περιστατικών, δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι οι εξεταζόμενες εταιρείες συζήτησαν μεμονωμένους λογαριασμούς πελατών ή τις εκπτώσεις που επρόκειτο να χορηγηθούν, είτε σχετικά με τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης ή τη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Στην επιστολή της της 16ης Ιουνίου 1990 προς το Office of Fair Trading ([275]), η Tate & Lyle παραδέχθηκε ότι πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις για τέτοια θέματα, αναφέροντας ότι «φαίνεται επίσης ότι ορισμένες φορές αντηλλάγησαν μεταξύ των εταιρειών πληροφορίες σχετικά με κλιμακωτές εκπτώσεις που εφαρμόζονταν σε συγκεκριμένους πελάτες» ([276]). Στην ίδια επιστολή ([272]), η Tate & Lyle ανέφερε επίσης ότι «όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις με τους πελάτες, αντηλλάγησαν πληροφορίες σχετικά με μεταβολές στις εκπτώσεις που θα προσφέρονταν σε ορισμένους από τους μεγαλύτερους πελάτες (οι οποίοι εφοδιάζονταν και από τις δύο εταιρείες» ([278])· ωστόσο, η Tate & Lyle ανέφερε αργότερα, στο κοινό υπόμνημα της 15ης Απριλίου 1991 που υπέβαλαν από κοινού η British Sugar και η Tate & Lyle στο Office of Fair Trading ([279]), στο σημείο 4, ότι «κατά το διακανονισμό, η BS ενημέρωσε την TLS, πριν προβεί σε γενική ανακοίνωση προς τους πελάτες της, σχετικά με τις μεταβολές στους τιμοκαταλόγους και την πολιτική εκπτώσεων, μολονότι η TLS δεν ενημερώθηκε για καμία συγκεκριμένη τιμή ή έκπτωση η οποία επρόκειτο να χορηγηθεί σε συγκεκριμένο πελάτη» ([280]). Η British Sugar αρνείται κατηγορηματικά ότι έλαβαν χώρα τέτοιου είδους συζητήσεις. Η Tate & Lyle δεν παρουσίασε καμία πειστική εξήγηση του λόγου για τον οποίο ανακάλεσε τις προηγούμενες δηλώσεις της. Δεν υπάρχει επίσης καμία ένδειξη ότι οι προηγούμενες αυτές

δηλώσεις έγιναν κατόπιν εξαναγκασμού ούτε ότι η Tate & Lyle είχε κάποιον άλλο λόγο να δώσει ψευδή περιγραφή των γεγονότων. Ωστόσο, ελλείψει οποιουδήποτε άλλου αποδεικτικού στοιχείου που να στηρίζει την αρχική εκδοχή των γεγονότων εκ μέρους της Tate & Lyle, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι συζητήθηκαν οι επιμέρους λογαριασμοί πελατών ή εκπτώσεις που χορηγήθηκαν από τους τιμοκαταλόγους, ή ότι στη διάρκεια των συνεδριάσεων αντηλλάγησαν πληροφορίες σχετικά με τις μεταβολές των εκπτώσεων που θα προσφέρονταν σε συγκεκριμένους πελάτες. Επίσης, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί τις πληροφορίες που παρείχε ή British Sugar, βάσει των οποίων χορηγήθηκαν σημαντικές και ποικίλες εκπτώσεις, ούτε το γεγονός ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η British Sugar και η Tate & Lyle ανταγωνίστηκαν για μεμονωμένους πελάτες.

(117) Εντούτοις, η Επιτροπή διαφωνεί με τα συμπεράσματα που συνήγαγαν τα μέρη από αυτά τα περιστατικά και τις παρατηρήσεις. Παρότι η Επιτροπή δεν υποστηρίζει ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική δεν είχε αποτέλεσμα, παραδέχεται ότι δεν είναι σε θέση να υπολογίσει το ακριβές αποτέλεσμά της όσον αφορά τις τιμές που θα είχαν ορίσει η Tate & Lyle, η Napier Brown, η James Budgett και η British Sugar αν δεν είχαν πραγματοποιηθεί συναντήσεις για τη συζήτηση της πολιτικής περί καθορισμού τιμών ή αν η British Sugar δεν είχε εκ των προτέρων ανακοινώσει τις τροποποιήσεις στις οποίες θα προέβαινε σχετικά με τις τιμές. Μια τέτοια ενέργεια δεν είναι δυνατή, εφόσον δεν μπορεί να επικαλεσθεί μια παράλληλη κατάσταση, η οποία θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως σημείο αναφοράς βάσει του οποίου θα γινόταν μια ουσιαστική σύγκριση.

(118) Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή, προκειμένου να καταδείξει την ύπαρξη παράβασης των κανόνων ανταγωνισμού, δεν είναι υποχρεωμένη να εξετάσει τις συνέπειες της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής από πλευράς του αποτελέσματός της επί των τιμών. Αρκεί το γεγονός ότι στην εν λόγω συμπεριφορά μπορεί να αποδοθεί αντιανταγωνιστικό αντικείμενο.

(119) Το άρθρο 85 παράγραφος 1 αναφέρει ότι «είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς ...» Όπως επιβεβαίωσε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την απόφασή του στην υπόθεση Consten and Grundig ([281]) «δεν υφίσταται ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα συγκεκριμένα αποτελέσματα μιας συμφωνίας, εφόσον είναι φανερό ότι έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό και τη νόθευση του ανταγωνισμού». Αυτό επιβεβαιώθηκε επίσης από τον Γενικό Εισαγγελέα και το Πρωτοδικείο στην υπόθεση Rhône-Poulenc ([282]). Ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι «αν έχει αποδειχθεί ότι μια εναρμόνιση είχε αθέμιτο αντικείμενο και αν (...) μπορεί να ληφθεί ως βάση σκέψης ότι οι επιχειρήσεις ενήργησαν στη συνέχεια σύμφωνα με την εναρμόνιση αυτή, έστω και αν η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει συγκεκριμένες ενέργειες (μια πρακτική), υπάρχει (...) εναρμονισμένη πρακτική με αθέμιτο αντικείμενο που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 85. Όταν οι επιχειρήσεις ενεργούν έχοντας περισσότερες πληροφορίες και δικαιολογημένες κατά το μάλλον ή ήττον προσδοκίες ως προς τη συμπεριφορά των άλλων από αυτές που κανονικά θα είχαν ή θα έπρεπε να είχαν, υπάρχει πάντοτε ο καταφανής κίνδυνος να καταστεί ο ανταγωνισμός λιγότερο έντονος απ' ότι θα ήταν στην αντίθετη περίπτωση» ([283]). Όπως φάνηκε ανωτέρω ([284]), στην απόφασή του για την υπόθεση αυτή, το Πρωτοδικείο επικύρωσε την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα δηλώνοντας ότι η Rhône-Poulenc «... στις συναντήσεις αυτές, (...) συνέπραξε με τους ανταγωνιστές της σε διαβούλευση που είχε ως σκοπό να επηρεάσει τη συμπεριφορά τους στην αγορά, να αποκαλύψει τη συμπεριφορά που κάθε παραγωγός είχε κατά νου να τηρήσει ο ίδιος στην αγορά» ([285]). Εν συνεχεία όσον αφορά την Rhône-Poulenc, το Πρωτοδικείο δήλωσε ότι «ομοίως (...) πρέπει ασφαλώς να έλαβε υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που συνέλεξε κατά τις συναντήσεις αυτές, για να καθορίσει την πολιτική που θα ακολουθούσε την αγορά. Ομοίως, και οι ανταγωνιστές της θα πρέπει ασφαλώς να έλαβαν υπόψη τους, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που τους αποκάλυψε η προσφεύγουσα σχετικά με τη συμπεριφορά που είχε αποφασίσει ή που είχε κατά νου να τηρήσει στην αγορά, για να καθορίσουν την πολιτική που θα ακολουθούσαν» ([286]). Σ' αυτή τη βάση και χωρίς να εξετάσει τα πιθανά αποτελέσματα, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δικαιολογημένα χαρακτήρισε ως εκ του σκοπού τους ορισμένες από τις συναντήσεις ως εναρμονισμένες πρακτικές ([287]). Παρομοίως, όσον αφορά τις κοινές προθέσεις που υφίσταντο μεταξύ ορισμένων επιχειρήσεων και σχετίζονταν με τις επιδιωκόμενες τιμές και τις επιδιωκόμενες ποσότητες, το Πρωτοδικείο δήλωσε ότι η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να χαρακτηρίσει τα στοιχεία αυτά της σύνθετης παράβασης ως συμφωνίες δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1. Επίσης όσον αφορά το θέμα αυτό, το Πρωτοδικείο ([288]) εξέτασε τα ενδεχόμενα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών, αλλά απλώς παρέθεσε την πάγια νομολογία ([289]), σύμφωνα με την οποία προκειμένου να υπάρξει συμφωνία αρκεί οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις να έχουν εκδηλώσει την κοινή τους πρόθεση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά ένα συγκεκριμένο τρόπο. Βάσει των προαναφερθέντων και πάλι χωρίς να εξετάσει τα ενδεχόμενα αποτελέσματα, το Πρωτοδικείο συνήγαγε τέλος ότι η Επιτροπή είχε επίσης το δικαίωμα να περιγράψει τη συνεχή συμπεριφορά, η οποία είχε χαρακτηρισθεί από ένα και τον αυτό σκοπό, ως ενιαία παράβαση αποκαλώντας την «συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική» ([290]).

β) Η διαφάνεια της αγοράς ζάχαρης, προνομιακές πληροφορίες που χορηγήθηκαν εκ των προτέρων από άλλες πηγές, η αξία των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν κατά τις συναντήσεις περί καθορισμού των τιμών, η λειτουργία των συναντήσεων

(120) Προκειμένου να πραγματευθούμε τα επιχειρήματα που διατύπωσαν τα μέρη κάτω από αυτούς τους τίτλους, είναι χρήσιμο να τεκμηριώσουμε τη λειτουργία και την αξία την οποία είχαν γι' αυτά οι συνεχείς συναντήσεις. Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η μόνη πειστική εξήγηση για τις συχνές συναντήσεις των μερών επί μεγάλο χρονικό διάστημα είναι η κοινή επιδίωξη του αντικειμένου περιορισμού του ανταγωνισμού μέσω του συντονισμού της πολιτικής τους περί καθορισμού των τιμών στην αγορά με τον προαναφερθέντα τρόπο ([291]).

(121) Όσον αφορά τη ζάχαρη για βιομηχανική χρήση, αποδεικνύεται ([292]) ότι, κατά τις συναντήσεις, η British Sugar ανακοίνωσε τις προθέσεις της όσον αφορά τις γενικές μελλοντικές αυξήσεις τιμών και όσον αφορά τη διατήρηση ή αύξηση των διαφορών των τιμών έναντι αγοραστών μεγαλύτερων ή μικρότερων ποσοτήτων ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης. Αποδεικνύεται επίσης ότι αυτό έγινε βάσει ενός μητρώου τιμολόγησης που κατήρτισε η British Sugar, το οποίο παρουσίαζε τις επιδιωκόμενες τιμές της σύμφωνα με το ημερολογιακό τρίμηνο και τους αγοραζόμενους τόνους. Τα μέρη επίσης δεν αρνούνται ότι, τουλάχιστον σε μια περίπτωση, το μητρώο παραδόθηκε στην Tate & Lyle, τη Napier Brown και την James Budgett, και ότι στις περιπτώσεις που ο πίνακας δεν παραδόθηκε, διαβιβάστηκαν στα μέρη που συμμετείχαν στις συναντήσεις πληροφορίες ανάλογες με εκείνες που περιέχονταν σ' αυτό. Ανωτέρω απεδείχθη ([293]) ότι οι τακτές συναντήσεις επί μεγάλο χρονικό διάστημα παρείχαν σε όλους τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένης της British Sugar παρά την ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών, την εγγύηση διαρκούς κοινής πολιτικής καθορισμού υψηλότερων τιμών, την οποία δεν θα μπορούσαν να έχουν αποκτήσει αν απλώς παρακολουθούσαν μεμονωμένα τις εξελίξεις στην αγορά ([294]). Είναι αναμφισβήτητο ότι η Napier Brown και η James Budgett είχαν επίσης ειδικό ενδιαφέρον στις διαφορές τιμών μεταξύ των αγοραστών μεγαλύτερων και μικρότερων ποσοτήτων ζάχαρης για βιομηχανική χρήση όπως παρουσιάζονταν στον πίνακα ([295]). Επιπλέον, απεδείχθη ότι η British Sugar είχε ειδικό ενδιαφέρον να εμπλέξει τη Napier Brown και την James Budgett στην σύμπραξη, προκειμένου να ελέγχει την ενδεχόμενη απειλή που μπορούσαν να ασκήσουν εναντίον της η οποία βασιζόταν στο ενδεχόμενο εισαγωγών οι οποίες μπορούσαν να ζημιώσουν σημαντικά τη στρατηγική της British Sugar όσον αφορά το συνδυασμό καθορισμού υψηλών τιμών με την ικανότητά της να πωλεί ολόκληρη την ποσόστωση ζάχαρης A/B που διέθετε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τέλος, στις έρευνες που διενεργήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994, η εν λόγω εταιρεία επιβεβαίωσε ότι οι πληροφορίες που περιέχονταν στο μητρώο ήταν χρήσιμες από την άποψη ότι παρείχαν στην Tate & Lyle ένδειξη των προθέσεων της British Sugar όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών ([296]). Ακόμη και στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η οποία χαρακτηρίζεται από την τάση της Tate & Lyle να ανακαλεί εν γένει πολλά από όσα είχε πει νωρίτερα κατά τις διαδικασίες, η Tate & Lyle παραδέχεται ότι ([297]) «οι πληροφορίες ήταν χρήσιμες όσον αφορά τις ενδεχόμενες προθέσεις της British Sugar» ([298]). Επίσης, παραδέχεται ότι ([299]) «οι παρασχεθείσες πληροφορίες παρείχαν στην Tate & Lyle έναν ορισμένο βαθμό ανακούφισης όσον αφορά την επιδιωκόμενη πολιτική καθορισμού τιμών της BS» ([300]).

(122) Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, αποδεικνύεται ότι η British Sugar, σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις, παρέδωσε στην Tate & Lyle αντίγραφο του νέου τιμοκαταλόγου της λιανικής πώλησης πριν από την επίσημη κυκλοφορία του ([301]). Η British Sugar καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ([302]) «αυτό που έλαβε χώρα ήταν απλώς μια περιορισμένη εκ των προτέρων ανακοίνωση, έστω και προς έναν ανταγωνιστή, ότι ένας αναθεωρημένος ... τιμοκατάλογος θα ανακοινωνόταν μια συγκεκριμένη ημερομηνία» ([303]). Η T & L παραδέχεται ότι ([304]) «ειδοποιήθηκε εκ των προτέρων για την πρόθεση της BS να μεταβάλει τις τιμές του καταλόγου της λιανικής πώλησης, καθώς και την ευρύτερη πολιτική της όσον αφορά τις εκπτώσεις στο λιανικό εμπόριο» ([305]). Αναφέρει επίσης ότι ([306]) η εκ των προτέρων διαβίβαση των αποφάσεων της British Sugar όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών λιανικής πώλησης ήταν δυνατό να αναμένεται να «βραχυκυκλώσει τη φυσιολογική πορεία της ενημέρωσης σχετικά με την αγορά και να επιταχύνει την προσαρμογή στις αποφάσεις αυτές» ([307]). Η Tate & Lyle παραδέχεται ([308]) επίσης ότι η λήψη των πληροφοριών αυτών περί καθορισμού των τιμών «παρείχε στην T & L τη δυνατότητα να δημοσιεύσει τους δικούς της νέους τιμοκαταλόγους λιανικής πώλησης λίγο νωρίτερα απ' ότι θα έκανε στην αντίθετη περίπτωση» ([309]). Επιπλέον, επίσης όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, κατεδείχθη ανωτέρω ([310]) ότι οι τακτικές συναντήσεις επί μεγάλο χρονικό διάστημα παρείχαν τόσο στην Tate & Lyle όσο και στην British Sugar — και παρά την ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών — την εγγύηση διαρκούς κοινής πολιτικής καθορισμού υψηλότερων τιμών, την οποία δεν θα μπορούσαν να έχουν επιτύχει με το να παρακολουθούν απλώς μεμονωμένα τις εξελίξεις στην αγορά.

γ) Συμπέρασμα

(123) Παρότι η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να καθορίσει το συγκεκριμένο αντιανταγωνιστικό αποτέλεσμα των συναντήσεων από την άποψη των ακριβών επιπέδων τιμών στην αγορά, βάσει της λειτουργίας και της

αξίας που είχαν οι συναντήσεις αυτές για τα μέρη, εντούτοις αποδεικνύεται ότι τα μέρη επιδίωξαν το αντικείμενο περιορισμού του ανταγωνισμού μέσω μεταξύ τους συντονισμού όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών.

2.3. **Τα επικαλούμενα αντικείμενα των συζητήσεων, ιδίως οι δεσμεύσεις**

2.3.1. *Τα επιχειρήματα της British Sugar*

(124) Η British Sugar υποστηρίζει ότι ούτε στις συναντήσεις για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης δεν υπήρξε αντιανταγωνιστικό αντικείμενο. Κατά την British Sugar, οι εν λόγω συναντήσεις επιτέλεσαν τρεις λειτουργίες ([311]): πρώτον, οι δεσμεύσεις της British Sugar προς την Επιτροπή, το 1986, κατά τη διαδικασία Napier Brown, απαιτούσαν καθησυχασμό των εμπόρων και τακτική επαφή μαζί τους. Ως η μοναδική άλλη βιομηχανία στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, η Tate & Lyle είχε ανάλογο ενδιαφέρον να καθησυχάσει τους εμπόρους. Δεύτερον, δεδομένου ότι οι έμποροι συγκαταλέγονταν μεταξύ των μεγαλύτερων πελατών αμφοτέρων της British Sugar και της Tate & Lyle, οι σημαντικές αλληλεξαρτώμενες συναλλαγές απαιτούσαν προσεκτικό συντονισμό μεταξύ των συμμετεχόντων στις συναντήσεις. Τρίτον, υπήρχαν και άλλα διοικητικά θέματα του κλάδου που απαιτούσαν κοινό χειρισμό.

(125) Ομοίως και για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, η British Sugar ισχυρίζεται ([312]) ότι η διαβίβαση των τιμοκαταλόγων λιανικής πώλησης δεν είχε αντιανταγωνιστικό αντικείμενο.

α) Οι δεσμεύσεις

(126) Η British Sugar, στην απάντησή της στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων ([313]), ανέφερε ήδη ότι επακόλουθο της ανάληψης αυτών των δεσμεύσεων ήταν ότι «ανυπομονούσε να εμπλέξει τους εμπόρους στις αποφάσεις της περί καθορισμού των τιμών. Αν και ανταγωνιστές, ως πελάτες αντλούσαν τις πρώτες ύλες τους, μεταξύ άλλων, και από τη British Sugar ... Αν η British Sugar εκτιμούσε εσφαλμένα την κατάσταση κατά την κατάρτιση των τιμοκαταλόγων της για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης ή κατά τις πωλήσεις στο λιανικό εμπόριο, οι έμποροι θα ήταν οι πρώτοι που θα διαμαρτύρονταν. Για το λόγο αυτόν, οι διμερείς συζητήσεις και οι συναντήσεις μεταξύ της British Sugar και εκάστου εκ των εμπόρων, οι οποίες πραγματοποιούνταν παράλληλα με τις συναντήσεις μεταξύ της T & L και κάθε εμπόρου, εξελίχθηκαν σε συναντήσεις ανάμεσα και στα τέσσερα μέρη» ([314]). Επιπλέον, η British Sugar ανέφερε ([315]) ότι η απόφασή της να προβεί στις εξεταζόμενες πρακτικές βασίστηκε στην αντίληψή της ότι, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις, «ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε διαβουλεύσεις με τους εμπόρους σχετικά με τη διατήρηση μιας αποδεκτής διαφοράς μεταξύ των τιμών ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και ζάχαρης λιανικής πώλησης, και επίσης αποδεκτών διαφορών στις τιμές μεταξύ των μεγαλύτερων και μικρότερων πελατών» ([316]).

(127) Στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([317]), η British Sugar υποστηρίζει ότι «Μετά την αποδοχή των δεσμεύσεων τον Αύγουστο του 1986, οι έμποροι ζήτησαν ένα ειδικά "προστατευμένο" καθεστώς, τόσο ως πελάτες όσο και ως ανταγωνιστές της British Sugar» ([318]). Η British Sugar τονίζει ότι οι δεσμεύσεις έπρεπε να ερμηνευθούν ως μια γενικευμένη δήλωση ότι οι έμποροι είχαν μέλλον και ως ευρεία απαγόρευση της χρησιμοποίησης πολιτικών καθορισμού τιμών, οι οποίες θα είχαν ζημιώσει την επιβίωση των εμπόρων, είτε αφορούσαν την πώληση εκ μέρους των εμπόρων ζάχαρης λιανικής πώλησης είτε ζάχαρης για βιομηχανική χρήση ([319]). Ως εκ τούτου, η British Sugar δεν δέχεται το σκεπτικό της Επιτροπής ([320]) ότι είναι δύσκολο να κατανοηθεί πώς οι συζητήσεις της British Sugar με τη Napier Brown και την James Budgett, οι οποίες αφορούσαν αποκλειστικά τις τιμές ζάχαρης για βιομηχανική χρήση, μπορούσαν να έχουν εξυπηρετήσει την εκτέλεση των δεσμεύσεων οι οποίες δεν έκαναν ειδική μνεία στις διαφορές μεταξύ των τιμών προς αγοραστές μεγάλων ή μικρών ποσοτήτων ζάχαρης για βιομηχανική χρήση, παρότι ανέφεραν κατηγορηματικά το περιθώριο των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης. Η British Sugar αναφέρει ότι ο κύριος όγκος της εμπορικής δραστηριότητας της Napier Brown, και το σύνολο της δραστηριότητας της James Budgett, σχετιζόταν με την πώληση της βιομηχανικής ζάχαρης ([321]), και ότι η γενική διαβεβαίωση που περιέχονταν στις δεσμεύσεις σχετικά με τη συνεχιζόμενη ύπαρξη των εμπόρων απαιτούσε από την British Sugar να αποφύγει τον καθορισμό της τιμής της βιομηχανικής ζάχαρης με τρόπο που θα εμπεριείχε διακρίσεις ([322]): «Από τη σκοπιά της British Sugar, ήταν ζωτικής σημασίας (...) οι τιμές της να είναι ικανοποιητικές για τους εμπόρους ούτως ώστε οι τελευταίοι να εξασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό περιθώριο μεταπώλησης προκειμένου να επιβιώσουν» ([323]). Από την άλλη πλευρά, αν οι τιμές της British Sugar προς τους εμπόρους ήταν υπερβολικά υψηλές, η British Sugar θα είχε παραβεί τις δεσμεύσεις. Εξάλλου, αν οι τιμές της British Sugar προς άλλους πελάτες τους οποίους μοιραζόταν με τους εμπόρους ήταν υπερβολικά χαμηλές, οι έμποροι θα είχαν υποστεί διακρίσεις και θα βρίσκονταν σε μειονεκτική θέση από άποψη ανταγωνισμού, κατά παράβαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚ ([324]). Η British Sugar τονίζει ότι η Napier Brown και η James Budgett παρακολούθησαν τις συναντήσεις ως πελάτες και όχι ως ανταγωνιστές ([325]). Κατά την British Sugar ([326]), όσον αφορά τις δεσμεύσεις, «ήταν ουσιαστικό για τα μέρη να συναντώνται σε τακτική βάση ούτως ώστε να εξασφαλίσουν ότι το καθεστώς λειτουργούσε όπως είχε αρχικά προβλεφθεί, και ιδίως να εξασφαλίσουν ότι οι έμποροι λάμβαναν τιμές οι οποίες δεν εμπεριείχαν διάκριση όσον αφορά τις ποσότητες που αγοράζαν και ότι η British Sugar δεν

προέβαινε σε διακρίσεις απέναντί τους, σε σχέση με τους κοινούς πελάτες» ([327]).

(128) Κατά την προφορική ακρόαση της 18ης και 19ης Απριλίου 1996, η British Sugar πρόβαλε επίσης το επιχείρημα ([328]) ότι οι δεσμεύσεις αντικατοπτρίζονταν με ακρίβεια στο «Πρόγραμμα συμμόρφωσης με την ΕΟΚ», το οποίο καταρτίσθηκε τον Δεκέμβριο του 1986. Από το πρόγραμμα συμμόρφωσης, παρέθεσε κυρίως το κεφάλαιο IV τμήμα 2 «αθέμιτος καθορισμός τιμών» ως απόδειξη ότι η διατήρηση ενός ανεπαρκούς περιθωρίου μεταξύ των τιμών της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και ζάχαρης λιανικής πώλησης ήταν μόνον ένα σημείο από τον κατάλογο των διαφορετικών μορφών συμπεριφοράς που όπως αντιλαμβανόνταν η British Sugar συνιστούσαν παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΚ.

(129) Κατά την British Sugar ([329]), η παρουσία της Tate & Lyle στις συναντήσεις μπορεί, εν μέρει, να ερμηνευθεί από το γεγονός ότι η Tate & Lyle, η οποία — κατά την Επιτροπή ([330]) — διατηρούσε δεσπόζουσα θέση από κοινού με την British Sugar, ήταν δυνητική αιτία διαμαρτυρίας εκ μέρους των εμπόρων και, ως εκ τούτου, είχε ισχυρό συμφέρον να εξασφαλίσει ότι η ίδια δεν προκαλούσε μια τέτοια διαμαρτυρία.

β) Άλλα αντικείμενα των συναντήσεων

(130) Επιπλέον, η British Sugar, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([331]), υποστηρίζει ότι οι σύνθετες εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μερών απαιτούσαν συχνές συναντήσεις μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένης και της Tate & Lyle. Κατά τη British Sugar, κατά τις συναντήσεις αυτές, συζητούνταν και οριστικοποιούνταν οι διακανονισμοί πώλησης και αγοράς μεταξύ των τεσσάρων μερών.

2.3.2. *Τα επιχειρήματα της Tate & Lyle*

(131) Η Tate & Lyle σχολιάζει ελάχιστα το θέμα των δεσμεύσεων. Το αναφέρει μόνο στην επιστολή της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT ([332]) και κατά την προφορική ακρόαση ([333]).

Όσον αφορά το αντικείμενο των συναντήσεων, η Tate & Lyle προβαίνει απλώς σε πολύ σύντομες παρατηρήσεις. Κατά την έρευνα της 27ης Μαΐου 1994, η εταιρεία περιγράφει τις συναντήσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης ως «απλώς έναν παράγοντα ασφάλειας, στην πραγματικότητα ένα μέσο πρόληψης». ([334]) (just a safety factor, a belt and braces job really).

Επιπλέον, η Tate & Lyle ισχυρίζεται ([335]) ότι υπήρχαν «για συζήτηση άλλα θεμιτά ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος για τον κλάδο» ([336]).

2.3.3. *Τα επιχειρήματα της Napier Brown*

(132) Η Napier Brown, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([337]), υπογραμμίζει ότι οι δεσμεύσεις ασχολούνταν με τον ρόλο των εμπόρων εν γένει και όχι μόνον όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Η διαφορά μεταξύ των τιμών της ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης ήταν μόνον ένα στοιχείο στην απόφαση της Επιτροπής κατά τη Napier Brown. Η πολιτική της British Sugar να μειώσει δραστικά τις διαφορές ανάμεσα στις τιμές που χρεώνονταν στους μεγάλους πελάτες οι οποίοι ήταν συχνά πελάτες της ίδιας της British Sugar και στις τιμές που χρεώνονταν στους μικρούς πελάτες, οι οποίοι υπήρξαν ανέκαθεν πελάτες των εμπόρων ([338]), ήταν ένα είδος πρακτικής καθορισμού τιμών που υπήρχε επίσης η πρόθεση να καλυφθεί από τις δεσμεύσεις. Η Napier Brown θεωρεί ότι οι συναντήσεις ήταν ένας χρήσιμος τρόπος να τονισθεί στα ανώτατα στελέχη της British Sugar η σημασία της παρακολούθησης της τήρησης εκ μέρους του προσωπικού των πωλήσεων, όχι μόνο του γράμματος, αλλά και του πνεύματος των δεσμεύσεων. Κατά τη γνώμη της Napier Brown, η φρασεολογία των δεσμεύσεων καθιστά σαφές ότι το ανεπαρκές περιθώριο μεταξύ της τιμής της British Sugar για τη βιομηχανική ζάχαρη και της τιμής της για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης ήταν απλώς ένα παράδειγμα της πρακτικής της περί καθορισμού τιμών που δεν ήταν «φυσιολογικό και λογικό» (normal and reasonable) και το οποίο, κατά συνέπεια, μπορούσε «να ερμηνευθεί ως ληστρικό» (construed as predatory).

2.3.4. *Τα επιχειρήματα της James Budgett*

(133) Η James Budgett, στην απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([339]), υποστηρίζει ότι θεώρησε ότι η κίνηση της British Sugar να αποκαταστήσει τις διαφορές όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών που βασίζονταν στην ποσότητα ([340]) αποτελούσε μέρος της συμμόρφωσης της British Sugar με τις δεσμεύσεις. Η Budgett πίστευε ότι η Επιτροπή είχε προειδοποιήσει τη British Sugar να μην προβεί σε ληστρική τιμολόγηση όσον αφορά τους μικρότερους λογαριασμούς λευκής ζάχαρης για βιομηχανική χρήση με τρόπο που θα οδηγούσε σε παράβαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚ.

2.3.5. *Οι απαντήσεις της Επιτροπής*

(134) Κατά τις συναντήσεις, τα μέρη επιδίωξαν το αντικείμενο του περιορισμού του ανταγωνισμού της τιμής ανάμεσα και στα τέσσερα μέρη όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη και, επιπλέον, μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Αυτό μπορεί να επιβεβαιωθεί από το γεγονός ότι καμία από τις εναλλακτικές δικαιολογίες που πρόβαλαν τα μέρη προκειμένου να εξηγήσουν τους σκοπούς των συναντήσεων δεν είναι πειστική.

α) Οι δεσμεύσεις

(135) Η κυριότερη εξήγηση, που βασίζεται στην εκτέλεση των δεσμεύσεων, δεν είναι πειστική, ούτε σχετικά με το ποιος πράγματι συμμετείχε σε καθεμία από τις 40 συναντήσεις, ούτε όσον αφορά τη χρονολογική σειρά των περιστατικών, ούτε όσον αφορά το αντικείμενο των επί μέρους συναντήσεων, ούτε σχετικά με διαθέσιμες εναλλακτικές μεθόδους επίτευξης και παρακολούθησης της εφαρμογής των δεσμεύσεων.

(136) Αποδεικνύεται ([341]) ότι η British Sugar και η Tate & Lyle συμμετείχαν και στις 40 συναντήσεις, ενώ η Napier Brown και η James Budgett συμμετείχαν μόνο στις συναντήσεις που χαρακτηρίζονταν ως «βιομηχανικές» και «βιομηχανικές/μεταβολές της θεσμικής τιμής». Ειδικότερα, η James Budgett και η Napier Brown συμμετείχαν σε 18 συναντήσεις των κατηγοριών αυτών. Πραγματοποιήθηκε μία ακόμη συνάντηση για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης στην οποία συμμετείχαν μόνον η British Sugar και η Tate & Lyle. Επιπλέον, η James Budgett, μαζί με τη British Sugar και την Tate & Lyle, παρακολούθησαν ακόμη μια συνάντηση σχετικά με τις εισαγωγές/εξαγωγές. Οι υπόλοιπες 20 συναντήσεις ήταν διμερείς προσωπικές υποθέσεις μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, οι οποίες χαρακτηρίστηκαν με διάφορες ονομασίες όπως «βασική συνάντηση», «γενικό εμπόριο», «γενικό/λιανική πώληση», «λιανική πώληση», «γενική/εισαγωγές» και «εισαγωγές/εξαγωγές».

(137) Κατά την προφορική ακρόαση της 18ης και 19ης Απριλίου 1996, η Επιτροπή ζήτησε από τα μέρη να παρουσιάσουν μια εύλογη εξήγηση για την παρουσία της βιομηχανίας Tate & Lyle σε όλες τις συναντήσεις. Ο λόγος που υποβλήθηκε το ερώτημα αυτό ήταν ότι αν οι συναντήσεις είχαν προβλεφθεί από την British Sugar με σκοπό να καθησυχάσουν τους εμπόρους και να εξασφαλίσουν την εκτέλεση των δεσμεύσεων τις οποίες είχε αναλάβει η εταιρεία έναντι της Επιτροπής, οι οποίες αφορούσαν τους εμπόρους αλλά όχι και τους βιομηχάνους ([342]), τότε θα ήταν δύσκολο να εξηγηθεί η συνεχής παρουσία της Tate & Lyle. Η British Sugar απάντησε ([343]) ότι και οι δύο βιομηχανίες (η British Sugar και η Tate & Lyle) και οι δύο έμποροι (η Napier Brown και η James Budgett) που παρευρίσκονταν είχαν έναν κοινό κλάδο που τους ενδιέφερε και ότι οι έμποροι είχαν πιθανόν τους ίδιους φόβους όσον αφορά το μέλλον της σχέσης τους με την Tate & Lyle που είχαν και για το μέλλον της σχέσης τους με την British Sugar. Η Napier Brown απάντησε ([344]) ότι «ή British Sugar επιδίωκε τότε να καθησυχάσει ολόκληρη την αγορά, όχι μόνον τους εμπόρους, και ότι επιθυμούσε τη διενέργεια μιας ανοικτής δημόσιας συζήτησης όπου θα εξηγούσε τη συμπεριφορά της και θα έδινε σε όλους, συμπεριλαμβανομένης και της Tate & Lyle, τη δυνατότητα σχολιασμού». Η James Budgett απάντησε ([345]) ότι δεν υπήρχε απλή απάντηση που να εξηγεί την παρουσία της Tate & Lyle. Ανέφερε ότι πέρα από οποιαδήποτε διαβεβαίωση ότι η British Sugar θα συμμορφωνόταν με τις δεσμεύσεις της, η James Budgett θα επιθυμούσε μια ένδειξη ότι και η Tate & Lyle θα συμπεριφερόταν κατά τον ίδιο τρόπο.

(138) Σε πρώτη φάση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι όσο περισσότερο υποστηρίζεται ότι οι συναντήσεις εξυπηρετούσαν το σκοπό του εφησυχασμού και των τεσσάρων μερών, τόσο λιγότερο πιστευτό γίνεται ότι η βασική λειτουργία των συναντήσεων ήταν η εκτέλεση των δεσμεύσεων στις οποίες η Tate & Lyle δεν αποτελούσε καταφανώς μέρος, οι οποίες δεν έκαναν μνεία της Tate & Lyle, και οι οποίες ανελήφθησαν από την British Sugar κατά τις διαδικασίες της Napier Brown, κατά τις οποίες δεν βρισκόταν υπό συζήτηση η συμπεριφορά της Tate & Lyle.

(139) Η ίδια η Tate & Lyle δεν βασίζεται καθόλου στις δεσμεύσεις προκειμένου να δικαιολογήσει τις συναντήσεις. Όταν, κατά την προφορική ακρόαση της 18ης και 19ης Απριλίου 1996, ρωτήθηκε σχετικά με τη σημασία των δεσμεύσεων, ανέφερε τις δύο επιστολές της της 16ης Ιουλίου 1990 ([346]) και της 29ης Αυγούστου 1990 ([347]) στο OFT ως ακριβή περιγραφή των συνθηκών κατά τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι συναντήσεις. Η Tate & Lyle πρόσθεσε ([348]) ότι η επιστολή της 16ης Ιουλίου 1990 ανέφερε «την ύπαρξη των δεσμεύσεων ως μέρους του πλαισίου στο οποίο πραγματοποιήθηκαν οι συναντήσεις» ([349]). Πράγματι, η επιστολή της 29ης Αυγούστου 1990, δεν κάνει καθόλου μνεία των δεσμεύσεων, ενώ εκείνη της 16ης Ιουλίου 1990 τις αναφέρει μόνον μία φορά, πάλι ως σημείο ήσσονος σημασίας. Το σχετικό μέρος της επιστολής αναφέρει ([350]): «Το καλοκαίρι του 1986 υπήρχαν ενδείξεις ότι η British Sugar είχε κατά νου μια μεταβολή της εμπορικής πολιτικής της έναντι της Tate & Lyle. Την εποχή εκείνη, είχαν ήδη αποχωρήσει ή ετοιμάζονταν να αποχωρήσουν σημαντικά αρμόδια στελέχη της British Sugar. Επίσης ζητείτο από την British Sugar να αναλάβει δεσμεύσεις έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο των διαδικασιών της Napier Brown, και η εταιρεία αντιμετώπιζε εμπορικές πιέσεις. Γινόταν φανερό προς την Tate & Lyle ότι η British Sugar ετοιμαζόταν να τηρήσει νέα εμπορική πολιτική» ([351]). Αυτό το απόσπασμα φανερώνει ότι οι δεσμεύσεις ήταν απλώς ένα δευτερεύουν στοιχείο μεταξύ αρκετών άλλων και ότι σε καμία περίπτωση δεν αποτελούσαν τον κύριο λόγο για τη λήψη από την British Sugar της απόφασης να μεταβάλει την πολιτική της έναντι της Tate & Lyle.

(140) Επιπλέον, μια λεπτομερέστερη ανάλυση αντικρούει ακόμη περισσότερο τα επιχειρήματα που βασίζονται στις δεσμεύσεις:

αα) Οι μετέχοντες στις συναντήσεις

(141) Πρώτον, δεν γίνεται πιστευτό ότι οι είκοσι διμερείς συναντήσεις της British Sugar και της Tate & Lyle

εξυπηρέτησαν τον σκοπό της εκτέλεσης των δεσμεύσεων, ενώ ταυτόχρονα απέκλειαν τη Napier Brown και την James Budgett, μολονότι και τις δύο εταιρείς με την ιδιότητά τους ως εμπόρων τις ενδιέφεραν άμεσα οι δεσμεύσεις. Δεύτερον, πέραν της Napier Brown και της James Budgett, οι δεσμεύσεις αφορούσαν εξίσου και τους άλλους εμπόρους που δραστηριοποιούνταν στη βρετανική αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης ([352]). Το γεγονός ότι οι τελευταίοι δεν έλαβαν μέρος σε καμία από τις 40 συναντήσεις αποτελεί μια ακόμη ένδειξη ότι οι συναντήσεις αυτές δεν εξυπηρετούσαν το σκοπό εφαρμογής των δεσμεύσεων.

ββ) Η χρονολογική σειρά των γεγονότων

(142) Η αποφασιστική συνάντηση μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle, στην οποία δεν παρευρίσκονταν η Napier Brown και η James Budgett, έλαβε χώρα στις 20 Ιουνίου 1986, ενώ οι δεσμεύσεις ανελήφθησαν μόλις στις 5 Αυγούστου 1986. Στην επιστολή της, της 29ης Αυγούστου 1990 ([353]), η Tate & Lyle περιέγραψε τη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 ως «σημαντική σε σχέση με το γεγονός ότι τίθενται οι βασικές αρχές βάσει των οποίων θα διενεργηθούν όλες οι μελλοντικές συζητήσεις» (significant in that it set the background principles against which all future discussions were held). Βάσει αυτού, καθίσταται σαφές, πρώτον, ότι η συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, όσον αφορά όχι μόνο την απουσία της Napier Brown και της James Budgett, αλλά επίσης και λόγω της ημερομηνίας κατά την οποία διεξήχθη, δεν ήταν δυνατόν να αφορά την εφαρμογή των δεσμεύσεων. Δεύτερον, το γεγονός ότι η συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 η οποία ήταν αποφασιστική για τον καθορισμό των αρχών της μελλοντικής αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς και όλων των επόμενων συναντήσεων, δηλαδή των διμερών και των τετραμερών συναντήσεων, πραγματοποιήθηκε πριν προσφερθούν οι δεσμεύσεις, αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι οι επόμενες συναντήσεις δεν αφορούσαν την εφαρμογή των δεσμεύσεων.

(143) Επιπλέον, αν οι συναντήσεις είχαν προγραμματισθεί προκειμένου να εφαρμοστούν οι δεσμεύσεις που ανελήφθησαν στις 5 Αυγούστου 1986 κατά τις διαδικασίες της Napier Brown, δεν γίνεται κατανοητό, γιατί επί δύο σχεδόν έτη τα οποία παρήλθαν μεταξύ της ημερομηνίας αυτής και της έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής για την υπόθεση Napier Brown ([354]), η British Sugar ουδέποτε ανέφερε στην Επιτροπή ότι πραγματοποιήθηκαν αυτές οι διμερείς και τετραμερείς συναντήσεις μεταξύ των μερών. Με την παρούσα διαδικασία, η British Sugar επιδίωξε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι εξασφάλιζε συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις, καθώς και τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΚ εν γένει με δύο τρόπους. Πρώτον, τον Δεκέμβριο του 1986, κατήρτισε ένα εθνικό πρόγραμμα συμμόρφωσης με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΚ και, δεύτερον, ανέλαβε ειδική δράση που αποσκοπούσε στη συμμόρφωση με τη μορφή των συναντήσεων, οι οποίες βρίσκονται υπό συζήτηση κατά την παρούσα διαδικασία. Στην απόφασή της για την υπόθεση Napier Brown, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την ανάληψη των δεσμεύσεων και την υιοθέτηση του προγράμματος συμμόρφωσης ως παράγοντες μετριασμού ([355]), αλλά παρόλα αυτά της επέβαλε πρόστιμο ύψους 3 εκατομμυρίων Ecu. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, δεν μπορεί να εξηγηθεί το γεγονός γιατί η British Sugar δεν ανέφερε ποτέ στην Επιτροπή τις συναντήσεις, υποτιθέμενος βασικός σκοπός των οποίων ήταν να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωσή της με τις δεσμεύσεις και τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΚ εν γένει. Κατά τη λογική της British Sugar, θα ήταν προς το συμφέρον της να αποδείξει στην Επιτροπή ότι έπαιρνε πολύ σοβαρά την εφαρμογή των δεσμεύσεων και του προγράμματος συμμόρφωσης. Θα μπορούσε να έχει παρουσιάσει το γεγονός αυτό ως περαιτέρω επιχείρημα όταν προσπαθούσε να επιτύχει μείωση του επιβληθέντος προστίμου.

γγ) Το αντικείμενο των συναντήσεων

(144) Πρέπει να υπενθυμισθεί ότι οι δεσμεύσεις ανελήφθησαν κατά τη διαδικασία Napier Brown, υπόθεση η οποία είχε εστιασθεί στον τομέα της ζάχαρης λιανικής πώλησης. Η ζάχαρη για βιομηχανική χρήση είναι η πρώτη ύλη για την παρασκευή της ζάχαρης λιανικής πώλησης. Η απόφαση Napier Brown απεφάνθη ότι η British Sugar κατείχε δεσπόζουσα θέση στη βρετανική αγορά ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και ζάχαρης λιανικής πώλησης ([356]). Ως εκ τούτου, μέχρι σήμερα, εφόσον οι έμποροι επιθυμούν να ασχοληθούν με τον κλάδο της λιανικής πώλησης βάσει της βιομηχανικής ζάχαρης που αγοράζουν από την British Sugar, εξαρτώνται από τη διατήρηση εκ μέρους της British Sugar ενός ικανοποιητικού περιθωρίου για τον καθορισμό της τιμής (το περιθώριο επανασυσκευασίας) μεταξύ της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και της ζάχαρης λιανικής πώλησης. Το κυριότερο στοιχείο της διαμαρτυρίας της Napier Brown και το πόρισμα της Επιτροπής στην απόφαση, ήταν ότι η British Sugar είχε μειώσει αισθητά τις τιμές της για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης σε βαθμό που το περιθώριο μεταξύ των τιμών της ζάχαρης λιανικής πώλησης και της βιομηχανικής ζάχαρης δεν αρκούσε ούτως ώστε να επιβιώσει η Napier Brown στη βρετανική αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης. Συνεπώς, οι δεσμεύσεις αναφέρουν ρητά το περιθώριο μεταξύ των τιμών της British Sugar για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης και τη ζάχαρη λιανικής πώλησης από το οποίο εξαρτάται σε ζωτικό βαθμό η δραστηριότητα λιανικής πώλησης των εμπόρων ([357]). Οι δεσμεύσεις δεν ασχολούνται με το γενικό επίπεδο των τιμών για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης και λιανικής πώλησης. Ούτε το κείμενο των δεσμεύσεων κάνει ειδική μνεία στις διαφορές που δημιουργούνται ή διατηρούνται μεταξύ των τιμών προς αγοραστές μεγαλύτερων ή μικρότερων ποσοτήτων ζάχαρης για βιομηχανική χρήση. Αυτό

οφείλεται στο γεγονός ότι, κατά τη διαδικασία Napier Brown, η Επιτροπή ουδέποτε κατηγόρησε τη British Sugar ότι διατηρεί καταχρηστικό, ή και αθέμιτο, περιθώριο μεταξύ των μεγάλων και μικρών αγορών ζάχαρης για βιομηχανική χρήση.

(145) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, η Napier Brown και η James Budgett ενεπλάκησαν σε συζητήσεις με τη British Sugar και την Tate & Lyle όσον αφορά τις τιμές ζάχαρης για βιομηχανική χρήση, και ιδίως όσον αφορά τις διαφορές της τιμής που δημιουργούνταν και θα διατηρούνταν μεταξύ των πελατών που αγοράζουν μεγαλύτερες ποσότητες και εκείνων που αγοράζουν μικρότερες ποσότητες ζάχαρης. Διεξήχθησαν 18 συναντήσεις για ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης μεταξύ και των τεσσάρων μερών, ενώ μια ακόμη συνάντηση για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης πραγματοποιήθηκε μόνο μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle.

Η Napier Brown και η James Budgett δεν συμμετείχαν στις επτά συναντήσεις που κατατάσσονται υπό τον τίτλο «λιανική πώληση» και μια συνάντηση που κατατάσσεται με τον τίτλο «γενικά/λιανική πώληση»· οι συναντήσεις αυτές ήταν διμερείς συναντήσεις μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle. Πέραν από την πρώτη διμερή συνάντηση μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle που έλαβε χώρα στις 20 Ιουνίου 1986, δεν υπήρξε άλλη συνάντηση που να καλύπτει από κοινού το θέμα της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και της ζάχαρης λιανικής πώλησης. Είναι πιθανό ότι, κατά την πρώτη διμερή τους συνάντηση, στις 20 Ιουνίου 1986, η British Sugar και η Tate & Lyle συζήτησαν επίσης το θέμα των περιθωρίων μεταξύ των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης, παρότι ο λόγος γι' αυτό δεν μπορούσαν να είναι οι δεσμεύσεις, διότι αυτές ανελήφθησαν σε σχέση με τους εμπόρους κατά τη διαδικασία Napier Brown στην οποία δεν είχε εμπλακεί η Tate & Lyle. Επιπλέον, αν πράγματι στη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 συζητήθηκε το ζήτημα των περιθωρίων μεταξύ των τιμών της ζάχαρης λιανικής πώλησης, θα ήταν λογικό, πρώτον, η British Sugar, η Napier Brown και η James Budgett να έχουν λάβει μέρος από κοινού σ' αυτή την πρώτη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, και δεύτερον, οι τρεις αυτές εταιρείες να έχουν εξακολουθήσει σε ολόκληρο το διάστημα αναφοράς να συμμετέχουν μαζί σε συναντήσεις που πραγματεύονταν από κοινού τα ζητήματα καθορισμού των τιμών τόσο της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση όσο και της ζάχαρης λιανικής πώλησης.

Βάσει των προαναφερθέντων, και λόγω των θεμάτων των διαφόρων συναντήσεων και των συμμετεχόντων σε αυτές, η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα, ότι — εκτός ενδεχομένως από την πρώτη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986 — το ζήτημα των περιθωρίων μεταξύ των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης και της ζάχαρης λιανικής πώλησης δεν συζητήθηκε ούτε κατά τις συναντήσεις για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης ούτε κατά τις συναντήσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Λόγω της απουσίας της Napier Brown και της James Budgett κατά την πρώτη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, δεδομένου ότι δεν υπήρξαν άλλες συναντήσεις οι οποίες να ασχολήθηκαν από κοινού με τη ζάχαρη για βιομηχανική χρήση και τη ζάχαρη λιανικής πώλησης στις οποίες θα μπορούσε να έχει συζητηθεί το θέμα των περιθωρίων, στο οποίο υπάρχει ειδική αναφορά στην απόφαση Napier Brown και το οποίο αναφέρεται ρητά στις δεσμεύσεις, δεν γίνεται πιστευτό ότι οποιαδήποτε συνάντηση εξυπηρέτησε την εφαρμογή των δεσμεύσεων αυτών.

(146) Ομοίως, αν όπως ισχυρίζεται η British Sugar, οι δεσμεύσεις είχαν σχεδιασθεί για να καθησυχάσουν τους εμπόρους σχετικά με το μέλλον τους, δεν μπορεί να εξηγηθεί γιατί η Napier Brown και η James Budgett ήταν παρούσες μόνο στις συναντήσεις που κάλυπταν τη βιομηχανική ζάχαρη και όχι και στις συναντήσεις που ασχολούνταν με τη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Η αγορά της ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης δεν αποτελούσε το επίκεντρο της διαδικασίας Napier Brown ούτε εμπεριείχε αυτή καθαυτή ένα ζήτημα που να αναφερόταν ρητά στις δεσμεύσεις. Απεναντίας, η αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης ήταν το επίκεντρο της διαδικασίας Napier Brown και, βάσει αυτού, η θέση των εμπόρων στην αγορά ήταν ένα μέλημα το οποίο προβλεπόταν να πραγματευθούν οι δεσμεύσεις.

(147) Κατά συνέπεια, δεν γίνεται πιστευτό ότι οι συναντήσεις στις οποίες παρευρέθηκαν η Napier Brown και η James Budgett επιδίωξαν καθ' οιονδήποτε τρόπο το αντικείμενο εφαρμογής των δεσμεύσεων, ακόμη περισσότερο διότι ήταν πάντοτε παρούσα η Tate & Lyle, μέρος το οποίο δεν είχε σχέση με τις δεσμεύσεις ([358]). Επίσης, δεν είναι δυνατό να υποστηριχθεί ότι η British Sugar και η Tate & Lyle, όταν απέκλειαν την Napier Brown και τη James Budgett και συγκαλούσαν διμερείς συναντήσεις για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, ή όταν συγκαλούσαν οποιαδήποτε από τις διμερείς τους συναντήσεις, επιδίωξαν καθ' οιονδήποτε τρόπο το αντικείμενο εφαρμογής των δεσμεύσεων, πάλι ακόμη περισσότερο η Tate & Lyle — όπως εξηγήθηκε ανωτέρω — ήταν μέρος το οποίο αφορούσαν οι δεσμεύσεις. Ομοίως, λόγω του πραγματικού αντικειμένου των συναντήσεων και της συνεχούς συμμετοχής της Tate & Lyle σ' αυτές, η Επιτροπή δεν δέχεται το επιχείρημα της British Sugar ([359]) ότι η συμπεριφορά της βασιζόταν στον τρόπο που αντιλαμβανόνταν ότι προκειμένου να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις «ήταν υποχρεωμένη να διαβουλεύεται με τους εμπόρους σχετικά με τη διατήρηση μιας αποδεκτής διαφοράς μεταξύ των τιμών της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και της ζάχαρης λιανικής πώλησης, και επίσης αποδεκτών διαφορών τιμών μεταξύ των μεγαλύτερων και των μικρότερων πελατών» ([360]).

(148) Η άποψη της Επιτροπής επιβεβαιώνεται από τις απαντήσεις που έδωσαν η Napier Brown και η James Budgett κατά την προφορική ακρόαση της 18ης και 19ης Απριλίου 1996 όσον αφορά το γιατί δεν συμμετείχαν και αυτές τουλάχιστον σε συζητήσεις σχετικά με το περιθώριο μεταξύ των τιμών της ζάχαρης λιανικής πώλησης και της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση. Ο εκπρόσωπος της Napier Brown είπε ([361]): «Ασφαλώς συζητήσαμε το θέμα αυτό, αλλά δεν είχα την πρόθεση να το συζητήσω με τα άλλα μέρη εκεί. Ήταν ένα ιδιωτικό ζήτημα ανάμεσα σε μάς και την British Sugar» ([362]). Ο εκπρόσωπος της Budgett ανέφερε ([363]): «Η άποψή μου, και προσυπογράφω όσα είπε ο Pat Ridgwell, είναι ότι όποιο και αν ήταν το θέμα των συναντήσεων αυτών, οι πρώτες δεν αφορούσαν ειδικά το ζήτημα της ζάχαρης λιανικής πώλησης έναντι του περιθωρίου όγκου» ([364]).

δδ) Η σημασία του προγράμματος συμμόρφωσης

(149) Επιπλέον, η ύπαρξη και το περιεχόμενο του προγράμματος συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία ανταγωνισμού της ΕΚ, το οποίο ανακοίνωσε η British Sugar τον Οκτώβριο του 1986 και ενέκρινε τον Δεκέμβριο του 1986, αποδυναμώνει ακόμη περισσότερο την αξιοπιστία του επιχειρήματός της ότι η συμπεριφορά της βασίστηκε στον τρόπο που αντιλαμβανόταν ότι προκειμένου να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις «ήταν υποχρεωμένη να διαβουλεύεται με τους εμπόρους» (was obliged to consult with the merchants) οπωσδήποτε σχετικά με τον καθορισμό τιμών. Το πρόγραμμα συμμόρφωσης καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΚ που εφαρμόζονται σε οικονομικές επιχειρήσεις. Δεν αγνοεί το άρθρο 85 παράγραφος 1 και καταδεικνύει σε ικανοποιητικό βαθμό τον κίνδυνο παράβασης του άρθρου 85 παράγραφος 1 τον οποίο εμπεριέχουν οποιεσδήποτε άμεσες επαφές μεταξύ ανταγωνιστών σε σχέση με ζητήματα καθορισμού τιμών.

(150) Στην απόφαση Napier Brown της Επιτροπής της 18ης Ιουλίου 1988 ([365]) αναφέρεται: «. . . τον Οκτώβριο του 1986, η BS πληροφόρησε την Επιτροπή ότι είχε την πρόθεση να εφαρμόσει ευρύ πρόγραμμα συμμόρφωσης έτσι ώστε να εξασφαλιστεί στο μέλλον η εκπλήρωση από μέρους της εταιρείας όλων των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το άρθρο 85 παράγραφος 1 και ιδιαίτερα το άρθρο 86 της συνθήκης. Αυτό το πρόγραμμα υιοθετήθηκε στη συνέχεια. Ως μέρος αυτού του προγράμματος, η BS προβαίνει σε ετήσια σύσκεψη όπου εξετάζεται η συμμόρφωση προς τους κανόνες ανταγωνισμού μετά την οποία συντάσσεται έκθεση, αντίγραφο της οποίας υποβάλλεται στις υπηρεσίες της Επιτροπής.»

Ο λόγος της ειδικής μνείας του άρθρου 86 στο μέρος αυτό της απόφασης Napier Brown έγκειται αποκλειστικά στο γεγονός ότι η διαδικασία Napier Brown βασίστηκε στο άρθρο 86. Όπως καταδεικνύει το ίδιο τμήμα της απόφασης — η αναφορά στο κείμενο του προγράμματος συμμόρφωσης το επιβεβαιώνει ([366]) — καλύπτει το πλήρες φάσμα των υποχρεώσεων δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1 και του άρθρου 86. Και το άρθρο 85 παράγραφος 1 και το άρθρο 86 παρέχουν λεπτομερείς εξηγήσεις και έμπρακτα παραδείγματα. Επιπλέον, το πρόγραμμα συμμόρφωσης αναφέρει: «σύμφωνα με την πολιτική της συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία, η εταιρεία δεσμεύεται ως εκ τούτου σε συμμόρφωση με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΟΚ και θα λάβει κάθε μέτρο προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρηση αυτής της πολιτικής. Πολιτική της εταιρείας είναι επίσης όχι απλώς να παρατηρεί τη νομοθεσία, αλλά να προχωρεί πέραν της απλής συμμόρφωσης με το αυστηρό γράμμα του νόμου και να επιδιώκει να αποφύγει οποιαδήποτε συμπεριφορά η οποία είναι δυνατόν να εγείρει αμφιβολίες για το αν έχει ενεργήσει νόμιμα ή όχι . . . Ως εκ τούτου, όλοι οι διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιποί εργαζόμενοι της εταιρείας αναμένεται να ακολουθήσουν την πολιτική της εταιρείας και να συμμορωθούν με το πνεύμα και το γράμμα των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΟΚ. Αναμένεται επίσης να μεταδώσουν σε όλους τους υφισταμένους τους ένα πνεύμα υποχρέωσης και μελήματος να συμμορφωθούν κατά τον ίδιο τρόπο. Κανένα μέλος του προσωπικού, σε οποιοδήποτε επίπεδο της ιεραρχίας, δεν έχει την εξουσία να δίνει διαταγές ή να αναλάβει οποιαδήποτε δράση η οποία αντιτίθεται στην πολιτική της εταιρείας όπως αυτή διατυπώθηκε ανωτέρω» ([367]).

(151) Επιπλέον, το πεδίο που περιλαμβάνει όλα τα θέματα του προγράμματος συμμόρφωσης αντικατοπτρίζεται στις πληροφορίες τις οποίες διαβίβασε η British Sugar στην Επιτροπή κατά την αίτησή της της 23ης Δεκεμβρίου 1986 για αρνητική πιστοποίηση για το ίδιο πρόγραμμα συμμόρφωσης (υπόθεση IV/32.214). Στο παράρτημα του εντύπου A/B, η British Sugar ανέφερε κάτω από τον τίτλο «1. Συνοπτική περιγραφή: πρόγραμμα συμμόρφωσης το οποίο θα εφαρμόσει η British Sugar όσον αφορά την προμήθεια, τον καθορισμό τιμών και τη διακίνηση στην αγορά των προϊόντων της σχετικά με τους κανόνες ανταγωνισμού που περιέχει η συνθήκη της Ρώμης» ([368]). Με τον τίτλο «2. Αγορά» ανέφερε: «Η σχετική αγορά προϊόντος για τους σκοπούς της παρούσας αίτησης είναι η κρυσταλλική ζάχαρη για πώληση σε πελάτες λιανικής πώλησης και βιομηχανικούς πελάτες. Η σχετική γεωγραφική αγορά είναι το Ηνωμένο Βασίλειο» ([369]).

εε) Εναλλακτικές μέθοδοι επίτευξης και παρακολούθησης της εφαρμογής των δεσμεύσεων

(152) Τέλος, αν οι αγορές λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου και της Βρετανίας, καθώς και η πολιτική καθορισμού τιμών της British Sugar, ήταν τόσο διαφανείς όσο διατείνονται όλα τα μέρη,

είναι δύσκολο να κατανοηθεί τι χρειαζόταν οποιαδήποτε συνάντηση για την επίτευξη και παρακολούθηση της εφαρμογής των δεσμεύσεων. Θα αρκούσε η Napier Brown και η James Budgett να παρακολουθήσουν απλώς τη συμπεριφορά καθορισμού τιμών της British Sugar στην αγορά. Επιπλέον, οι δεσμεύσεις εξακολουθούν να βρίσκονται σε ισχύ. Το γεγονός ότι από τον Ιούλιο του 1990 δεν πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των μερών περαιτέρω συναντήσεις και ότι κανείς από τους εμπόρους δεν προέβη σε καταγγελίες, φανερώνει ότι είναι δυνατή η επιτυχής επίτευξη και παρακολούθηση των δεσμεύσεων χωρίς την πραγματοποίηση συναντήσεων.

β) Οι άλλες εξηγήσεις για τις συναντήσεις

(153) Το περαιτέρω επιχείρημα ότι οι σύνθετες εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μερών απαιτούσαν συχνές συναντήσεις μεταξύ τους δεν είναι πειστικό. Το γεγονός ότι από τον Ιούλιο του 1990 δεν έχουν πραγματοποιηθεί τέτοιου είδους συναντήσεις, μολονότι οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μερών έχουν παραμείνει τόσο σύνθετες όσο ήταν και κατά το διάστημα αναφοράς, φανερώνει ότι είναι δυνατή η επιτυχημένη αντιμετώπιση των σχέσεων αυτών χωρίς συναντήσεις. Ούτε είναι αξιόπιστο το να υποστηρίζει κανείς ότι οι εμπορικές σχέσεις των μερών με άλλους επιχειρηματίες στη βρετανική αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, ιδιαίτερα με άλλους εμπόρους, ήταν λιγότερο σύνθετες από τις σχέσεις μεταξύ των ίδιων των μερών. Το γεγονός, συνεπώς, ότι τα μέρη δεν κάλεσαν αυτούς τους άλλους επιχειρηματίες να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις τους αποτελεί περαιτέρω ένδειξη ότι οι συναντήσεις αυτές δεν εξυπηρετούσαν το σκοπό τον οποίο υποστηρίζουν τα μέρη.

γ) Συμπέρασμα

(154) Λόγω του γεγονότος ότι οι εξηγήσεις που παρείχαν τα μέρη σχετικά με τις συναντήσεις τους δεν είναι πειστικές, και ότι καμία συνάντηση δεν αποδείχθηκε απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθούν τα επικαλούμενα αντικείμενα των συναντήσεων κατά το διάστημα αναφοράς, είναι δυνατό να συναχθεί ότι ο πραγματικός λόγος που τα μέρη εξακολούθησαν να επενδύουν χρόνο και πόρους στη διοργάνωση και την παρακολούθηση των συναντήσεων, με τέτοια συχνότητα και για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, έγκειται στην επιδίωξη και των τεσσάρων μερών του αντικειμένου του περιορισμού του ανταγωνισμού τιμών μεταξύ τους μέσω του συντονισμού της πολιτικής τους περί καθορισμού τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και, επιπλέον, μέσω του συντονισμού εκ μέρους της British Sugar και της Tate & Lyle, των αντίστοιχων πολιτικών τους περί καθορισμού τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης.

Γ. ΥΠΟΛΟΓΙΣΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1. *Η εκτίμηση της Επιτροπής*

1.1. **Διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1 και τα κριτήρια που έθεσε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**

(155) Η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που αφορά το συντονισμό της πολιτικής των μερών όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών των μερών ενδέχεται να έχει επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό μπορεί να δηλωθεί παρότι το αντικείμενο της συμφωνίας αυτής ή/και εναρμονισμένης πρακτικής αφορούσε την πολιτική καθορισμού τιμών που επιδιωκόταν σε μια αγορά που δεν απευθυνόταν σε ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά περιελάμβανε μόνο τη Μεγάλη Βρετανία. Η τυχόν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 δεν προϋποθέτει ότι το αντικείμενο ή το αποτέλεσμα του περιορισμού του ανταγωνισμού αφορά μια αγορά, η οποία από γεωγραφική άποψη ή από άποψη προϊόντων, υπερβαίνει τα σύνορα ενός κράτους μέλους, ούτως ώστε να έχει επηρεασθεί, είτε θετικά είτε αρνητικά, από τη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.

(156) Στην απόφαση, δεν είναι δυνατό να καθορισθεί η ακριβής έκταση κατά της οποία πραγματοποιήθηκαν εισαγωγές στη Μεγάλη Βρετανία ως αποτέλεσμα της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής που αφορούσε το συντονισμό του καθορισμού των τιμών.

(157) Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο για την Επιτροπή να προβεί σε τέτοιο καθορισμό. Πρώτον, η διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1, που αναφέρει «συμφωνίες ... και εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών», φανερώνει ότι δεν είναι απαραίτητη η κατάδειξη του πραγματικού αποτελέσματος στο εμπόριο προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή η διάταξη. Δεύτερον, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε πολλές περιπτώσεις έχει αναφέρει ([370]) ότι, προκειμένου μια συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, χρειάζεται μόνο να καθιστά δυνατή την πρόβλεψη που να εμπεριέχει ένα ικανοποιητικό ποσοστό πιθανότητας βάσει μιας σειράς αντικειμενικών νομοθετικών στοιχείων ή του γεγονότος ότι μπορεί να έχει αρκετή επίδραση, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, στη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών που να είναι δυνατό να παρεμποδίσει την επίτευξη των στόχων της ενιαίας αγοράς μεταξύ των κρατών μελών. Η επίδραση που μπορεί να έχει μια συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική στο εμπόριο των κρατών μελών πρέπει να αποφασίζεται αφού ληφθούν υπόψη ιδιαίτερα η θέση και η σημασία των μερών στην οικεία αγορά ([371]).

(158) Επιπλέον, το Δικαστήριο ([372]) ανέφερε σε διάφορες περιπτώσεις ότι μια περιοριστική συμφωνία που επεκτείνεται σε όλη την επικράτεια ενός και μόνον κράτους μέλους λόγω του ίδιου του χαρακτήρα της έχει το αποτέλεσμα να ενισχύει τον κατακερματισμό των αγορών σε εθνική βάση καθυστερώντας έτσι την οικονομική αλληλοδιείσδυση την οποία προβλέπεται να επιφέρει η συνθήκη ΕΚ. Στην υπόθεση Belasco ([373]), που αφορούσε μια κοινοπραξία στο Βέλγιο, το Δικαστήριο επεσήμανε ότι τα μέλη της κοινοπραξίας είχαν καταλήξει σε συνεννόηση σχετικά με τα αμυντικά μέτρα που θα λάμβαναν σε περίπτωση αυξημένου ανταγωνισμού από αλλοδαπές επιχειρήσεις, και ότι το μερίδιο της υπόψη εγχώριας αγοράς, το οποίο κατείχαν τα μέλη της κοινοπραξίας θα τους επέτρεπε να εφαρμόσουν αποτελεσματικά αυτά τα μέτρα. Ως εκ τούτου η συμφωνία ή/εναρμονισμένη πρακτική έπρεπε να θεωρηθεί ικανή να επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Στην υπόθεση John Deere ([374]), το Πρωτοδικείο κατέδειξε τον εξαιρετικά ολιγοπωλιακό χαρακτήρα της σχετικής εγχώριας αγοράς (η αγορά γεωργικών οχημάτων του Ηνωμένου Βασιλείου) και το γεγονός ότι τα μέλη της κοινοπραξίας είχαν το 88 % στην αγορά αυτή. Το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι, υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή ορθώς είχε κρίνει ότι η ανταλλαγή πληροφοριών που πραγματοποιείτο μεταξύ των ενδιαφερόμενων εταιρειών ήταν ενδεχόμενο να επηρεάσει σημαντικά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, διότι η μείωση του ανταγωνισμού που προέκυπτε από την ανταλλαγή αυτή κατ' ανάγκη επηρεάζε τον όγκο των εισαγωγών στην υπόψη εγχώρια αγορά.

1.2. **Η εκτίμηση της παρούσας υπόθεσης**

(159) Εφαρμοζόμενα στην παρούσα υπόθεση, τα κριτήρια που έθεσε το Δικαστήριο οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ήταν ικανή να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

(160) Η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική είχε ως αντικείμενο την αύξηση κατά συντονισμένο τρόπο των τιμών λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία. Από οικονομική άποψη, είναι λογικό να αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι εισαγωγές λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία λόγω των αυξημένων τιμών στη Μεγάλη Βρετανία, παρά τα διαρθρωτικά όρια των εισαγωγών που προκύπτουν από τους παράγοντες που προαναφέρθηκαν ([375]). Από την άποψη αυτή, είναι δυνατό, συνεπώς, να συναχθεί το πιθανό συμπέρασμα ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ενδέχεται να έχει αξιόλογη επίδραση στη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.

(161) Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη διάρθρωση της οικείας αγοράς και την ισχύ των μερών σε αυτή. Κατά το διάστημα αναφοράς ([376]), τόσο η αγορά βιομηχανικής ζάχαρης όσο και η αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία ήταν στενά ολιγοπωλιακές. Οι τέσσερις εταιρείες που συμμετείχαν στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που αφορούσε τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης κατείχαν από κοινού άνω του 90 % της οικείας αγοράς. Οι δύο εταιρείες που εμπλέκονταν στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που αφορούσε τη ζάχαρη λιανικής πώλησης κατείχαν το 89 % περίπου της οικείας αγοράς. Το γεγονός ότι η οικεία γεωγραφική αγορά δεν καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά αποκλείει τη Βόρεια Ιρλανδία και περιορίζεται στη Μεγάλη Βρετανία ([377]), είναι ασήμαντο σε σχέση με το θέμα του αποτελέσματος στο εμπόριο, κατά την παρούσα υπόθεση. Όταν ένα μικρό τμήμα της επικράτειας κράτους μέλους χωρίζεται από το υπόλοιπο μεγαλύτερο τμήμα της επικράτειάς του — όπως είναι η περίπτωση της θέσης της Βόρειας Ιρλανδίαας σε σχέση με τη Μεγάλη Βρετανία — η λογική που αφορά τον κατακερματισμό, την οποία επικαλείται το Δικαστήριο ([378]) όσον αφορά την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά που καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια ενός και μόνον κράτους μέλους, εφαρμόζεται επίσης και στη σχέση μεταξύ αυτού του εναπομένοντος μείζονος τμήματος της επικράτειας του κράτους μέλους και των άλλων κρατών μελών, εκτός αν μπορούν να αποκλεισθούν εντελώς υπολογίσιμα αποτελέσματα στο εμπόριο. Έτσι έχει η κατάσταση στην παρούσα υπόθεση.

Κατά συνέπεια, επίσης σε σχέση με τη διάρθρωση της οικείας αγοράς και την ισχύ των μερών σε αυτήν, είναι δυνατό να συναχθεί με ικανοποιητικό βαθμό πιθανότητας ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ενδέχεται να έχει υπολογίσιμη επίδραση στη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.

(162) Επιπλέον, σε σχέση με τη ζάχαρη για βιομηχανική χρήση και τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, υπάρχουν πρόσθετα στοιχεία από περιστατικά τα οποία καθιστούν δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ενδέχεται να είχε αξιόλογη επίδραση στη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών:

1.2.1. *Ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης*

(163) Όσον αφορά τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης, ορισμένες εταιρείες στη Μεγάλη Βρετανία, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων ζάχαρης, όσον αφορά την εμπορική τους δραστηριότητα για λογαριασμό τρίτων, αγοράζουν ζάχαρη από εμπόρους της ηπειρωτικής Ευρώπης προκειμένου να εξασφαλίσουν μια εναλλακτική τιμή προμήθειας σε περίπτωση δυσχερειών παραγωγής στη Μεγάλη Βρετανία, όπως π.χ. η έλλειψη εσοδείας. Αν παραστεί ανάγκη, είναι πρόθυμοι να καταβάλουν επιπλέον τιμή για τέτοιες

αγορές. Επιπλέον, οι σημαντικοί παραγωγοί ζάχαρης της Ευρώπης πωλούσαν ανέκαθεν στη Μεγάλη Βρετανία σημαντικές ποσότητες ζάχαρης για βιομηχανική χρήση. Λογικά, αν σημείωνε αύξηση η τιμή της ζάχαρης για βιομηχανική χρήση στη Μεγάλη Βρετανία, λόγω της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής των τεσσάρων μερών που αφορά το συντονισμένο καθορισμό υψηλότερων τιμών, οι βρετανικές εταιρείες θα αναζητούσαν σε άλλα κράτη μέλη πιο ελκυστικές εναλλακτικές πηγές προμήθειας. Επιπλέον, αυτό θα ενθάρρυνε τις εταιρείες άλλων κρατών μελών να επιδιώξουν αύξηση των εξαγωγών τους προς τη Μεγάλη Βρετανία.

(164) Πράγματι, υπάρχουν ενδείξεις ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική για τη συντονισμένη αύξηση των τιμών της ζάχαρης βιομηχανικής χρήσης στη Μεγάλη Βρετανία μετά τον πόλεμο των τιμών κατέληξε σε αισθητή μεταβολή της εμπορικής διάρθρωσης της βιομηχανικής ζάχαρης μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και των γειτονικών κρατών μελών, ιδίως της Γαλλίας και της Δανίας ([379]).

(165) Πρώτον, αξίζει να σημειωθεί ότι, όπως προαναφέρθηκε ([380]), κατά τα οικονομικά έτη που ισχύουν για τη ζάχαρη (1η Οκτωβρίου έως 30 Σεπτεμβρίου) που καλύπτουν το διάστημα αναφοράς, οι εξαγωγές ζάχαρης από άλλα κράτη μέλη προς το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκαν από 88 000 τόνους το διάστημα 1986/87 σε 110 000 τόνους το 1987/88, και εν συνεχεία σε 153 000 τόνους το 1987/88, 132 200 τόνους το 1988/89 και τέλος έφθασαν τους 153 000 τόνους το 1989/90. Πρόκειται για αύξηση της τάξης του 73,9 %, που αντιπροσωπεύει αύξηση του εισαγόμενου τμήματος της συνολικής εθνικής κατανάλωσης από 3,9 % κατά το 1986/87 σε 6,7 % κατά το 1989/90. Οι εισαγωγές κατά το τελευταίο έτος κατά το οποίο συνεχιζόταν ευρέως ο πόλεμος των τιμών, δηλαδή το 1985/86, ανήλθαν σε 137 000 τόνους. Αν γίνει σύγκριση του αριθμού αυτού με τον αριθμό του τελευταίου έτους το οποίο επηρεάστηκε ουσιαστικά από τη συμφωνία ή/και την εναρμονισμένη πρακτική, βλέπε το 1989/90, μπορεί να παρατηρηθεί αύξηση της τάξης του 11,7 %. Η συντριπτική πλειονότητα της ζάχαρης που εισάγεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Μεγάλη Βρετανία υπήρξε ανέκαθεν, πράγμα που συνέβαινε και κατά το διάστημα αναφοράς, λευκή κρυσταλλική ζάχαρη, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας προοριζόταν για βιομηχανικούς πελάτες.

(166) Δεύτερον, το γεγονός ότι η Tate & Lyle, ιδίως, θεώρησε αναγκαίο να τηρήσει ενεργό πολιτική απειλής των εισαγωγέων με ανταποδοτικές εξαγωγές σε περίπτωση που θα πωλούσαν πρόσθετες ποσότητες ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία, όπως προαναφέρθηκε ([381]), παρέχει σαφή ένδειξη ότι τα μέρη ανησυχούσαν ότι η αύξηση του επιπέδου των τιμών στη Μεγάλη Βρετανία θα οδηγούσε σε αύξηση των εισαγωγών. Το γεγονός ότι η Επιτροπή, στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων αναίρεσε το χαρακτηρισμό αυτής της πλευράς της συμπεριφοράς της Tate & Lyle και της British Sugar ως παραβάσεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 και του άρθρου 86 δεν σημαίνει ότι η συμπεριφορά αυτή δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στην παρούσα απόφαση. Επιπλέον, η Tate & Lyle στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([382]), αναγνώρισε εκ νέου «ότι είχε τονίσει στους εισαγωγείς ότι θα υπερασπιζόταν τις πωλήσεις της στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και ότι σε κάποιες περιστάσεις είχε μονομερώς απειλήσει ανταποδοτική ενέργεια (μολονότι στην πραγματικότητα δεν ανέλαβε δράση μετά τις αυξήσεις των εισαγωγών)» ([383]). Η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει την εκτίμηση της Επιτροπής με δύο τρόπους: πρώτον, παραδέχεται το γεγονός ότι η Tate & Lyle άσκησε πράγματι πολιτική απειλών έναντι των εισαγωγέων. Δεύτερον, φανερώνει ότι, πέραν αυτού, σημειώθηκε αύξηση των εισαγωγών στη Μεγάλη Βρετανία, γεγονός για το οποίο η λογικότερη εξήγηση είναι ότι, λόγω της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής των μερών, είχαν αυξηθεί οι τιμές της βρετανικής αγοράς.

1.2.2. *Ζάχαρη λιανικής πώλησης*

(167) Μολονότι οι εισαγωγές λιανικής κρυσταλλικής ζάχαρης συσκευασμένης σε πακέτα λιανικής πώλησης του ενός κιλού δεν αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της βρετανικής αγοράς ζάχαρης, ανάλογες εισαγωγές δεν είναι σε καμία περίπτωση αδύνατες. Ακόμη και όταν υπάρχουν σημαντικά εμπόδια στην εισαγωγή τέτοιου είδους προϊόντων (κυρίως η ανάγκη να τυπωθούν ειδικές σακούλες ή ετικέτες στα αγγλικά, η καταναλωτική πίστη σε αναγνωρισμένα εμπορικά σήματα και η απροθυμία των σούπερ-μάρκετ να βασιστούν σε προμηθευτές εκ μέρους των οποίων δεν έχουν καμία εγγύηση όσον αφορά την ικανότητά τους να εξασφαλίσουν τακτική και επαρκή προμήθεια), όταν αυξάνονται οι τιμές λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία, οι εισαγωγές αυτού του είδους καθίστανται όλο και περισσότερο πραγματική απειλή για τους εγχώριους παραγωγούς. Συγκεκριμένα, οι μεγάλες αλυσίδες σούπερ-μάρκετ έχουν ισχυρή αγοραστική δύναμη και είναι απολύτως ικανές να εισαγάγουν προϊόντα που πωλούνται με την επωνυμία του καταστήματος χρησιμοποιώντας εισαγόμενες προμήθειες.

(168) Επιπλέον, είναι απολύτως εφικτό οι εταιρείες, όπως π.χ. οι έμποροι ζάχαρης ή τα μεγάλα σούπερ-μάρκετ, να αγοράζουν ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης σε άλλα κράτη μέλη, να την εισάγουν και εν συνεχεία να τη συσκευάζουν εκ νέου για λιανική πώληση, όπως έκανε η Napier Brown μέχρι το 1988. Όταν οι τιμές της ζάχαρης λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία σημειώνουν αύξηση, αυτές οι δραστηριότητες της εκ νέου συσκευασίας γίνονται πιο ελκυστικές από εμπορική άποψη. Οι εγχώριοι παραγωγοί εκδηλώνουν ελάχιστο ενδιαφέρον για την πώληση ζάχαρης για βιομηχανική χρήση προς έναν πελάτη ο οποίος επιθυμεί να τη συσκευάσει εκ

νέου και να την πωλήσει στο λιανικό εμπόριο. Η είσοδος στην αγορά ενός νέου συσκευαστή, ή η επέκταση ενός ήδη υφιστάμενου, θα προκαλέσει αναπόφευκτα πίεση στο περιθώριο μεταξύ των τιμών της ζάχαρης λιανικής πώλησης και της βιομηχανικής ζάχαρης. Ως εκ τούτου, αν ορισμένοι εγχώριοι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να πωλήσουν για το σκοπό αυτό, είναι προβλέψιμο ότι οποιαδήποτε εταιρεία σκοπεύει να ξεκινήσει μια δραστηριότητα εκ νέου συσκευασίας θα επιθυμεί να αντλήσει τουλάχιστον μερικές, αν όχι τις περισσότερες από τις ανάγκες της για ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης, από παραγωγούς άλλων κρατών μελών, ιδιαίτερα σε καιρούς που σημείωνουν αύξηση οι τιμές της βιομηχανικής ζάχαρης στη βρετανική αγορά.

2. *Επιχειρήματα των μερών*

2.1. **British Sugar**

(169) Η British Sugar τονίζει ότι δεν υπήρχε πραγματικό αποτέλεσμα στο εμπόριο και ότι η περιορισμένη αύξηση των εισαγωγών δεν είχε καμία σχέση με τις μεταβολές των σχετικών τιμών ζάχαρης. Αναφέρει ([384]) ότι για τον ποσοτικό προσδιορισμό των αυξήσεων των εισαγωγών, η Επιτροπή έπρεπε να έχει υιοθετήσει ένα έτος βάση κατά το οποίο επηρεάστηκαν οι τιμές και οι εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο από τον πόλεμο των τιμών και όχι ένα έτος που δεν θα είχε επηρεαστεί από αυτόν. Ως εκ τούτου, το κατάλληλο έτος βάση θα ήταν το 1985/86 και όχι το 1986/87. Σε σύγκριση με το έτος 1989/90, το τελευταίο έτος το οποίο μπορούσε να έχει επηρεαστεί από την επικαλούμενη εναρμόνιση τιμών, αυτό οδηγεί σε αριθμητικό στοιχείο αύξησης των εισαγωγών μόνο κατά 12 %, και όχι 74 %. Όσον αφορά την αύξηση την οποία και η ίδια παραδέχεται, η British Sugar παρέχει δύο βασικές ερμηνείες ([385]). Πρώτον αναφέρει ότι, από μακροπρόθεσμη προοπτική, η παρατηρηθείσα αύξηση μετά το 1986 δεν ήταν παρά επιστροφή στα προηγούμενα επίπεδα εισαγωγών. Και δεύτερον, η British Sugar ισχυρίζεται ότι ένα στοιχείο της αύξησης των εισαγωγών ήταν απλώς αντανάκλαση των αυξανόμενων κερδών λόγω κερδοσκοπίας, καθώς η πράσινη λίρα υφίστατο σταδιακή υποτίμηση.

(170) Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης ([386]), η British Sugar περιγράφει τη διαπίστωση της Επιτροπής όσον αφορά το αποτέλεσμα στο εμπόριο ως καθαρή εικασία. Επισημαίνει ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, οι αυξήσεις στην τιμή της ζάχαρης λιανικής πώλησης που δύνανται να αποδοθούν σε αποφάσεις της British Sugar ανήλθαν σε ένα αμελητέο συνολικό ποσοστό, δηλαδή 6,8 %, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων εξηγείται από τις προσαρμογές των τιμών οι οποίες πάντοτε συμβατικά εφαρμόζονται και στους αγοραστές λιανικής πώλησης. Επιπλέον, η British Sugar υποστηρίζει ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, μόνον 350 τόνοι εισήχθησαν από ένα λιανοπωλητή το 1989/90.

(171) Τέλος, η British Sugar αναφέρει ότι, έχοντας ηγετικό ρόλο στη διαμόρφωση των τιμών κατά το διάστημα αναφοράς, πάντοτε όριζε τις τιμές της όσο γίνεται εγγύτερα στην ελάχιστη τιμή στην οποία θα ήταν αναμενόμενο άλλοι ευρωπαίοι παραγωγοί να αρχίσουν να εξάγουν ζάχαρη από την Ευρώπη σε ποσότητες που θα απειλούσαν την ικανότητα της British Sugar να πωλήσει ολόκληρη την ποσόστωσή της στο Ηνωμένο Βασίλειο ([387]). Βάσει αυτού, η British Sugar υποστηρίζει ([388]) ότι «ακόμη και αν η British Sugar είχε αναλάβει αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, το οποίο αρνούμαστε σθεναρά, το έκανε με τρόπο που περιοριζόταν επιμελώς με στόχο να μην ενθαρρύνει πότε τις εισαγωγές. Κατά συνέπεια, η επικαλούμενη "συμφωνία" δεν ήταν σε θέση να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών» ([389]).

2.2. **Tate & Lyle**

(172) Η Tate & Lyle αναγνωρίζει ότι η αύξηση στις τιμές της ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο καθιστά πολύ ελκυστικότερες τις εισαγωγές. Ωστόσο, ισχυρίζεται ότι οι αυξήσεις των τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα αναφοράς δεν θα μπορούσαν λογικά να αποδοθούν στους διακανονισμούς των μερών. Ήταν μάλλον επακόλουθο της μονομερούς απόφασης της British Sugar να θέσει τέλος στον πόλεμο των τιμών ([390]).

2.3. **Napier Brown**

(173) Η Napier Brown αναφέρει ότι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η αύξηση των τιμών ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατά το διάστημα αναφοράς, είχε οποιοδήποτε αντίκτυπο στο επίπεδο των εισαγωγών ([391]). Κατά την προφορική ακρόαση ([392]), η Napier Brown εξήγησε ότι «ο κύριος τομέας ανταγωνισμού είναι η δαπάνη εισαγωγής της ζάχαρης από την Ευρώπη συν το ναύλο» ([393]). Η Napier Brown επιβεβαίωσε ότι, κατά το διάστημα μεταξύ 1986 και 1990, αύξησε τις εισαγωγές της σε λευκή ζάχαρη στο Ηνωμένο Βασίλειο ([394]), ότι έκανε εισαγωγές για στρατηγικούς λόγους, όπως ήταν η καθιέρωση μιας τρίτης ανεξάρτητης πηγής προμήθειας, και ότι χρησιμοποίησε τις εισαγωγές της ως μέσο επιρροής στις διαπραγματεύσεις αγορών με τη British Sugar και την Tate & Lyle ([395]).

2.4. **James Budgett**

(174) Η James Budgett τονίζει ότι η British Sugar όριζε τα επίπεδα τιμών στη Μεγάλη Βρετανία και την περιγράφει ως «τον δεσπόζοντα προμηθευτή» (the dominant supplier). Κατά την James Budgett, οι τιμές δεν επηρεάστηκαν από τις συναντήσεις για τη ζάχαρη βιομηχανικής χρήσης στις οποίες συμμετείχε και η James Budgett, και, κατά συνέπεια, οι συναντήσεις δεν είχαν πραγματικό ή δυνητικό αποτέλεσμα επί των εισαγωγών ([396]).

(175) Η James Budgett αναφέρει επίσης ότι, κατά τα ημερολογιακά έτη από 1ης Ιανουαρίου 1986 έως 31 Δεκεμβρίου 1990, διπλασίασε τις εισαγωγές της σε ζάχαρη στο Ηνωμένο Βασίλειο, μολονότι αυτό δεν παρείχε δυνατότητες βραχυπρόθεσμου κέρδους. Όπως υποστηρίζει, προέβη σε εισαγωγές κυρίως για στρατηγικούς λόγους, συγκεκριμένα για να ικανοποιήσει το αίτημα των πελατών για εναλλακτική πηγή προμήθειας και να κατέχει ένα μέσο επηρεασμού κατά τις διαπραγματεύσεις της με τη British Sugar και την Tate & Lyle ([397]).

3. *Οι απαντήσεις της Επιτροπής*

(176) Αρχικά πρέπει να αναφερθεί ότι τα επιχειρήματα των μερών εστιάζονται στο θέμα του πραγματικού αποτελέσματος στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τη διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1, καθώς και τα κριτήρια που όρισε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτως ώστε να εκτιμά αν μια συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική δύναται να επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, κατά κύριο λόγο, επαναλαμβάνει όσα προαναφέρθηκαν ([398]) όσον αφορά τα κριτήρια αυτά και την αξιολόγηση της παρούσας υπόθεσης. Συγκεκριμένα, πρέπει να τονισθεί ότι, όσον αφορά τον περιορισμό του ανταγωνισμού, το γεγονός ότι η Επιτροπή βασίζεται στο αντικείμενο της συμπεριφοράς δεν αποκλείει ότι — για το θέμα του αποτελέσματος στο εμπόριο — η Επιτροπή δύναται να βασιστεί στο δυνητικό αποτέλεσμα. Ένα τέτοιο συμπέρασμα συμβιβάζεται σαφώς με τη διατύπωση του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(177) Πρέπει να απορριφθεί το συμπέρασμα της British Sugar ότι, στην παρούσα υπόθεση, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να προβλεφθεί ακόμη και δυνητικό αποτέλεσμα στο εμπόριο. Συγκεκριμένα, δεν είναι πειστικό το επιχείρημα ότι η πολιτική της British Sugar σχετικά με τον καθορισμό των τιμών κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο απέκλεισε τη δυνατότητα οποιουδήποτε αποτελέσματος στην αγορά. Ούτε η επιχειρηματολογία της British Sugar εμπεριέχει λογική ακολουθία. Στη γραπτή της απάντηση στην αρχική της ανακοίνωση αιτιάσεων ([399]) αναφέρει, και το επαναλαμβάνει στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων ([400]), ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, όρισε όλες τις τιμές σε επίπεδο που προβλεπόταν να αποτρέψει τις εισαγωγές ποσοτήτων που θα απειλούσαν την ικανότητά της να πωλήσει ολόκληρη την ποσόστωσή της στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ωστόσο, μια τέτοια πολιτική τιμών δεν αποκλείει ότι οι εισαγωγές ήταν ήδη επικερδείς για άλλους παραγωγούς ή εμπόρους, παρότι πραγματοποιούνταν σε μια ποσότητα που απειλούσε μόνον άλλες επιχειρήσεις, και ιδίως την ικανότητα της Tate & Lyle, αλλά όχι την ικανότητα της British Sugar να διατηρήσει τα αντίστοιχα μερίδιά της στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και της Μεγάλης Βρετανίας. Αυτό εξηγεί γιατί η Tate & Lyle ήταν ιδιαίτερα ενεργή όσον αφορά την αποτροπή άλλων κοινοτικών παραγωγών σχετικά με εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Μεγάλη Βρετανία. Επιπλέον, κατά την προφορική ακρόαση που ακολούθησε την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, η British Sugar παρουσίασε έναν υπολογισμό βάσει του οποίου οι αυξήσεις στην τιμή της ζάχαρης κατά το διάστημα αναφοράς — μετά την αφαίρεση των μεταβολών της θεσμικής τιμής και των προσαρμογών της πράσινης λίρας — άφησαν ένα περιθώριο κέρδους, έστω και μικρού, για τους επιχειρηματίες που επιθυμούσαν να εισαγάγουν ζάχαρη στη Μεγάλη Βρετανία ([401]).

(178) Δεν είναι πειστικά ούτε τα περαιτέρω επιχειρήματα της British Sugar σχετικά με τις στατιστικές εισαγωγών τις οποίες αναφέρει η Επιτροπή:

(179) Πρώτον, πρέπει να τονισθεί ότι, πέρα από την παρουσίαση αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τις εισαγωγές, η Επιτροπή έχει ήδη ανωτέρω ([402]) παρουσιάσει επαρκή άλλα στοιχεία πραγματικών περιστατικών και νομοθεσίας τα οποία καθιστούν δυνατή τη συναγωγή συμπεράσματος με επαρκή βαθμό πιθανότητας ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική είχε ενδεχομένως υπολογίσιμη επίδραση στη διάρθρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.

(180) Δεύτερον, είναι αδιαμφισβήτητο ότι, κατά το διάστημα αναφοράς, αυξήθηκε η ποσότητα των εξαγωγών. Τα ετήσια αριθμητικά στοιχεία είναι αδιαμφισβήτητα, παρότι εντοπίζεται διαφωνία όσον αφορά το ορθό έτος αναφοράς. Αλλά ακόμη και αν ήταν ορθή η άποψη της British Sugar σχετικά με το ορθό έτος αναφοράς, γεγονός παραμένει ότι σημειώθηκε σημαντική αύξηση κατά το διάστημα αναφοράς και ότι κατά το τελευταίο έτος κατά το οποίο ουσιαστικά επηρεάστηκε από τη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική, δηλαδή το 1989/90, οι εισαγωγές έφθασαν στο ανώτατο όριο των 153 000 τόνων, το οποίο, μετά τον τερματισμό της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς — ακολούθησε διολίσθηση κατά τα επόμενα έτη — και το 1993/94 έφθασε τους 108 000 τόνους ([403]).

(181) Τρίτον, υπάρχει διαφωνία σχετικά με το λόγο που προκάλεσε την αύξηση των εισαγωγών. Η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι η πιθανότερη αιτία της αύξησης των εισαγωγών ήταν η αύξηση των τιμών της βρετανικής αγοράς, πράγμα που προκάλεσε η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική. Οι εναλλακτικές εξηγήσεις που παρείχαν τα μέρη δεν είναι πειστικές. Συγκεκριμένα, δεν αρκεί να δηλώνεται ότι η αύξηση των εισαγωγών μετά το 1986 ήταν απλώς επιστροφή στα προηγούμενα επίπεδα εισαγωγών. Ανεξαρτήτως του αν η αύξηση εμπεριέχει επιστροφή σε προηγούμενα επίπεδα, πρέπει εντούτοις να έχει υπάρξει ένας λόγος που να την έχει προκαλέσει. Μετά την πτώση που σημείωσαν οι εισαγωγές κατά τον πόλεμο των τιμών από το 1984 έως το 1986, η

πιο ευλογοφανής εξήγηση για την επακόλουθη αύξηση είναι ότι απετέλεσε συνέπεια της συντονισμένης στρατηγικής των μερών για καθορισμό υψηλότερων τιμών, η οποία ακολούθησε αυτό τον πόλεμο τιμών, ακόμη περισσότερο αφού μετά τον τερματισμό της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς οι ποσότητες των εισαγωγών σημείωσαν σημαντική μείωση. Όσον αφορά το γεγονός ότι η Tate & Lyle, η Napier Brown και η James Budgett αρνούνται την ευθύνη τους, επισημαίνοντας την ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών της British Sugar, η Επιτροπή παραπέμπει σε όσα έχει ήδη αναφέρει ([404]).

(182) Όσον αφορά ιδιαίτερα τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, η θέση της Επιτροπής δεν είναι ούτε καθαρά υποθετική ούτε αντιφατική σε σχέση με τις απόψεις που διατύπωσε ανωτέρω. Βάσει των κριτηρίων που θέσπισε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το θέμα είναι αν όσα περιέγραψε ανωτέρω η Επιτροπή ([405]) είναι πιθανό να αποτελούν ενδεχόμενη συνέπεια της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο απέρριψε οποιαδήποτε πιθανότητα αποτελέσματος στο εμπόριο είναι η υπόθεση Hugin κατά Επιτροπής ([406]), η οποία αφορούσε την εφαρμογή του άρθρου 86. Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο προέβη σε διεξοδική ανάλυση του εξεταζόμενου τομέα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λόγω των νομικών και τεχνικών παραγόντων που είναι χαρακτηριστικοί στον εν λόγω τομέα, σε οποιαδήποτε περίπτωση μπορούσε να αποκλεισθεί αποτέλεσμα στο εμπόριο. Οι δραστηριότητες της εξεταζόμενης εταιρείας ουδέποτε είχαν επεκταθεί πέραν ενός και μόνο κράτους μέλους, ουδέποτε είχε υπάρξει εμπόριο μεταξύ κρατών μελών για το σχετικό προϊόν, και για τεχνικούς λόγους μπορούσε να αποκλεισθεί ακόμη και αν οι συνθήκες της αγοράς ήταν εντελώς ελεύθερες και δεν υπόκειντο σε περιοριστικές πρακτικές.

(183) Στην παρούσα υπόθεση, οι συνθήκες είναι εντελώς διαφορετικές. Πρώτον, αληθεύει ότι υφίστανται εμπόδια εισόδου τα οποία καθιστούν πολύ δυσχερέστερο το εμπόριο μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και άλλων κρατών μελών όσον αφορά τη συσκευασμένη ζάχαρη λιανικής πώλησης. Ωστόσο, δεν υπάρχει προφανώς λογική αιτία που να αποκλείει να λάβει κάποτε χώρα εμπόριο τέτοιου είδους. Δεύτερον, όσον αφορά την εισαγωγή ζάχαρης για βιομηχανική χρήση και την εποκόλουθη εκ νέου συσκευασία για τη λιανική της πώληση, το γεγονός ότι μέχρι το 1988 αυτό ακριβώς έκανε η Napier Brown φανερώνει ότι αποτελεί μια ρεαλιστική πιθανότητα. Τρίτον, τα στοιχεία με τα οποία έχει συνθέσει η Επιτροπή το προανεφερθέν σενάριο, ιδίως η τάση των σούπερ-μάρκετ να οργανώσουν την ισχυρή αγοραστική τους δύναμη και η επιθυμία των εμπόρων ζάχαρης λιανικής πώλησης να διαφοροποιήσουν τις πηγές προμήθειας, έχουν ισχυρή βάση.

Δ. ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ

(184) Η συμφωνία ή/και αναθεωρημένη πρακτική που περιεγράφη με αδρές γραμμές ανωτέρω δεν έχει κοινοποιηθεί. Δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, ωστόσο, δεν μπορεί να χορηγηθεί παρέκκλιση για διαδικαστικούς λόγους. Επιπλέον, ακόμη και αν είχε κοινοποιηθεί, η Επιτροπή εκτιμά, βάσει των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, ότι για λόγους ουσιαστικής νομοθεσίας δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να έχει, ούτε έχει χορηγηθεί παρέκκλιση. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν έχει λάβει γνώση στοιχείων τα οποία θα μπορούσαν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική συνέβαλε στη βελτίωση της παραγωγής ή διανομής αγαθών και την προαγωγή οικονομικής ή τεχνικής προόδου, ούτε έχει λόγους να πιστεύει ότι πληρούται κάποιος από τους τρεις άλλους όρους χορήγησης μεμονωμένης παρέκκλισης.

IV. ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 26

(185) Το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 26 ([407]), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό αριθ. 49 ([408]), προβλέπει την παρέκκλιση από την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ορισμένων συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον γεωργικό τομέα. Προκειμένου να εφαρμοστεί το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 26, η συμφωνία, απόφαση ή εναρμονισμένη πρακτική πρέπει να σχετίζεται με ένα προϊόν που αναφέρεται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΚ. Η ζάχαρη αποτελεί τέτοιο προϊόν. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που αναφέρεται στην απόφαση αποκλείεται από την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1. Εξάλλου, δεν πληρούνται τα κριτήρια εφαρμογής κανενός από τους τρεις εναλλακτικούς λόγους παρέκκλισης που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 26. Αυτό αληθεύει περαιτέρω, δεδομένου ότι το Δικαστήριο έχει δηλώσει ότι το άρθρο 2 του κανονισμού αριθ. 26, όπως ορίζει στην παρέκκλιση από τη γενική διάταξη που ορίζεται στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρά ([409]).

(186) Όσον αφορά τον πρώτο λόγο παρέκκλισης που ορίζει το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 26 (οι συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές αποτελούν «αναπόσπαστο μέρος μιας εθνικής οργάνωσης αγοράς»), αρκεί να σημειωθεί ότι πολύ πριν ξεκινήσει, το 1986, η σχετική συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική, είχε υπάρξει πρόβλεψη, με έναρξη τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1009/67 του Συμβουλίου, για τον τερματισμό εθνικών καθεστώτων αγοράς ζάχαρης μέσω της χρήσης στο πλαίσιο της Κοινότητας κοινής οργάνωσης της αγο-

ράς ζάχαρης. Ο πρώτος κανονισμός αντικαταστάθηκε διαδοχικά από τους κανονισμούς (ΕΟΚ) αριθ. 3330/74, και (ΕΟΚ) αριθ. 1111/77, ενώ ο κανονισμός του Συμβουλίου που βρίσκεται σήμερα σε ισχύ είναι ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1785/81 ([410]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1148/98 ([411]). Δεδομένου ότι τα εθνικά καθεστώτα αγοράς ζάχαρης είχαν πάψει να ισχύουν και ο κοινός οργανισμός αγοράς ζάχαρης ιδρύθηκε όταν έλαβε χώρα η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας, η εν λόγω συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική δεν μπορεί λογικά να θεωρηθεί ότι έχει αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα ενός εθνικού οργανισμού αγοράς.

(187) Ο δεύτερος λόγος παρέκκλισης που ορίζει το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 26 (οι συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές είναι «απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 39 της συνθήκης») ισχύει μόνον αν η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ θα έθετε σε κίνδυνο την επίτευξη και των πέντε ([412]) στόχων που ορίζει το άρθρο 39. Η περίπτωση αυτή δεν ισχύει.

Όσον αφορά τον κλάδο της ζάχαρης, τα μέσα επίτευξης των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1785/81 και τους κανονισμούς εφαρμογής του. Περιλαμβάνουν τη δημιουργία εθνικών ποσοστώσεων παραγωγής, εγγυημένων τιμών, αντισταθμιστικών εισφορών και επιστροφών, μαζί με ένα σύστημα εξάλειψης του αποτελέσματος των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία του προϊόντος μεταξύ των κρατών μελών. Ο συντονισμός της πολιτικής καθορισμού τιμών που περιγράφεται στην παρούσα απόφαση δεν έχει σχέση με το σύστημα αυτό. Αυτά είναι επιπλέον μέτρα τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο και τις τιμές εις βάρος των καταναλωτών. Αυτός ο περιορισμός του ανταγωνισμού δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ότι είναι αναγκαίος για την επίτευξη οποιουδήποτε στόχου που ορίζει το άρθρο 39 της συνθήκης ΕΚ.

(188) Τέλος, δεν πληρούνται ούτε οι προϋποθέσεις του τρίτου λόγου παρέκκλισης (όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού αριθ. 26). Αυτό συμβαίνει διότι κανένα από τα τέσσερα μέρη στην παρούσα απόφαση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αγρότης, αγροτική ένωση ή ένωση τέτοιων ενώσεων κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης ([413]).

V. **ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17**

(189) Η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική που προαναφέρθηκε έληξε επίσημα στις 2 Ιουλίου 1990, όταν ο πρόεδρος και εκτελεστικός διευθυντής της Tate & Lyle διέταξε τη λήξη όλων των επαφών με ανταγωνιστές του είδους που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας ([414]). Αυτό επιβεβαιώθηκε στην επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT, αντίγραφο της οποίας απεστάλη στο μέλος της Επιτροπής που ήταν αρμόδιο για τον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι οποιοδήποτε από τα τέσσερα μέρη συνέχισε την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά του μετά τις 2 Ιουλίου 1990.

VI. **ΑΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17**

(190) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει με απόφαση στις επιχειρήσεις πρόστιμο ύψους 1 000 μέχρι ενός εκατομμυρίου Ecu, ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από καθεμία από τις επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης.

Α. ΠΡΟΘΕΣΗ

(191) Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα δηλώσει ότι προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια επιχείρηση διέπραξε παράβαση εκ προθέσεως δεν είναι απαραίτητο η εν λόγω επιχείρηση να γνώριζε ότι παραβαίνει το άρθρο 85 ή την απαγόρευση που θεσπίζεται από την εν λόγω διάταξη. Αρκεί να διαπιστωθεί ότι η εν λόγω επιχείρηση αποκλείεται να αγνοούσε ότι η συγκεκριμένη συμπεριφορά είχε ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά με πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([415]).

(192) Η Επιτροπή κρίνει ότι, δεδομένου ότι οι άμεσες επαφές μεταξύ ανταγωνιστών όσον αφορά θέματα τιμών κρίνονται πάντα ως προβληματικές από την άποψη του δικαίου του ανταγωνισμού, και λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα καθώς και το συστηματικό και επαναληπτικό χαρακτήρα της αντιαντα-

γωνιστικής πρακτικής που ακολουθήθηκε στην προκειμένη περίπτωση, καμία από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί ότι η συμπεριφορά τους είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Ομοίως, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν ήταν δυνατόν να αγνοούν ότι η συμπεριφορά τους θα μπορούσε να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, στην περίπτωση της British Sugar, όλες οι εν λόγω διαπιστώσεις επιβεβαιώνονται από το γεγονός ότι το 1986 κατήρτισε ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμμόρφωσης με το κοινοτικό δίκαιο ανταγωνισμού στο οποίο περιγράφεται λεπτομερώς η απαγόρευση του άρθρου 85. Συνοψίζοντας, η αντικειμενική αξιολόγηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών στην προκειμένη περίπτωση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι και οι τέσσερις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις διέπραξαν την παράβαση εκ προθέσεως.

Β. ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

(193) Στην προκειμένη περίπτωση τα χαρακτηριστικά της παράβασης είχαν ως εξής:

Η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, συντονίζοντας την πολιτική τιμών στο οριζόντιο επίπεδο. Το καρτέλ ανέπτυξε δραστηριότητες σε αγορά που παρουσίαζε υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Οι συμμετέχοντες στην παράβαση κατείχαν, όσον αφορά το τμήμα βιομηχανικής ζάχαρης, άνω του 90 % και, όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πώλησης, σχεδόν 89 % της σχετικής αγοράς ([416]).

Ωστόσο, ενώ ο συντονισμός συνίστατο σε μια στρατηγική συνεργασίας για τη διαμόρφωση υψηλότερων τιμών, δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι ελάχιστες τιμές, ή οι τιμές χρέωσης συγκεκριμένων πελατών, καθορίζοντο από κοινού. Ωστόσο, η Επιτροπή χωρίς να αποκλείει το ενδεχόμενο η συμπεριφορά των μερών να είχε ως αποτέλεσμα τον πραγματικό περιορισμό του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, δεν βασίζεται στο να αποδείξει τα αποτελέσματα αυτά. Επιπλέον, η σχετική αγορά περιοριζόταν γεωγραφικά στη Μεγάλη Βρετανία.

(194) Βάσει αυτών των δεδομένων, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική στην προκειμένη περίπτωση συνιστά σοβαρή παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

(195) Όσον αφορά το βαθμό συμμετοχής των μερών στην εν λόγω παράβαση, θα πρέπει να γίνουν σημαντικές διαφοροποιήσεις:

(196) Η συμμετοχή της British Sugar, εξαιτίας του μεριδίου της στις σχετικές αγορές βιομηχανικής ζάχαρης και ζάχαρης λιανικής πώλησης και λόγω της ηγετικής θέσης της όσον αφορά τις τιμές, ήταν πρωταρχικής σημασίας για τη λειτουργία του καρτέλ.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, δικαιολογείται η επιβολή στην British Sugar προστίμου ύψους 18 εκατομμυρίων Ecu.

(197) Η Tate & Lyle, εξαιτίας του μεριδίου της στις σχετικές αγορές βιομηχανικής ζάχαρης και ζάχαρης λιανικής πώλησης, ήταν το δεύτερο σημαντικότερο μέλος του καρτέλ.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, δικαιολογείται η επιβολή στην Tate & Lyle προστίμου ύψους 10 εκατομμυρίων Ecu.

(198) Οι εταιρείες Napier Brown και James Budgett δεν συμμετείχαν στην κρίσιμη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1986, στην οποία τέθηκαν οι αρχές για τη μελλοντική αντιανταγωνιστική συμπεριφορά. Η Napier Brown και James Budgett προσχώρησαν στο καρτέλ αρκετούς μήνες αργότερα και στη συνέχεια συμμετείχαν μόνον στην παράβαση όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη. Επιπλέον, λόγω του γεγονότος ότι η Napier Brown και James Budgett εξαρτώνταν από τους δύο εγχώριους παραγωγούς ζάχαρης (δηλαδή τη British Sugar και την Tate & Lyle) για σημαντικό μέρος της ζάχαρης την οποία πωλούσαν είτε για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτων ([417]), η επιρροή τους στη σχετική αγορά και η δυνατότητά τους να ασκήσουν εξουσία στην εν λόγω αγορά ήταν περιορισμένες.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, δικαιολογείται η επιβολή στις δύο εταιρείες προστίμου ύψους 1,5 εκατομμυρίου Ecu.

Γ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

(199) Όσον αφορά τη British Sugar και την Tate & Lyle, η παράβαση στον τομέα της βιομηχανικής ζάχαρης καθώς και της ζάχαρης λιανικής πώλησης διήρκησε από τις 20 Ιουνίου 1986, όταν έλαβε χώρα η πρώτη συνάντηση μεταξύ των εν λόγω εταιρειών, μέχρι τις 2 Ιουλίου 1990, όταν η Tate & Lyle έθεσε τέρμα στην εξεταζόμενη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική. Όσον αφορά τη Napier Brown και την James Budgett, η παράβαση όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη διήρκησε από τα τέλη του 1986 μέχρι τις 2 Ιουλίου 1990, όταν έληξε η εξεταζόμενη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική ([418]).

(200) Από την άποψη της πολιτικής επιβολής προστίμων της Επιτροπής, η εξεταζόμενη παράβαση θεωρείται μεσαίας διάρκειας.

(201) Για το λόγο αυτό, το ποσό που καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης θα πρέπει να αυξηθεί κατά 7,2 εκατομμύρια Ecu στην περίπτωση της British Sugar, κατά 4 εκατομμύρια Ecu στην περίπτωση της Tate & Lyle, κατά 0,5 εκατομμύριο Ecu στην περίπτωση της Napier Brown και κατά 0,5 εκατομμύριο Ecu στην περίπτωση της James Budgett.

(202) Ως εκ τούτου, τα βασικά ποσά καθορίζονται σε 25,2 εκατομμύρια Ecu για τη British Sugar, 14 εκατομμύρια Ecu για την Tate & Lyle, 2 εκατομμύρια Ecu για τη Napier Brown και 2 εκατομμύρια Ecu για την James Budgett.

Δ. ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΥΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

1. *Η κοινή οργάνωση της αγοράς ζάχαρης*

(203) Δεν θεωρείται ως ελαφρυντικό το γεγονός ότι, λόγω της κοινής οργάνωσης της αγοράς ζάχαρης στην Κοινότητα, τα περιθώρια ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά είναι στην πράξη περιορισμένα ως αποτέλεσμα της ρυθμιστικής παρέμβασης, όπως επισημάνθηκε από το Δικαστήριο στην απόφαση Suiker Unie ([419]). Στην ανάλυσή του όσον αφορά τα περιθώρια ανταγωνισμού στην αγορά ζάχαρης, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η κοινή οργάνωση ζάχαρης συνεπάγεται ιδίως ένα σύστημα στήριξης των τιμών, την είσπραξη εισφοράς κατά την εισαγωγή, τη χορήγηση επιστροφών κατά την εξαγωγή και τον καθορισμό εθνικών ποσοστώσεων παραγωγής. Το Δικαστήριο αναφέρει ότι το σύστημα εθνικών ποσοστώσεων αποτρέπει την ελεύθερη κατανομή της παραγωγής, καθώς και το ενδεχόμενο μεγάλης συνολικής αύξησης της παραγωγής, και ότι ο εν λόγω περιορισμός, σε συνδυασμό με τα σχετικά χαμηλά έξοδα μεταφοράς, επηρεάζει ένα από τα ουσιαστικά στοιχεία του ανταγωνισμού, συγκεκριμένα την προμήθεια, που στη συνέχεια επηρεάζει τον όγκο και τη μορφή του εμπόριου μεταξύ των κρατών μελών ([420]). Ωστόσο, το Δικαστήριο τόνισε ότι, παρά τους εν λόγω περιορισμούς, παραμένει στην πράξη ένα ελεύθερο πεδίο για την άσκηση ανταγωνισμού το οποίο υπόκειται στους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού ([421]). Σε σχέση με αυτό, το Δικαστήριο ανέφερε ρητά τον ανταγωνισμό τιμών, διότι οι τιμές που καθορίζονται από το κοινοτικό σύστημα δεν είναι τιμές πώλησης για τους μεταπωλητές, τους χρήστες και τους καταναλωτές, και κατά συνέπεια οι παραγωγοί έχουν κάποια ελευθερία να καθορίσουν τις τιμές πώλησής τους. Ως απόδειξη, το Δικαστήριο επισήμανε τις σκληρές διαπραγματεύσεις με αντικείμενο τις τιμές πώλησης ([422]).

(204) Στην εκτίμησή του όσον αφορά το επίπεδο των προστίμων που επιβλήθηκαν με την απόφαση της Επιτροπής ([423]), το Δικαστήριο δήλωσε ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη της τους περιορισμούς στα περιθώρια του ανταγωνισμού ως απόρροια της κοινής οργάνωσης της αγοράς ζάχαρης, και ότι η εν λόγω οργάνωση συνέβαλε στο να συνεχίσουν οι παραγωγοί ζάχαρης να συμπεριφέρονται κατά τρόπο μη ανταγωνιστικό. Ωστόσο, το Δικαστήριο περιόρισε τη δυνατότητα μείωσης των προστίμων λόγω μη ανταγωνιστικής συμπεριφοράς στις πρακτικές που προκαλούνται από ή επιδεινώνουν τα ήδη υπάρχοντα αντιανταγωνιστικά χαρακτηριστικά του εν λόγω συστήματος, όπως είναι ο καταμερισμός και η προστασία των εθνικών ή περιφερειακών αγορών, ελέγχοντας τις προμήθειες που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη καθώς και άλλες μορφές περιορισμού στις εισαγωγές και εξαγωγές που εξετάστηκαν στην προκειμένη περίπτωση ([424]).

Επιπλέον, το Δικαστήριο υπογράμμισε ειδικά ότι η ζημία που υπέστησαν οι χρήστες και οι καταναλωτές ως αποτέλεσμα των εν λόγω αντιανταγωνιστικών πρακτικών ήταν περιορισμένη, δεδομένου ότι δεν παρατηρήθηκε καμία εναρμονισμένη ή καταχρηστική αύξηση των τιμών πώλησης των μερών ([425]). Για το λόγο αυτό, σύμφωνα με τις αρχές που αναπτύσσονται στην απόφαση Suiker Unie δεν μπορεί να αναγνωρισθεί κανένα ελαφρυντικό που να καλύπτει το συντονισμένο καθορισμό των τιμών. Η αυστηρή ερμηνεία των δυνατοτήτων αναγνώρισης ελαφρυντικών που επιτρέπει η απόφαση Suiker Unie απορρέει επίσης από το βασικό κανόνα ότι οι εξαιρέσεις στους γενικούς κανόνες πρέπει να αναλύονται διεξοδικά ([426]).

(205) Σε αντίθεση με την υπόθεση Suiker Unie, η προκειμένη περίπτωση αφορά συμπεριφορά που είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού τιμών στη σχετική αγορά μέσω του συντονισμού των τιμών. Η συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική με αυτό το αντικείμενο δεν προκλήθηκε ούτε διευκολύνθηκε από την κοινή οργάνωση της αγοράς ζάχαρης και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απλώς επιδείνωσε τα εγγενή αντιανταγωνιστικά στοιχεία του εν λόγω συστήματος. Ο συντονισμός τιμών αποτελεί μια πρακτική που είναι ξένη προς το εν λόγω σύστημα. Πρόκειται για αντιανταγωνιστική συμπεριφορά που αφορά τις τιμές πώλησης προς τους μεταπωλητές, χρήστες και καταναλωτές. Αυτές οι τιμές πώλησης συνιστούν μια ιδιαίτερα σημαντική παράμετρο ανταγωνισμού που το Δικαστήριο ανέφερε ρητά ότι αποτελεί μέρος του ελεύθερου πεδίου ανταγωνισμού στην αγορά ζάχαρης, το οποίο οι κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού προορίζονται να προ-

στατεύσουν. Επιπλέον, όσον αφορά ιδίως την αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία, αποδείχθηκε ανωτέρω ([427]) ότι η κοινοτική οργάνωση της αγοράς ζάχαρης άφηνε πάντα μεγάλα περιθώρια για τον ανταγωνισμό τιμών, όπως αποδεικνύεται όχι μόνον από τον παρατηρούμενο πόλεμο τιμών αλλά και τις συνθήκες που επικράτησαν μετά το τέλος του εν λόγω πολέμου τιμών.

2. *British Sugar*

(206) Όσον αφορά τα επιβαρυντικά στοιχεία, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

(207) Η British Sugar υποκίνησε τη συμφωνία ή/και την εναρμονισμένη πρακτική και ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της σχετικής περιόδου, παρέμεινε η κινητήρια δύναμη της παράβασης. Υπέρ του συμπεράσματος αυτού συνηγορεί ιδίως το γεγονός ότι η κρίσιμη συνάντηση της 20ής Ιουνίου 1986, κατά την οποία τέθηκαν οι αρχές για τη μελλοντική αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, συγκλήθηκε με πρωτοβουλία της British Sugar.

(208) Είναι γεγονός ότι η British Sugar συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο αντίθετο προς το σαφές περιεχόμενο του προγράμματος συμμόρφωσης, το οποίο η εταιρεία ανακοίνωσε στην Επιτροπή τον Οκτώβριο του 1986 και εισήγαγε τον Δεκέμβριο του 1986. Όπως αποδεικνύει η απόφαση της Napier Brown ([428]) η εισαγωγή του εν λόγω προγράμματος συμμόρφωσης θεωρήθηκε ως ελαφρυντικό κατά τον καθορισμό του προστίμου στην εν λόγω υπόθεση, με αποτέλεσμα η British Sugar να τύχει σημαντικής μείωσης του προστίμου σε σύγκριση με το ποσό το οποίο θα της είχε επιβληθεί εάν έλειπε το πρόγραμμα. Όπως αναφέρεται λεπτομερώς ανωτέρω ([429]), το πρόγραμμα συμμόρφωσης κάλυπτε όλο το φάσμα των υποχρεώσεων της εταιρείας βάσει των άρθρων 85 και 86 και ανέφερε ειδικά συμφωνίες ή/και συντονισμένες πρακτικές όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Επιπλέον, η British Sugar υπόσχεται στο εν λόγω πρόγραμμα συμμόρφωσης να λάβει κάθε μέτρο που απαιτείται για τη συμμόρφωση με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού, αν χρειαστεί υπερβαίνοντας τις αυστηρά νομικές υποχρεώσεις της και αποφεύγοντας κάθε αμφισβητήσιμη συμπεριφορά, και να ενημερώσει σχετικά όλα τα επίπεδα ιεραρχίας της. Τέλος, είναι ιδιαίτερα σοβαρό το γεγονός ότι η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά της British Sugar είχε ήδη αρχίσει κατά τη στιγμή υποβολής του προγράμματος συμμόρφωσης στην Επιτροπή και συνεχίστηκε μετά την εισαγωγή του.

(209) Η ίδια εταιρεία διαπιστώνεται τώρα ότι παρέβη το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΚ ακολουθώντας τακτική συντονισμού. Η εν λόγω τακτική είχε ήδη αρχίσει δύο χρόνια πριν το τέλος της διαδικασίας Napier Brown ([430]) και συνεχίστηκε για άλλα δύο χρόνια μετά την έκδοση της απόφασης της Napier Brown στις 18 Ιουλίου 1988. Και οι δύο παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού από τη British Sugar διαπράχθησαν στην ίδια σχετική αγορά, τόσο όσον αφορά το προϊόν όσο και τα γεωγραφικά όρια της αγοράς, δηλαδή την αγορά λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης βιομηχανικής και λιανικής πώλησης στη Μεγάλη Βρετανία. Επιπλέον, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι τόσο το άρθρο 85 όσο και το άρθρο 86 έχουν τον κοινό στόχο, που θεσπίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης ΕΚ, να εγκαθιδρύσουν καθεστώς που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά ([431]).

(210) Συμπερασματικά, όλοι οι προαναφερθέντες επιβαρυντικοί παράγοντες δικαιολογούν αύξηση κατά 7,5 %, δηλαδή 18,9 εκατομμύρια Ecu του βασικού προστίμου σε βάρος της British Sugar.

(211) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η παράβαση διαπράχθηκε από διοικητικά στελέχη της British Sugar τα οποία αντικαταστάθηκαν λίγο μετά τη σχετική περίοδο, και ότι η παρούσα μητρική εταιρεία Associated British Foods (ABF) απέκτησε τη British Sugar μόνο μετά τη σχετική περίοδο (τον Ιανουάριο του 1991). Ωστόσο, για να εκτιμηθεί η φύση και η σοβαρότητα της παράβασης, είναι ουσιώδης μόνον η συμπεριφορά της British Sugar κατά τη σχετική περίοδο. Ευθύνες πρέπει να καταλογισθούν στη British Sugar ως εταιρεία και όχι στη διοίκηση της εταιρείας ούτε στη μητρική εταιρεία κατά ή μετά τη σχετική περίοδο.

Το γεγονός ότι η ABF θα πρέπει πιθανώς να επωμισθεί μέρος ή το σύνολο του οικονομικού φορτίου που συνεπάγεται η επιβολή προστίμου στη British Sugar δεν έχει σχέση με την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά το επίπεδο του προστίμου. Ο κανόνας είναι ότι ο αγοραστής αποκτά μια εταιρεία μαζί με όλες τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που ενδεχομένως προκύπτουν από παράβαση του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού.

Ε. Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗ Ή ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ([432])

(212) Η Επιτροπή έχει δηλώσει ότι είναι προς το συμφέρον της Κοινότητας να αντιμετωπίζει ευνοϊκά, όσον αφορά την επιβολή προστίμων, τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με αυτήν υπό τους όρους που διατυπώνονται στην ανακοίνωση. Μολονότι η πολιτική της Επιτροπής ήταν ήδη να επιδεικνύει επιείκεια κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου για τα μέλη συμπράξεων που συνεργάζονται μαζί της, η ανακοίνωση προχωρά περισσότερο και δημιουργεί ειδικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις οι οποίες, συνερ-

γαζόμενες με την Επιτροπή, της επιτρέπουν να εντοπίσει και να απαγορεύσει τη σύμπραξη ή που τη βοηθούν στο έργο αυτό. Η εφαρμογή των όρων που παρατίθενται στην ανακοίνωση είτε για τη μη επιβολή προστίμου είτε για τη χορήγηση των διαφορετικών μειώσεων όσον αφορά το ύψος του προστίμου, ευνοεί, κατά συνέπεια, περισσότερο τις επιχειρήσεις από ότι η προηγούμενη πρακτική μεταχείρισής τους από την Επιτροπή. Ωστόσο, η άμεση εφαρμογή της ανακοίνωσης είναι δυνατή μόνο για τις περιπτώσεις συνεργασίας μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της 18ης Ιουλίου 1996. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις συνεργασίας, η ανακοίνωση θα εφαρμοστεί κατ' αναλογία. Αυτή η αναλογική εφαρμογή σημαίνει ότι η ευνοϊκή μεταχείριση σύμφωνα με την οδηγία θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον πληρούνται όλες οι ουσιαστικές προϋποθέσεις συνεργασίας που παρατίθενται στην εν λόγω ανακοίνωση.

1. *Τα τέσσερα μέρη συνολικά*

(213) Στις γραπτές απαντήσεις τους στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, που η Επιτροπή έλαβε τον Φεβρουάριο του 1996, κανένα από τα τέσσερα μέρη δεν αμφισβήτησε ουσιαστικά τα γεγονότα στα οποία η Επιτροπή βασίζει τα όσα ισχυρίζεται στην εν λόγω ανακοίνωση αιτιάσεων ([433]). Κατά συνέπεια, και τα τέσσερα μέρη πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις που παρατίθενται στο τμήμα Δ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης. Δεδομένου ότι αυτό συνέβη πριν τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στις 18 Ιουλίου 1996, η ανακοίνωση θα εφαρμοστεί κατ' αναλογία.

(214) Για να καθορίσει το βαθμό μείωσης του προστίμου εντός των ορίων που προβλέπονται στο σημείο Δ της ανακοίνωσης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι η παραδοχή των πραγματικών περιστατικών από τα μέρη αποτελεί τη λογική συνέπεια του γεγονότος ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων αντικαταστάθηκε από μια αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι αντιρρήσεις των μερών όσον αφορά ορισμένα πραγματικά περιστατικά και περιορίζεται στις κατηγορίες που η Επιτροπή θα μπορούσε να υποστηρίξει παρέχοντας τα αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτεί το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Συνεπώς, εφαρμόζοντας κατ' αναλογία το σημείο Δ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης, τα πρόστιμα τα οποία θα είχαν επιβληθεί στις British Sugar, Napier Brown και James Budgett σε περίπτωση μη συνεργασίας τους με την Επιτροπή, μειώνονται κατά 10 % για καθεμία από τις εν λόγω εταιρείες (ποσοστό που ισοδυναμεί με 4,4 εκατομμύρια Ecu για την British Sugar, 0,2 εκατομμύρια Ecu για την Napier Brown και 0,2 εκατομμύρια Ecu για την James Budgett).

2. *Η Tate & Lyle ειδικότερα*

(215) Όσον αφορά την Tate & Lyle, ελήφθησαν επιπλέον υπόψη και τα ακόλουθα περιστατικά: Η Tate & Lyle συνεργάστηκε με την Επιτροπή, ιδίως αποστέλλοντας τις δύο αυτοενοχοποιητικές επιστολές της 16ης Ιουλίου 1990 ([434]) και της 29ης Αυγούστου 1990 ([435]). Δεδομένου ότι η εν λόγω συνεργασία έλαβε χώρα πριν τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στις 18 Ιουλίου 1996, η ανακοίνωση πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία.

(216) Η Tate & Lyle πληροί τους όρους που παρατίθενται στο τμήμα Β στοιχεία α), β) και γ): η Tate & Lyle γνωστοποίησε στην Επιτροπή την παράβαση ενώ η Επιτροπή δεν γνώριζε τη συμφωνία ή/και την εναρμονισμένη πρακτική και για τον λόγο αυτό δεν είχε προβεί σε έλεγχο. Επιπλέον, με τις αυτοενοχοποιητικές επιστολές της 16ης Ιουλίου και της 29ης Αυγούστου 1990, η Tate & Lyle ήταν η πρώτη από τα μέρη που προσκόμισε στοιχεία καθοριστικά για την απόδειξη της ύπαρξης της σύμπραξης. Τέλος, η Tate & Lyle σταμάτησε να έχει οποιαδήποτε εμπλοκή στην παράνομη δραστηριότητα μόλις αποκάλυψε την εν λόγω δραστηριότητα στην Επιτροπή. Πράγματι, ο πρόεδρος και ο επικεφαλής της διοίκησης της Tate & Lyle διέταξαν τον τερματισμό της συμφωνίας ή/και της συντονισμένης πρακτικής στις 2 Ιουλίου 1990, λίγο πριν η Tate & Lyle γνωστοποιήσει στην Επιτροπή την ύπαρξη της σύμπραξης κατά τη διάρκεια συνεδρίασης με τον υπεύθυνο Επίτροπο για τον ανταγωνισμό στις 5 Ιουλίου 1990 και με αποστολή της επιστολής της προς το OFT της 16ης Ιουλίου 1990.

(217) Ωστόσο, μετά τις αρχικές αποκαλύψεις, η Tate & Lyle δεν συνέχισε να συνεργάζεται πλήρως και αδιαλείπτως με την Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Για το λόγο αυτό, οι ουσιώδεις όροι του τμήματος Β στοιχείο δ) δεν πληρούνται. Κατά συνέπεια, η Tate & Lyle δεν μπορεί να τύχει της ευνοϊκής μεταχείρισης σύμφωνα με την αναλογική εφαρμογή του τμήματος Β ή του τμήματος Γ της ανακοίνωσης.

(218) Για το λόγο αυτό, η συνεργασία της Tate & Lyle εμπίπτει στο τμήμα Δ παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση της ανακοίνωσης. Δεδομένου ότι η Tate & Lyle αποκάλυψε τη συμφωνία ή/και την εναρμονισμένη πρακτική όταν ακόμη η Επιτροπή είχε πλήρη άγνοια του θέματος, και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη αξία των πληροφοριών που παρείχε στις προαναφερθείσες δύο αυτοενοχοποιητικές επιστολές, και επιπλέον λαμβάνοντας υπόψη ότι η Tate & Lyle πληροί επίσης τους ουσιαστικούς όρους βάσει του σημείου Δ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης, όπως περιγράφονται ανωτέ-

ρω ([436]), η Επιτροπή θεωρεί δικαιολογημένο να μειώσει, βάσει της αναλογικής εφαρμογής του τμήματος Δ, κατά 50 % (ποσοστό που ισοδυναμεί με 7 εκατομμύρια Ecu) το πρόστιμο που θα είχε επιβληθεί στην Tate & Lyle εάν δεν είχε συνεργασθεί,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η British Sugar Plc, η Tate & Lyle Plc, η Napier Brown & Company Ltd και η James Budgett Sugar Ltd παρέβησαν το άρθρο 85 παράγραφος 1, συμμετέχοντας σε μια συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική αντικείμενο της οποίας ήταν να περιορίσει τον ανταγωνισμό μέσω του συντονισμού της πολιτικής καθορισμού των τιμών των μερών στην αγορά ζάχαρης για βιομηχανική χρήση της Μεγάλης Βρετανίας.

Στην περίπτωση της British Sugar Plc και της Tate & Lyle Plc η εν λόγω συμμετοχή διήρκησε από τις 20 Ιουνίου 1986 μέχρι τις 2 Ιουλίου 1990.

Στην περίπτωση της Napier Brown & Company Ltd και της James Buddget Sugars Ltd η εν λόγω συμμετοχή διήρκησε από τα τέλη του 1986 μέχρι τις 2 Ιουλίου 1990.

Άρθρο 2

Η British Sugar Plc και η Tate & Lyle Plc συμμετέχοντας, από τις 20 Ιουνίου 1986 μέχρι τις 2 Ιουλίου 1990, σε συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική αντικείμενο της οποίας ήταν ο περιορισμός του ανταγωνισμού μέσω του συντονισμού της πολιτικής των μερών για τον καθορισμό των τιμών στη βρετανική αγορά ζάχαρης λιανικής πώλησης, παρέβησαν το άρθρο 85 παράγραφος 1.

Άρθρο 3

Επιβάλλονται το ακόλουθα πρόστιμα:

— στη British Sugar Plc πρόστιμο ύψους 39 600 000 Ecu σχετικά με την παράβαση που αναφέρεται στα άρθρα 1 και 2,

— στην Tate & Lyle Plc πρόστιμο ύψους 7 000 000 Ecu σχετικά με την παράβαση που αναφέρεται στα άρθρα 1 και 2,

— στη Napier Brown & Company Ltd πρόστιμο ύψους 1 800 000 Ecu σχετικά με την παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 3,

— στην James Budgett Sugars Ltd πρόστιμο ύψους 1 800 000 Ecu σχετικά με την παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 4

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 3 είναι καταβλητέα σε Ecu εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, στον τραπεζικό λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 310-0933000-43, Banque Bruxelles Lambert, Agence Européenne, rond-point Schuman 5, B-1040 Βρυξέλλες.

Μετά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής, καταβάλλονται αυτομάτως τόκοι υπολογιζόμενοι βάσει του επιτοκίου που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις συναλλαγές σε Ecu, κατά την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μηνός κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένου κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή 7,50 %.

Άρθρο 5

Η απόφαση απευθύνεται στις:

— British Sugar Plc, Oundleroad, Peterborough PE 29 QY, United Kingdom,

— Tate & Lyle Plc, Sugar Quay, Lower Thames Street, London EC3R 6DQ, United Kingdom,

— Napier Brown & Company Ltd, International House, 1 St. Katharine's Way, London E1 9UN, United Kingdom,

— James Budgett Sugars Ltd, Beacon House, Rainsford Road, Chelmsford, Essex CM1 2PY, United Kingdom.

Η παρούσα απόφαση αποτελεί εκτελεστό τίτλο δυνάμει του άρθρου 192 της συνθήκης ΕΚ.

Βρυξέλλες, 14 Οκτωβρίου 1998.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής

Σημειώσεις

(1) ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62.

(2) ΕΕ 127 της 20.8.1963, σ. 2268/63

(3) Η British Sugar αναφέρεται συχνά με τις ακόλουθες συντμήσεις, οι οποίες συναντώνται και στην παρούσα απόφαση: BS = British Sugar, BSC = «British Sugar Company».

(4) Η Tate & Lyle αναφέρεται συχνά με τις ακόλουθες συντμήσεις, οι οποίες συναντώνται επίσης στην παρούσα απόφαση: T & L = Tate & Lyle, TLS = «Tate & Lyle Sugars», βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 9.

(5) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 58.

(6) Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 59.

(7) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 793/72 του Συμβουλίου (ΕΕ L 94 της 21.4.1972, σ. 1) και κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2103/77 της Επιτροπής (ΕΕ L 246 της 27.9.1997, σ. 12).

(8) Το σημείο 4.30, σελίδα 23, της έκθεσης της Επιτροπής για τα μονοπώλια και τις συγχωνεύσεις του Ηνωμένου Βασιλείου (MMC «Tate & Lyle PLC and British Sugar Plc, report on the proposed merger». (HMSO Cmd 1435, Φεβρουάριος 1991) (στο εξής «η τρίτη έκθεση MMC») παρέχει αναλυτική παρουσίαση των συνολικών πωλήσεων του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τη ζάχαρη διαφορετικών ειδών που παρήχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το έτος 1988/89· κρυσταλλική ζάχαρη: 73,2 %· υγρή ζάχαρη: 17 %· ζάχαρη για ειδικές χρήσεις 8 %· άλλα είδη: 1,9 %.

(9) Για περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τα τρία διαφορετικά είδη ζάχαρης, βλέπε σημεία 2.62 έως 2.73 της έκθεσης της Επιτροπής για τα μονοπώλια και τις συγχωνεύσεις («MMC») «Tate & Lyle Plc and Ferruzzi Finanziaria SpA and S & W Berisford PLC. A report on the existing and proposed mergers». (HMSO Cmd 89, Φεβρουάριος 1987) (στο εξής «η δεύτερη έκθεση MMC») και τα σημεία 4.30 έως 4.32 της τρίτης έκθεσης MMC.

(10) Πρωτόκολλο αριθ. 3 για τη ζάχαρη ΑΚΕ που έχει προσαρτηθεί στη σύμβαση ΑΚΕ-ΕΟΚ της Λομέ που υπεγράφη στις 28 Φεβρουαρίου 1975, και περιέχεται στο πρωτόκολλο αριθ. 8 της τέταρτης σύμβασης ΑΚΕ/ΕΟΚ, που υπεγράφη στη Λομέ στις 15 Δεκεμβρίου 1989.

(11) Όλα τα μέρη που συμμετέχουν στην παρούσα διαδικασία συμφώνησαν με την εκτίμηση αυτή. Βλέπε επίσης τη δεύτερη έκθεση MMC σημεία 2.31 έως 2.35 και την τρίτη έκθεση MMC, σημείο 7.7.

(12) Και οι καλλιεργητές τεύτλων και οι επεξεργαστές ζάχαρης συνεισφέρουν στο κόστος της χρηματοδότησης του καθεστώτος ζάχαρης μέσω παραγωγικών δασμών.

(13) Το σύστημα υποβολής προσφορών βάσει του οποίου χορηγούνται οι εξαγωγικές επιδοτήσεις λειτουργεί με τον ακόλουθο τρόπο: η Επιτροπή εκδίδει πρόσκληση υποβολής προσφορών για εξαγωγικές επιδοτήσεις. Οι εξαγωγείς μπορούν να υποβάλουν προσφορά μόνο για εξαγωγικές επιδοτήσεις λευκής ζάχαρης. Η προσφορά πρέπει να προσδιορίζει τις ποσότητες που πρόκειται να εξαχθούν, καθώς και το επίπεδο επιστροφής που ο επιχειρηματίας θεωρεί αναγκαίο ούτως ώστε να επιτύχει το στόχο του όσον αφορά τις πωλήσεις. Αφού λάβει όλες τις προσφορές, η Επιτροπή υπολογίζει το μέγιστο ποσό επιδότησης που θα καταβληθεί. Όλοι όσοι έχουν υποβάλει προσφορά κάτω από αυτό το ανώτατο όριο λαμβάνουν άδεια εξαγωγής και την επιδότηση που ανέφεραν, ενώ είναι υποχρεωμένοι να εξαγάγουν την ποσότητα ζάχαρης για την οποία υπέβαλαν προσφορά. Ως τμήμα της εξαγωγικής επιδότησης, οι επιτυχόντες λαμβάνουν μια δεσμευτική κάλυψη προκειμένου να καλύψουν τις δαπάνες μεταφοράς στο λιμάνι εξαγωγής της Κοινότητας (δαπάνες fobbing). Η Επιτροπή χρησιμοποιεί το σύστημα επιστροφής ως μέσο για τη διατήρηση της ισορροπίας της εσωτερικής αγοράς και για τη στήριξη των εγχώριων τιμών αγοράς. Η Επιτροπή εκδίδει πρόσκληση υποβολής προσφορών όταν κρίνει ότι το επίπεδο της ζάχαρης στην εσωτερική αγορά είναι μεγαλύτερο από την κατανάλωση συν μια ορισμένη ποσότητα αποθεμάτων. Στην πράξη, κάθε εβδομάδα πραγματοποιείται μια πρόσκληση υποβολής προσφορών. Περίπου το 98 % του πλεονάσματος της ζάχαρης A/B διατίθεται με τον τρόπο αυτόν. Ακόμη και αν η μέση τιμή του επιτυγχάνεται μέσω του συστήματος επιστροφής ενδέχεται ορισμένες φορές να είναι οριακά κάτω από την πραγματική τιμή στήριξης, οι περισσότερες βιομηχανίες εξευγενισμού της Κοινότητας προτιμούν αυτό τον τρόπο από τις πωλήσεις στην παρέμβαση, διότι η τελευταία δυνατότητα σημαίνει στην πράξη ότι ο πωλητής πρέπει να αποθηκεύσει ο ίδιος τη ζάχαρη στις αποθήκες που συνήθως χρειάζονται για τη συγκομιδή της επόμενης χρονιάς. Περίπου 3 εκατομμύρια τόνοι από σχεδόν 16 εκατομμύρια τόνους ζάχαρης που παράγεται ετησίως στην Κοινότητα κατά τα τελευταία έτη, πωλούνται κάθε χρόνο «με το σύστημα επιστροφής».

(14) Η οποία στις 13 Φεβουαρίου 1989 μετονομάσθηκε σε Berisford International plc.

(15) Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την British Sugar, γίνεται αναφορά στα σημεία 3.26 έως 3.36 της τρίτης έκθεσης MMC.

(16) Βλέπε γραπτή ανάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σ. 24. Βλέπε επίσης αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαΐου 1994 δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 στην Tate & Lyle (παράρτημα 1 στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων), σ. 6, και το αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Μαΐου 1994 δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 στην British Sugar (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 12.

(17) Βλέπε γραπτή απάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σ. 25.

(18) Για περιγραφή του ρόλου των ζαχαρεμπόρων, γίνεται επίσης αναφορά στα σημεία 4.38 έως 4.40 της τρίτης έκθεσης MMC.

(19) *Πηγή:* εσωτερικές στατιστικές της Γενικής Διεύθυνης VI (Γεωργία) της Επιτροπής.

(20) Βλέπε αυτιολογική σκέψη 3 ανωτέρω.

(21) Τα μερίδια αγοράς στη Μεγάλη Βρετανία δεν διαφέρουν αισθητά. Η British Sugar και η Tate & Lyle διατηρούσαν κατ' εξακολούθηση και σε σταθερή βάση υψηλά μερίδια αγοράς κατά το διάστημα στο οποίο αναφέρεται η απόφαση.

(22) Τα στοχεία αυτά τα προσκόμισε η Tate & Lyle και περιλαμβάνουν την υγρή ζάχαρη και τις ζάχαρες για ειδικές χρήσεις. Η British Sugar υπολόγισε τα αριθμητικά στοιχεία σε διαφορετική βάση, εξετάζοντας μόνο τη λευκή κρυσταλλική ζάχαρη. Οι διαφορές που προκύπτουν όσον αφορά τα μερίδια αγοράς είναι άνευ σημασίας για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της British Sugar, κατά το εξεταζόμενο διάστημα, η ίδια είχε μερίδιο αγοράς μεταξύ 55,9 και 58,6 %, η Tate & Lyle μεταξύ 33,1 και 36,7 %, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν από 5,3 % το 1986/87 σε 9,2 % το 1989/90.

(23) Από το 1986/87 έως το 1989/90, οι εισαγωγές από τη Δανία, υπολογιζόμενες σε χιλιάδες τόνους ισοδύναμου λευκής ζάχαρης, αυξήθηκαν από 36 σε 60, οι εισαγωγές από τη Γαλλία από 7 σε 42 και οι εισαγωγές από την Ιρλανδία από 38 σε 48. Έγγραφο εργασίας ΓΔ VI της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως παρατέθηκε στη γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων στον πίνακα 5, σ. 33 και όπως επανελήφθη ως πίνακας 7 μετά τη σελίδα 63 της γραπτής απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

(24) Βλέπε γραπτή απάνητη της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 61 και 105, και γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 164.

(25) Απόφαση 88/518/ΕΟΚ της Επιτροπής, Napier Brown — British Sugar (ΕΕ L 284 της 19.10.1988, σ. 41).

(26) Δεύτερη έκθεση ΜΜC, σημεία 16.25 και 16.62, και τρίτη έκθεση ΜΜC, σημεία 7.25, 7.26.

(27) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 64 και 65 κατωτέρω, καθώς και τη δεύτερη έκθεση ΜΜC, σημείο 16.27.

(28) Βλέπε τρίτη έκθεση ΜΜC, σημεία 4.59 και 7.28.

(29) Από τον πίνανα στην αιτιολογική σκέψη 14 και την ανάλυση που γίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 20 και 21 κατωτέρω, φαίνεται ότι, κατά το εξεταζόμενο διάστημα όταν οι τιμές αυξήθηκαν ως αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας της British Sugar, αισθητή αύξηση σημείωσαν και οι εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Βλέπε γραπτή απάντηση της Tate & Lyle προς την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 3.35 έως 3.48, τόμος I, συμπλήρωμα II, στην επιστολή της Tate & Lyle προς την υπηρεσία ανταγωνισμού (Office of Fair Trading) της 29ης Αυγούστου 1990 (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(30) Βλέπε τρίτη έκδοση MCM σημεία 4.59 και 7.28. Στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων που εστάλη για την παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι οι εν λόγω πρακτικές, στις οποίες συμμετείχε και η British Sugar, αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 και του άρθρου 86. Ωστόσο, αφού έλαβε υπόψη τις γραπτές απαντήσεις των υπόψη εταιρειών και τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία παρουσιάστηκαν κατά την προφορική διαδικασία σε σχέση με την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που να φανερώνουν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 και του άρθρου 86 εξαιτίας των πρακτικών αυτών.

(31) Βλέπε αντίγραφο ερευνών στην Tate & Lyle της 27ης Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων, σ. 7), και επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 36 κατωτέρω.

(32) Βλέπε επίσης γραπτή απάντηση της Tate & Lyle προς την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.31, τόμος I.

(33) Βλέπε γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 2.6, τόμος I, και γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 88.

(34) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 85.

(35) Βλέπε τρίτη έκθεση ΜΜC, σημείο 7.27.

(36) Βλέπε τρίτη έκθεση ΜΜC, σημείο 7.25.

(37) Σημεία 86 και 92 της γραπτής απάντησης της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.2.2 της γραπτής απάντησης της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και σημείο 61 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

(38) Βλέπε γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 70.

(39) Βλέπε στατιστικές για την αγορά ζάχαρης του Ηνωμένου Βασιλείου που προαναφέρθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 14.

(40) Γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, αιτιολογική σκέψη 34. Στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα Α της απάντησης της Napier Brown στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων.

(41) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, αιτιολογική σκέψη 60. Στοιχεία που αναφέρονται στον πίνακα 6 της απάντησης της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και στο παράρτημα 4 της απάντησής της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

(42) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 5 ανωτέρω.

(43) Βλέπε σημείο 9 της πρώτης έκθεσης ΜΜC, σημεία 16.24 και 16.39 της δεύτερης έκθεσης ΜΜC και σημείο 7.18 της τρίτης έκθεσης ΜΜC. Βλέπε επίσης παράγραφο 100 της γραπτής απάντησης της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και σημεία 32 και 33 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων. Βλέπε, επιπλέον, σημεία 2.4 και 2.16 της γραπτής απάντησης της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και παράγραφο 20 σημείο 4 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

(44) Βλέπε σημείο 7.18, της τρίτης έκθεσης ΜΜC.

(45) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 59, 60 έως 65, 74 και 86 έως 88.

(46) Η άποψη αυτή δεν αμφισβητείται από τους εμπόρους: Βλέπε γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 30 και 55, και επίσης σημείο 17 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων. Βλέπε επίσης γραπτή απάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 6.4 και σημείο 79 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

(47) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 16 ανωτέρω, γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 61 και 105, και γραπτή απάντηση της British Sugar στην αιτιολογημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 164.

(48) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 19 ανωτέρω.

(49) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 59, 60 έως 65, 74 και 86 έως 88.

(50) Τρίτη έκθεση ΜΜC, σημείο 1.4.

(51) Βλέπε υποσημείωση 25.

(52) «(C) British Sugar accepts the need for sugar merchants and believes that they have a useful function to perform in the UK market. British Sugar has no intention now or in the future of undertaking any pricing practice which may in any way damage the continued existence of the merchants.

British Sugar undertakes to the Commission that it will engage in normal and reasonable pricing practices which can in no way be construed as predatory. British Sugar recognises the Commission's concern that an insufficient margin between its price for industrial sugar and its price for retail sugar might be considered to be an unreasonable pricing practice.»

(53) «Article 85(1) Anti-competitive agreements

(. . .) Agreements or concerted practices fixing prices, limiting production or markets, sharing markets, collective boycotts of actual or potential customers or suppliers and tie-in agreements, are all, for instance, prohibited.
(. . .) Article 85(1) also prohibits agreements or concerted practices for the exchange of information between competitors about prices, trading terms, credit notes, discounts and so on, and may even apply where such information is given unilaterally.

(. . .) In line with its policy of complying with all applicable laws the company is therefore committed to compliance with the EEC competition rules and will take every step to ensure observance of that policy. It is also the company's policy not only to observe the law but to go beyond mere compliance with the strict letter of the law and seek to avoid any conduct which may give rise to doubt as to whether or not it has acted lawfully.»

(54) Βλέπε υποσημείωση 25.

(55) Επιστολή της 29ης Αυγούστου 1990 από την Tate & Lyle προς την υπηρεσία ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου (Office of Fair Trading) παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων, σημείο 1.

(56) Βλέπε υποσημείωση 55.

(57) «The Tate & Lyle representatives came away with the understanding that the price war that had been going on for some two years would cease. It was also understood that the retail market shares enjoyed by Tate & Lyle and British Sugar at that moment should remain and that neither party would price in an aggressive manner. It was also accepted by Tate & Lyle that British Sugar could not be prevented from putting their full A + B quota of 1 144 000 tonnes into the United Kingdom market. The implication of these discussions, as understood by Tate & Lyle, was that British Sugar would not disturb the market by importing sugar because to do so would be to restart the price war, since the market was in balance. In order to give these matters commercial substance, Mr Pepler for Tate & Lyle Sugars carried the message back to his staff that they should not cut prices so as to try to gain market share from British Sugar.

This meeting was significant in that it set the background principles against which all future discussions were held.»

(58) Υπόμνημα διακανονισμού, με ημερομηνία 15 Απριλίου 1991, μεταξύ της British Sugar και της Tate & Lyle (παράρτημα 4 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(59) «4 BS announced at a meeting on 20 June 1986 that the price war then current in the United Kingdom sugar market, resulting from BS's then commercial policy, would cease. In the context of the ongoing EEC Commission investigation into the affairs of BS pursuant to the Napier Brown Decision, BS was concerned to ensure that there was no further possibility of BS engaging in a form of pricing policy which could give rise to a complaint to the EEC Commission or the OFT of predatory pricing or other such abuses of its dominant position. Both TLS and British Sugar believed that as a consequence of the unilateral decision taken by British Sugar to end the price war:

(a) retail market shares would tend to remain at around the level the parties believed existed at the time of the making of the announcement by British sugar; and further to that end;

(b) British Sugar would not price aggressively with the result that TLS would not price aggressively although there would nevertheless still be a band of tolerance in relation to their respective market shares.

During the arrangement, BS informed TLS, before it made a general announcement to its customers, of changes in list prices, and discount policy, although TLS was not informed of any specific price or discount which was to be quoted to a specific customer. Prior to TLS being given any such information all major customers of BS would have known of its general intentions as to the order of magnitude of its price increases for the relevant period. At times the parties would be in contact about whether their shares in the retail market were within the band of tolerance.»

(60) Ο κατάλογος των συναντήσεων επισυνάπτεται στην επιστολή της Tate & Lyle προς το OFT στις 29 Αυγούστου 1990 (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(61) Από την άποψη αυτή, οι τρεις εταιρείες υποστηρίζουν την έκθεση της Επιτροπής επιβεβαιώνοντάς την ρητά ή τουλάχιστον την αποδέχονται σιωπηρά κατά την παρουσίαση της υπεράσπισής τους. Βλέπε γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 11 και επόμενα, και γραπτή απάντηση της ίδιας εταιρείας στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 1 και επόμενα· γραπτή απάντηση της Napier Brown στην γραπτή ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 31 έως 33, και γραπτή απάντηση της ίδιας εταιρείας στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 10, γραπτή απάντηση της James Budgett στην ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 4.3 έως 4.4, και γραπτή απάντηση της ίδιας εταιρείας στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.

(62) Επιστολή της 16ης Ιουλίου 1990 εκ μέρους της Tate & Lyle προς τον γενικό διευθυντή του Office of Fair Trading (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(63) «Certain meetings took place, at which British Sugar indicated its paramount commercial and political requirement to sell all its A and B quota sugar in the United Kingdom. They also indicated their desire to see United Kingdom price levels rise from the low levels that they had by then reached, and also to see differentials between customers taking different volumes restored to more sensible and logical levels. As a price follower, and given the parlous state of the cane refining business, Tate & Lyle had little commercial alternative to falling in with British Sugar's new pricing policy.

Views were exchanged between the companies as to the minimum prices which British Sugar wanted to achieve in the industrial and retail markets and the likely phasing of price increases. Tate & Lyle stressed that its commercial policy was both to follow British Sugar's price leadership and to defend its then market share of around one third of the retail market. British Sugar subsequently introduced industrial and retail price increases in the United Kingdom during the summer of 1986, and Tate & Lyle followed with substantially similar increases. Tate & Lyle understood that it could not prevent British Sugar selling the whole of its A and B quota in the United Kingdom, and that British Sugar would not import sugar into this country.

As regards sales of sugar in the industrial market, it appears that since that time meetings have taken place two or three times a year between representatives of British Sugar and Tate & Lyle. At some of these meetings, British Sugar tabled the minimum net prices to customers in various volume bands it intended to achieve over the coming year. This matrix and other matters relating to prices, has been the subject of communication between the companies and also representatives of Napier Brown and Budgetts. The timing of changes in list prices, and the content of such changes, has also been the subject of communication as have matters such as drop sizes, customer credit-worthiness, etc. It also appears that sometimes information was exchanged between the companies about the volume discounts being applied to specific customers.

(. . .)

As regards retail prices there have also been contacts between the companies, in which British Sugar indicated the dates and timing of increases in its retail price list. In connection with customer negotiations information has been exchanged about changes in the discounts that would be offered to some of the larger customers (who took supplies from both companies). Tate & Lyle has consistently made it clear that it would defend its one-third share of the retail market and has made every effort to prevent British Sugar from eroding that share. It has not been in Tate & Lyle's commercial interests to attack British Sugar's market position, nor undermine British Sugar's commercial objective of improving its returns from the United Kingdom sugar market.»

(64) Εκπρόσωπος της British Sugar. Πρακτικά της προφορικής ακρόασης που ακολούθησε την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σ. 103.

(65) «on all the other occasions, I think we admit, I don't think we've anything to fear, the matrix was discussed in general terms but we have found no instance where another printed or written document was handed to Tate's or the merchants.»

(66) Αντίγραφο των ερευνών της 25ης Μαρτίου 1994 στην British Sugar (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3.

(67) «what we would normally do is just announce that we were atempting to move, if you like, the 50 000 tonne band by a certain amount and thereafter an increase for the balance lower down, so it might have been 2£/2,5£/3£ and so on».

(68) Γραπτή απάντηση της James Budgett στο αίτημα της Επιτροπής για πληροφορίες της 9ης Ιουνίου 1994 δυνάμει του άρθρου 17 (παράρτημα 6 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων) σημείο Α.1.

(69) Αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 2.

(70) Αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 2.

(71) «. . . the point was really that they presented a piece of paper which they said was their intent in terms of moving the market price (. . .) Now it wasn't a matter of it appearing every time. It related to their intent for a subsequent period, a year ahead».

(72) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4 σημείο 33.

(73) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφαλαίο 4 σημείο 33.

(74) «other than on the one or possibly two or three occasions when the matrix was handed to T & L and the merchants, no written or printed pricing information was passed to T & L. T & L therefore agrees with BS that, except for the matrix, no other printed or written documents were handed to T & L».

(75) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 38.

(76) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 11.

(77) Σημείο 30, στοιχείο α) της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων.

(78) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 29 στοιχείο α) ανωτέρω.

(79) «At least once a copy of the written matrix was provided to Tate & Lyle, Napier Brown and James Budgett, and on other occasions information of a similar nature to that of the matrix was provided by British Sugar . . .».

(80) Σημείο 3.18, τόμος Ι της γραπτής απάντησης της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων.

(81) «while the matrices were talked about at the meetings, they were not "proposed" by BSC for discussion and amendment but represented BSC's unilateral decision».

(82) Σημείο 61, τόμος ΙΙ της γραπτής απάντησης της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων. Βλέπε επίσης την επιστολή της Tate & Lyle προς την υπηρεσία ανταγωνισμού (OFT με ημερομηνία 16 Ιουλίου 1990 παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων) που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 36 ανωτέρω. (Βλέπε επίσης την επιστολή της 19ης Οκτωβρίου 1990) παράρτημα 7 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων.

(83) «the "matrix" was a BSC internal document which, for its own reasons, it chose on occasion (although not invariably) to disclose to T & L and the two merchants».

(84) Πρακτικά της προφορικής ακρόασης που ακολούθησε την αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σ. 104. Βλέπε επίσης πρακτικά της προφορικής ακρόασης που ακολούθησε την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 11.

(85) «an internal document, it is a vertical document, if you like, within British Sugar».

(86) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 41. Εκπρόσωπος της British Sugar, πρακτικά της προφορικής ακρόασης που ακολούθησε την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 11.

(87) Σημείο 4.4.6.

(88) «considered the volume/price matrix tabled by BS as anything other than a guide as to the price BS was asking its salesmen to seek. This information was not secret (it was available to industrial customers who enquired)».

(89) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 24.

(90) «understood to constitute only a British Sugar internal guide to its salesmen, which they could depart from (but should first seek internal management approval)»

(91) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 30.

(92) Αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαΐου 1994 στην Tate & Lyle (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 2.

(93) «they (British Sugar) presented a piece of paper which they said was their intent in terms of moving the market price (. . .) this presentation was for the benefit of the others so that we would know what they intended to do».

(94) Αντίγραφο των ερευνών της 25ης Μαΐου 1994 στην British Sugar (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 14.

(95) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 48.

(96) Αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3.

(97) «we might have been already negotiating with some, maybe not with others».

(98) Αντίγραφο των ερευνών (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 5.

(99) Αντίγραφο των ερευνών (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3.

(100) «it would be foolish to say it wasn't useful, it was useful (. . .) if we had an indication of their intents it had some bearing perhaps on the way in which we might have seen it. We are followers».

(101) Απαντήσεις της Tate & Lyle, της 15ης Ιανουαρίου 1991, σε γραπτό ερωτηματολόγιο (παράρτημα 13 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(102) «indications of an intention to change some or all list prices were at times made as much as nine months ahead. Please note that the majority of industrial sales are not contracted at List Price».

(103) Στο κεφάλαιο 4 σημείο 36.

(104) «Price lists in the industrial sector are of very little relevance in terms of the actual prices charged to individual customers. The information provided by BS was of far more relevance to the merchants to enable them to base their prices. In terms of competing with BS on individual accounts such information was of little value to T & L. Therefore, (. . .) the information was of use as to BS' probable intentions rather than providing any certainty».

(105) Κεφάλαιο 4 σημείο 36.

(106) «Although the matrix itself was not given to customers, the information it contained, by the time T & L received it, would have been available to customers at the same time as it was released to T & L. Consequently, T & L would have already begun to pick up the information from the market or at the very least, would have obtained that information very quickly thereafter. T & L did not therefore receive information on the content of BS' price intentions in advance of BS' customers (see also paragraphs 152 and 160 of BS's response to the First SO».

(107) Επιστολή της Tate & Lyle προς το OFT της 16ης Ιουλίου 1990 (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 4.

(108) «indicated their desire to see United Kingdom price levels rise from the low levels that they had by then reached, and also to see differentials between customers taking different volumes restored to more sensible and logical levels».

([109]) Αντίγραφο των ερευνών της 25ης Μαΐου 1994 στην British Sugar (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 7.

([110]) «sharing of the matrix ... was designed to be able to impress upon them that certain relativities between price and volume would be preserved».

([111]) Σημείο 12.

([112]) «considered industrial price differentials between larger and smaller purchases of sugar».

([113]) Επιστολή της Tate & Lyle προς το OFT της 29ης Αυγούστου 1990 (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3.

([114]) «matters discussed included price changes, differentials, delivery terms, credit terms, concerns about volume loss and, in some cases, the situation in particular accounts».

([115]) Σημεία 19 έως 23.

([116]) «the unrealistically "flat" structure which had developed during the course of the price war»

([117]) «British Sugar's policy of drastically reducing the differentials between prices charged to customers taking large quantities of sugar (who were frequently existing customers of British Sugar) and customers taking smaller quantities, who were the traditional customers of the merchants».

([118]) Σημεία 27 έως 29.

([119]) «Budgett had just been suffering, not from the absolute level of average prices for industrial sugar (...) but rather from the lack of distinction in the price charged by British Sugar to different sizes of customers. (...) From Budgett's point of view therefore, elimination of differentials was clearly the main unfair pricing practice conducted by British Sugar, and one which had inflicted substantial damage on Budgett. (...) From Budgett's point of view, the meetings provided reassurance that British Sugar's determination to avoid unfair pricing practices which damaged the merchants, evident at a senior management level, was also subject to some internal mechanism concerning the day to day activity of British Sugar's salesmen».

([120]) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 4.

([121]) «It tended to be a matter of three or four weeks I think before the official date of the price increase and I think it was really just to get the information across so that we weren't totally unaware and they (British Sugar) were comfortable that we were going to follow. We always had followed and they always assumed that we would. And it was just to make themselves comfortable that we were going to follow on that occasion».

([122]) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 4.

([123]) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 9.

([124]) Κεφάλαιο 4 σημείο 36.

([125]) «T & L was provided with copies of BS's price lists on only three occasions during the period in question, once five days and once two days before the price lists were officially circulated to the trade. T & L was on the third occasion handed a copy of the price lists four days after its official circulation to the trade. However, BS would invariably have spoken to its customers before talking to T & L and in particular would have indicated to customers two or three weeks in advance that it was going to increase its prices. T & L were not therefore given any privileged information. Any "advance" knowledge was only in advance of the official circulation of the price lists and not in advance of BS' customers being made aware of new prices».

([126]) Γραπτή δήλωση της Tate & Lyle της 12ης Δεκεμβρίου 1990 (παράρτημα 14 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([127]) «Since my first meeting with BS in February 1987, I cannot remember any subsequent price increase that they initiated that was not signalled to me at least 2 to 3 weeks in advance of their official trade circular».

([128]) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 9.

([129]) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 4.

([130]) «it tended to be a matter of three or four weeks I think before the official date of the price increase».

([131]) Επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 4.

([132]) «information passing between customer and producer may often be unreliable if not totally misleading. This has been especially true of the sugar market over the past few years».

([133]) Βλέπε π.χ. αιτιολογική σκέψη 41 ανωτέρω· αντίγραφο των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3.

([134]) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 4.7, σ. 64.

([135]) «market sources, although they might not give perfect, immediate information as to prices to individual accounts (e. g. individual buyers might quote misleading buy-in prices from third parties) provided very accurate, rapid information about general price levels. The unique market structure was ideally suited to this».

([136]) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 4.7, σ. 64.

([137]) «information concerning BS's matrix was rapidly and accurately communicated via the market (especially customers) to all major players at least».

([138]) Γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 12.

([139]) Αντίγραφο των ερευνών της 27ης Μαΐου 1994 στην British Sugar (παράρτημα 2 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 12.

([140]) «had an effect in terms of providing a degree of assurance to merchants».

([141]) Επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το OFT (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 3 και 4.

([142]) «2. Industrial sales
(...)
Mr Smith's recollection is that at the first of these meetings of the four representatives a minimum floor price in the region of £370 per tonne was accepted for industrial sugar. At subsequent meetings this floor price was assumed to be upgraded in accordance with the general increase in prices shown by the "matrix" which was produced by British Sugar and which gave minimum net prices for specific volume bands. Matters discussed included price changes, differentials, delivery terms, credit terms, concerns about volume loss and, in some cases, the situation in particular accounts. In the early days the meetings appeared to Tate & Lyle to be partly a fence mending exercise for British Sugar and the merchants. During the price war the merchants had suffered substantial losses of tonnage in small accounts and British Sugar were gradually surrendering the small accounts back to them. Tate & Lyle Sugars was not involved in this since they had never had much presence in small accounts.
(...)

3. Retail sales
Meetings between the individuals at British Sugar and Tate & Lyle responsible for retail marketing, Mr (deleted, business secret) and Mr (deleted, business secret) respectively, occurred in two situations: first, to enable British Sugar to inform Tate & Lyle of an imminent price increase, and secondly when specific instances arose leading one of the sugar producers to believe that the other was soliciting business from his customers by undercutting price. At price change meetings British Sugar would hand over its price list a few days before publication and inform Tate & Lyle of the level of discount that it would quote to the multiples to ensure that the multiples profit margin was not reduced. However, Tate & Lyle was not informed of any specific price which was to be quoted to a specific customer».

([143]) Διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με επιστολή της 7ης Αυγούστου 1990 (παράρτημα 8 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([144]) Επιστολή της 16ης Ιουλίου 1990 εκ μέρους της Tate & Lyle προς τον γενικό διευθυντή του Office of Fair Trading (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), βλέπε αιτιολογική σκέψη 36 ανωτέρω.

([145]) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 4.3.2 και γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 33.

([146]) Επιστολή της Tate & Lyle προς το OFT στις 16 Ιουλίου 1990.

([147]) Η δήλωση αυτή δεν συμβιβάζεται με καμία άλλη δήλωση της British Sugar. Στη γραπτή της απάντηση στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, καθώς και στις δύο ακροάσεις που έλαβαν χώρα, η British Sugar ουδέποτε αμφισβήτησε το πόρισμα της Επιτροπής ότι οι συναντήσεις της με την Tate & Lyle ξεκίνησαν στις 20 Ιουλίου του 1986.

([148]) «Paragraph 3 on page 4 of Mr Shaw's letter refers to sales of industrial sugar, and to meetings and communications between the two companies and the major sugar merchants, Napier Brown and Budgetts. Initial meetings were with the merchants. One of the complaints made by Napier Brown and upheld by the Commission as constituting an infringement of Article 86 was that British Sugar had reduced its prices for retail and industrial sugar. The initial purpose of the meetings and of British Sugar confirming what the merchants (who were also customers of British Sugar) would have discovered in the market place was to give comfort to the merchants that the problem was not about to recur. Later at these meetings, information was given on British Sugar's pricing intentions. Meetings with Tate & Lyle began in late 1987. The British Sugar representative at these meetings announced the prices that British Sugar intended to achieve in future quarterly periods. As is normal business practice in such situations, a pricing matrix was developed on a volumetric sugar usage basis for guidance of British Sugar's own sales force — identifying minimum prices below which it must seek managerial approval. The existence of this matrix was known to both the trade and competition — there was even discussion as to the publishing of the matrix. The matrix was developed within the annual planning process of British Sugar and was one of the key elements in the profit mix. It also represented a deliberate move to satisfy the indication which British Sugar had received from the European Commission that it ought to have a cost-related price structure. Thus, it must be emphasised, what was communicated to the other companies were commercial decisions which had already been taken by British Sugar. At no time were prices which were to be charged to particular customers agreed. Likewise, there was no agreement between the parties as to prices which were to be quoted. The information was centred upon the price increases British Sugar intended to apply to customers purchasing different volumes. However, this information would also have been available to any industrial customers of British Sugar at the same time as it was released to Tate & Lyle and the sugar merchants. Though discussion did take place, on no occasion were British Sugar decisions and consequently its business plan amended. Additional discussion did take place concerning market issued such as customer credit worthiness. At all times Tate & Lyle and the merchants had the opportunity, and in practice took the opportunity, to make their own pricing decisions».

([149]) «it appears that British Sugar has, on occasion, indicated to Tate & Lyle the dates and timing of increases in its retail price list. Again, the information flow appears to have been entirely one-sided. We are assured that at no time has information been exchanged about the level of specific discounts which would be offered to particular customers. For the most part, the information as to the timing of price increases which was given to customers was a matter of public knowledge within the industry. Prices are increased annually with effect from 1 July, to reflect changes in the Community pricing structure. Thus, on the 11 May this year, British Sugar informed its customers of the price increases which would be effective as of 1 July. Tate & Lyle was given the information on 9 May. If any particular customer inquires of British Sugar whether it intends to increase its prices at other times during the year, that customer will be informed of British Sugar's current intentions and, if possible, the likely amount of the proposed increase».

([150]) James Budgett & Son Limited — Business Strategy 1987-1990 (παράρτημα 9 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([151]) «It is now in British Sugar's interest to switch to a high price strategy, since they are ex growth in volume terms, and to rebuild market premiums. To achieve this they require, and are currently seeking, the dealers' cooperation because aggressive marketing of imports can entirely frustrate their ambitions. Progress towards an orderly market is under way. Improved refiners commissions are under negotiation and profits from dealing are improving».

([152]) Ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης του συμβουλίου της James Budgett στις 2 Αυγούστου 1990 (παράρτημα 10 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([153]) «Recent independent discussions with BS and T & L suggest minimum increase of £3-£4 per tonne will be sought by British Sugar and no doubt T & L will follow».

([154]) Εσωτερικό σημείωμα της 29ης Ιουνίου 1987 της De Danske Sukkerfabrikker (παράρτημα 11 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([155]) Peter Jakobs, την εποχή εκείνη διευθυντής διαχείρισης της British Sugar.

([156]) Μετάφραση από τα δανικά.

([157]) Υπόμνημα της 1ης Μαρτίου 1989 προς τον R. A. Shirtcliff (T & L's Chief Executive) και C. Rutherford (Divisional Director in T & L, Sales and Marketing) από τον F. R. Smith (General Manager στην T & L, Βιομηχανικά προϊόντα) με τίτλο «Subject: 1990-Pricing» (παράρτημα 12 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

([158]) Ο κ. Ridgwell είναι πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Napier Brown.

([159]) «BS have indicated that the bottom line loss to them, following a 5 % cut in support levels, would be of the order of £9 m. They are proposing to advise the trade (industrial) that with effect from January 1990 price levels will need to increase by £20 per tonne to retrieve a position which would permit them to continue with their necessary levels of investment for the future!! They have obviously discussed this with Ridgwell who rang me to put this point across».

([160]) Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε αιτιολογική σκέψη 6 ανωτέρω.

([161]) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, πίνακες 2 έως 6.

([162]) Πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης της 18-19 Απριλίου 1996, σ. 26 και 27.

([163]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 31 ανωτέρω.

([164]) Τεύχος 54/96 του OFT της 11ης Δεκεμβρίου 1996.

([165]) Για πλήρη στοιχεία των διαφόρων διαθέσιμων γλυκαντικών ουσιών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, βλέπε σημεία 2.59 έως 2.75 της δεύτερης έκθεσης MMC.

([166]) Το καθεστώς ζάχαρης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής περιγράφεται ανωτέρω στις αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 7.

([167]) Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 8 ανωτέρω.

([168]) Απόφαση του ΔΕΚ του 16ης Δεκεμβρίου 1975 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40 έως 48, 50, 54 έως 56, 111, 113 και 114/73, Suiker Unie και άλλοι κατά Επιτροπής, Συλλογή 1975, σ. 507, σκέψη 16.

([169]) Βλέπε υποσημείωση 168.

([170]) Βλέπε υποσημείωση 168.

([171]) Βλέπε γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 92.

([172]) Βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 16 έως 21 ανωτέρω σχετικά με τις εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Μεγάλη Βρετανία.

([173]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 16 ανωτέρω.

([174]) Στο σημείο 16.62.

([175]) Βλέπε τρίτη έκθεση MMC, σημεία 4.59 και 7.28.

([176]) Το συμπέρασμα αυτό υποστηρίζεται από τη δεύτερη έκθεση MMC στο σημείο 16.27.

([177]) Βλέπε αντίγραφο των ερευνών στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), σ. 12.

([178]) Απόφαση του ΔΕΚ της 15ης Ιουλίου 1970 στην υπόθεση 41/69, ACF Chemiefarma NV, κατά Επιτροπής, Συλλογή 1969-1971, σ. 397, σκέψη 112, όπως αναφέρεται σε απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, υπόθεση T-1/89, Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991/II-867, 1073, σκέψη 120.

([179]) Απόφαση του ΔΕΚ της 14ης Ιουλίου 1972, υπόθεση 48/69, ICI κατ' Επιτροπής, Συλλογή 1972-1973, σ. 99, σκέψη 64.

([180]) Βλέπε υποσημείωση 179.

([181]) Βλέπε υποσημείωση 168, απόφαση Suiker Unie, σκέψεις 173 και 174 και υποσημείωση 178, απόφαση Rhône-Poulenc, σκέψη 121.

([182]) Βλέπε υποσημείωση 178, απόφαση Rhône-Poulenc, Συλλογή 1991, σκέψεις 125-127, και απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, υπόθεση T-13/89, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992/II-1021, 1116, σκέψεις 259 έως 261.

([183]) Για το αντικείμενο της παράβασης αυτής βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 και επόμενες κατωτέρω.

([184]) Όπως προαναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 66.

([185]) Όπως προαναφέρθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 69.

([186]) Βλέπε ιδίως τις αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45.

([187]) Σχετικά με την αξία διαβεβαίωσης όσον αφορά την British Sugar, βλέπε λ.χ. αιτιολογική σκέψη 46 ανωτέρω.

([188]) Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 56 και 58/64, Consten και Grundig, Συλλογή 1965/66, σ. 363. Βλέπε επίσης προτάσεις του Δικαστή Vesterdorf, που άσκησε καθήκοντα γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση Rhône-Poulenc, Συλλογή 1991. Βλέπε υποσημείωση 178.

([189]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 93.

([190]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 33 ανωτέρω.

([191]) Βλέπε γραπτή απάντησή της στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 2.

([192]) Σημεία 78 έως 83 της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

([193]) Σημεία 110 έως 120 της γραπτής της απάντησης προς την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

([194]) Βλέπε υποσημείωση 178.

([195]) Κεφάλαιο 4, σημεία 51 έως 53.

([196]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στη γραπτή ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.5, τόμος I.

([197]) «that the contacts gave rise to an Arrangement which, subject to the appreciability of its effect on trade between Member States, fell within the prohibition of Article 85».

([198]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 1, σημείο 1.4.

([199]) «that it was party to arrangements which, subject to the appreciability of their effect on inter-State trade, infringed Article 85(1). In those circumstances and given the reduction in the scope of the allegations in the SO, there is substantial common ground between T & L and the Commission».

([200]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.7 τόμος I· γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο I, σημείο 1.6.

([201]) «the contacts that took place may have affected the speed of the ending of the price war, but they could not affect the outcome».

([202]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.5.

([203]) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 55.

([204]) Στα σημεία 8 και 17.

([205]) Παράγραφοι 73 έως 79.

([206]) Στο σημείο 54 της γραπτής απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων.

([207]) British Sugar στα σημεία 11 και 53· Tate & Lyle στο κεφάλαιο 4, σημεία 20 και 53· Napier Brown στο σημείο 29· James Budgett κατωτέρω.

([208]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 και 74 ανωτέρω.

([209]) Απόφαση του ΔΕΚ της 13ης Φεβρουαρίου 1979, στην υπόθεση 85/76, Hoffmann-La Roche, Συλλογή 1979, μέρος I, σ. 123.

([210]) Στην απόφασή του της 21ης Αυγούστου 1996 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 58 ανωτέρω) το βρετανικό Δικαστήριο συμπράξεων (Restrictive practices Court) καταλήγει στο ίδιο συμπέρασμα.

([211]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 66 έως 71 ανωτέρω.

([212]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 έως 74.

([213]) Αιτιολογικές σκέψεις 91 και 92.

([214]) Βλέπε υποσημείωση 178, απόφαση Rhône-Poulenc, σκέψεις 126-127. Βλέπε επίσης την παρούσα απόφαση στην αιτιολογική σκέψη 70 ανωτέρω.

([215]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 10 ανωτέρω.

([216]) Παρατέθηκε ανωτέρω στις αιτιολογικές σκέψεις 30, 44 και 50.

([217]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 66 ανωτέρω.

([218]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 30 ανωτέρω.

([219]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 31 και 58 ανωτέρω.

([220]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 66 ανωτέρω.

([221]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 51 ανωτέρω.

([222]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 72 ανωτέρω.

([223]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 53 ανωτέρω.

([224]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 56 ανωτέρω.

(225) Υπόθεση Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(226) Σκέψεις 121 έως 124 της απόφασης Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(227) Βλέπε υποσημείωση 168, απόφαση Suiker Unie, σκέψεις 172 έως 176.

(228) Σκέψη 123 της απόφασης Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(229) Σκέψεις 122 έως 124 της απόφασης Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(230) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 148.

(231) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 41.

(232) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 37, πίνακας 10.

(233) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 43.

(234) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 8.

(235) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 10.

(236) Γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 10 και 125.

(237) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 125.

(238) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 206· γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 10.

(239) Γραπτή ανάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων σημείο 49.

(240) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 183, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος 19 και των γραφικών παραστάσεων Η και J· γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 49.

(241) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 203, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος 10.

(242) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 204 έως 207.

(243) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 51.

(244) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 189.

(245) «what took place was simply limited advance notice, albeit to a competitor, that a revised price list increase would be announced on a certain date. Such information was not confidential or proprietary and would have already been discussed with many customers».

(246) Γραπτή ανάπτηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 192.

(247) «It follows that the meetings and the passing of information had no actual effect on the competitive behaviour of the parties».

(248) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 52.

(249) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 122.

(250) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 123.

(251) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 125.

(252) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 126.

(253) Αντίγραφο των ερευνών που διενεργήθηκαν στην Tate & Lyle στις 27 Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων) σ. 8.

(254) Γραπή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 3.15 έως 3.18 και 3.25, τόμος Ι· γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 60.

(255) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημεία 2.2 έως 2.3.

(256) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle για την αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 1, σημείο 1.4.

(257) «that it was party to arrangements which, subject to the appreciability of their effect on inter-State trade, infringed Article 85(1). In those circumstances and given the reduction in the scope of the allegations in the SO, there is substantial common ground between T & L and the Commission».

(258) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.5, τόμος Ι.

(259) «that the contacts gave rise to an arrangement which, subject to the appreciability of its effect on trade between Member States, fell within the prohibition of Article 85».

(260) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 3.7 τόμος Ι· γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 1, σημείο 1.6.

(261) «the contacts that took place may have affected the speed of the ending of the price war, but they could not affect the outcome».

(262) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 1.6 τόμος Ι· βλέπε επίσης τη γραπτή απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 1 σημείο 1.6.

(263) «At most, the communication of such decisions could be expected only to short-circuit the normal process of market intelligence, and to accelerate the adjustment to those decisions which the market would in any event have had to make».

(264) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.12.

(265) «the information provided gave T & L a certain degree of comfort regarding BS' intended pricing policy».

(266) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.13.

(267) «Although T & L received advance warning of BS' intention to change its retail list prices and its broad retail discount policy such information was of little commercial value and merely provided limited comfort that BS were not intending to resume the price war. Moreover, receipt of such information did not affect end prices or the timing of the implementation of T & L's new retail prices, but simply enabled T & L to publish its own new retail price lists a little earlier than might otherwise have been the case».

(268) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.6.

(269) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.7.

(270) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 1, σημείο 1.5, βλέπε επίσης κεφάλαιο 2, σημείο 2.8.

(271) Γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 12.

(272) Γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 15.

(273) Σημείο 24, στοιχείο β).

(274) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 39.

(275) Παρατίθεται ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 36 (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων, σ. 4).

(276) «It also appears that sometimes information was exchanged between the companies about the volume discounts being applied to specific customers».

(277) Παρατίθεται ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 36 (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων, σ. 4).

(278) «In connection with customer negotiations information has been exchanged about changes in the discounts that would be offered to some of the larger customers (who took supplies from both companies)».

(279) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 31 και 58.

(280) «During the arrangement, BS informed TLS, before it made a general announcement to its customers, of changes in list prices, and discount policy, although TLS was not informed of any specific price or discount which was to be quoted to a specific customer».

(281) Βλέπε υποσημείωση 188, υπόθεση Consten and Grundig.

(282) Υπόθεση Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(283) Προτάσεις του δικαστή Vesterdorf που ορίστηκε για να ασκήσει καθήκοντα γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση Rhône-Poulenc, βλέπε υποσημείωση 178.

(284) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 97 ανωτέρω.

(285) Υπόθεση Rhône-Poulenc σκέψη 122, βλέπε υποσημείωση 178.

(286) Υπόθεση Rhône-Poulenc, σκέψη 123, βλέπε υποσημείωση 178.

(287) Υπόθεση Rhône-Poulenc, σκέψη 124, βλέπε υποσημείωση 178.

(288) Υπόθεση Rhône-Poulenc, σκέψη 120, βλέπε υποσημείωση 178.

(289) Υπόθεση ACF Chemiefarma NV, σκέψη 112, βλέπε υποσημείωση 178.

(290) Υπόθεση Rhône-Poulenc, σκέψεις 126 και 127, βλέπε υποσημείωση 178.

(291) Βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 72 έως 74 και 90 έως 94 ανωτέρω και επίσης τις αιτιολογικές σκέψεις 134 έως 154 κατωτέρω για το αντικείμενο των συναντήσεων.

(292) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 29α και 30 έως 46 ανωτέρω.

(293) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 έως 74 και 90 ανωτέρω.

(294) Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 90 ανωτέρω.

(295) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 44 έως 45 και 72 έως 73 ανωτέρω.

(296) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 41 ανωτέρω.

(297) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 36.

(298) «the information was of use as to BS' probable intentions».

(299) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.12.

(300) «that the information provided gave T & L a certain degree of comfort regarding BS' intended pricing policy».

(301) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 47 ανωτέρω· γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 10 και 125· γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.13.

(302) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 189.

(303) «what took place was simply limited advance notice, albeit to a competitor, that a revised price list increase would be announced on a certain date».

(304) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.13.

(305) «received advance warring of BS' intention to change its retail list prices and its broad retail discount policy».

(306) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 1.6, τόμος Ι· και γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο Ι, σημείο 1.6.

(307) «short-circuit the normal process of market intelligence, and to accelerate the adjustment to those decisions».

(308) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.13.

(309) «enabled T & L to publish its own new retail price lists a little earlier than might otherwise have been the case».

(310) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 72 έως 74 και 90 ανωτέρω.

(311) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 7.

(312) Σημεία 10 της γραπτής απάντησης της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων.

(313) Σημεία 165 της γραπτής απάντησης της British Sugar στην γραπτή ανακοίνωση αιτιάσεων.

(314) «anxious to involve the merchants in pricing decisions. They were competitors yet as customers, they derived their raw materials from, inter alia, British Sugar ... If British Sugar misjudged the situation in establishing its industrial price schedules or in its sales to the retail trade, the merchants would have been the first to complain. This is why bilateral discussions and meetings between the British Sugar and each merchant, which were paralleled by meetings between T & L and each merchant, evolved to meetings between all four parties».

(315) Σημείο 20 της γραπτής απάντησης της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων.

(316) «was obliged to consult with the merchants on the maintenance of an acceptable differential between industrial and retail prices, and also on acceptable differentials in price between the larger and smaller customers».

(317) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 21.

(318) «Following the acceptance of the undertakings in August 1986 the merchants acquired a special "protected" status both as customers and as competitors of British Sugar».

(319) Παρουσιάσεις της British Sugar κατά την προφορική ακρόαση στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 18.

(320) Σημείο 73 της αναθεωρημένης έκθεσης αιτιάσεων.

(321) Παρουσιάσεις της British Sugar κατά την προφορική ακρόαση της 18ης και 19ης Απριλίου 1996, σ. 18.

(322) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 22.

(323) «From British Sugar's perspective it was vital (...) for British Sugar's prices to be sufficient for the merchants to secure an adequate margin on resale in order for them to survive».

(324) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 22.

(325) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 23.

(326) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 25.

(327) «it was essential, for the parties to have met regularly to ensure that the regime was working as it was intended to do and, in particular, to ensure that the merchants received prices which were non-discriminatory having regard to the volumes they purchased and that British Sugar would not discriminate against them, especially in relation to customers they had in common».

(328) Παρουσιάσεις της British Sugar κατά την προφορική ακρόαση στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 18 και 19.

(329) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 27.

(330) Βλέπε αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων της Επιτροπής, σημεία 188 έως 191.

(331) Σημεία 26 και 27.

(332) Επιστολή της Tate & Lyle προς το OFT της 16ης Ιουλίου 1990 (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 139 κατωτέρω.

(333) Βλέπε δήλωση του κ. Fowler κατά την προφορική ακρόαση στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 77.

(334) Αντίγραφο των ερευνών της Tate & Lyle της 27ης Μαΐου 1994 (παράρτημα 1 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων) σ. 9.
(335) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 2, σημείο 2.8, με αναφορά στην επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το OFT (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).
(336) «other legitimate matters of general interest to the industry to be discussed».
(337) Σημεία 21 έως 25.
(338) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45 ανωτέρω.
(339) Στις αιτιολογικές σκέψεις 34 και 35.
(340) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45.
(341) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 32 και 33.
(342) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 26.
(343) Πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 76.
(344) Πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 76.
(345) Πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 76.
(346) Επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).
(347) Επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το OFT (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).
(348) Πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 77.
(349) «the existence of the undertakings as being part of the context in which the meetings took place».
(350) Επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων) σ. 3.
(351) «in the summer of 1986 there were indications that British Sugar was contemplating a change in its commercial policy vis-à-vis Tate & Lyle. At that time key relevant employees of British Sugar had left or were on the point of leaving. British Sugar was also required to give undertakings to the European Commission in the context of Napier Brown proceedings and it was facing commercial pressures. It was indicated to Tate & Lyle that British Sugar was prepared to adopt new commercial policies».
(352) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 10 ανωτέρω.
(353) Επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το OFT (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων), παρατέθηκε ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 30.
(354) Απόφαση Napier Brown, βλέπε υποσημείωση 25.
(355) Απόφαση Napier Brown, αιτιολογικές σκέψεις 85 και 86, βλέπε υποσημείωση 25.
(356) Απόφαση Napier Brown, αιτιολογική σκέψη 60, βλέπε υποσημείωση 25.
(357) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 26 ανωτέρω.
(358) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 137 έως 139 ανωτέρω.
(359) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 20.
(360) «was obliged to consult with the merchants on the maintenance of an acceptable differential between industrial and retail prices, and also on acceptable differentials in price between the larger and smaller customers».
(361) Παρουσίαση εκ μέρους του κ. Ridgwell, πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18 και 19 Απριλίου 1996, σ. 81.
(362) «We certainly did discuss it, but I had no intention of discussing that with the other parties there. It was a private matter between us and British Sugar».
(363) Παρουσίαση του κ. O'Hanlon, πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης της 18ης και 19ης Απριλίου 1996, σ. 82.
(364) «My view, and I would endorse what's been said by Pat Ridgwell, whatever these meetings were about, the early ones, they weren't specifically about the issue of the retail over the bulk margin».
(365) Απόφαση Napier Brown, βλέπε υποσημείωση 25, αιτιολογική σκέψη 10.
(366) Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 27 ανωτέρω.
(367) «In line with its policy of complying with all applicable laws the company is therefore committed to compliance with the EEC competition rules and will take every step to ensure observance of that policy. It is also the company's policy not only to observe the law but to go beyond mere compliance with the strict letter of the law and seek to avoid any conduct which may give rise to doubts as to whether or not is has acted lawfully. . . . Therefore all directors, managers and other employees throughout the company are expected to follow the company's policy and comply with the spirit and the letter of the EEC competition rules. They are also expected to instil in all their subordinates a sense of obligation and concern to comply in the same way. No member of staff, at whatever level has the authority to give orders or to take any action which contradicts the company's policy as set out above».
(368) «1. Brief description: A compliance programme to be enforced by British Sugar in respect of the supply, pricing and marketing of its products having regard to the competition rules contained in the Treaty of Rome».
(369) «The relevant product market for the purposes of this application is granulated sugar for sale to retail and industrial clients. The relevant geographical market is the United Kingdom».
(370) Βλέπε απόφαση ΔΕΚ της 30ής Ιουνίου 1966 στην υπόθεση 56/65, Société Technique Minière, Συλλογή 1965-1968, σ. 313· απόφαση ΔΕΚ της 9ης Σεπτεμβρίου 1969 στην υπόθεση 5/69, Völk κατά Vervaecke, Συλλογή 1969-1971, σ. 91· απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1994 στην υπόθεση T-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994/II-549, σκέψη 39 και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 1992 στην υπόθεση T-66/89, Publishers Association κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992/II-1995, σκέψη 55.
(371) Βλέπε απόφαση Parker Pen, υποσημείωση 370, σκέψη 40 και απόφαση της 10ης Ιουλίου 1980, στην υπόθεση 99/79, Lanco me κατά ETOS, Συλλογή 1980, μέρος II, σ. 617, σκέψη 24.
(372) Απόφαση ΔΕΚ, στην υπόθεση 8/72, Cementhandelaren κατά Επιτροπής, Συλλογή 1972/73, σ. 223, σκέψη 29· απόφαση ΔΕΚ της 26ης Νοεμβρίου 1975, στην υπόθεση 73/74, Papiers Peints κατά Επιτροπής, Συλλογή 1975, σ. 457, σκέψη 26.
(373) Απόφαση ΔΕΚ της 11ης Ιουλίου 1989 στην υπόθεση 246/86, Belasco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2117, 2190 και 2191, σημεία 37 και 38.
(374) Απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994 στην υπόθεση T-35/92, John Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-957, 1009 και 1010, σημείο 101.
(375) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 16 έως 21 και 62 και 63.
(376) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 65 ανωτέρω.
(377) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 και 64 και 65 ανωτέρω.
(378) Βλέπε υπόθεση, Cementhandelaren, υποσημείωση 372, σκέψη 29 και υπόθεση Papiers Peints, υποσημείωση 372, σκέψη 26.
(379) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 15 ανωτέρω.
(380) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 14 και 20.
(381) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 17.
(382) Κεφάλαιο 4, σημείο 9.
(383) «that it had stressed to importers that it would defend its sales on the UK market and that on occasion it had unilaterally threatened retaliatory action (although in fact it took no action despite increases in imports)».
(384) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 143.
(385) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 144 έως 146.
(386) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 158 έως 161.
(387) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 61.

(388) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 164.

(389) «even if British Sugar had engaged in anti-competitive conduct, which is strenuously denied, it did so in a manner which was carefully limited by the objective never to encourage imports. Thus the alleged "agreement" was incapable of affecting trade between Member States».

(390) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 80.

(391) Γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 34.

(392) Βλέπε πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18-19 Απριλίου, σ. 67.

(393) «the main area of competition is the cost of importing sugar from the Continent plus the freight».

(394) Τα στοιχεία που παρείχε η Napier Brown στο παράρτημα Α της γραπτής της απάντησης στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων φανερώνουν ότι κατά τα ημερολογιακά έτη από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως της 31 Δεκεμβρίου 1990, οι εισαγωγές λευκής ζάχαρης της Napier Brown στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκαν κατά 60 %.

(395) Βλέπε πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 67 και 68.

(396) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 55.

(397) Γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημεία 60 και 61. Αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στον πίνακα 6 της απάντησης της James Budgett στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων και στο παράρτημα 4 στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, βλέπε επίσης εκπροσωπήσεις της Budgett κατά την προφορική ακρόαση στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 49.

(398) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 155 έως 158 και 159 έως 168.

(399) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 61.

(400) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 164.

(401) Βλέπε πρωτόκολλο της προφορικής ακρόασης στις 18-19 Απριλίου 1996, σ. 32.

(402) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 159 έως 163 και 167 και 168 ανωτέρω.

(403) *Πηγή:* εσωτερικές στατιστικές της Γενικής Διεύθυνσης VI (Γεωργία) της Επιτροπής, όπως προαναφέρθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 14 και όπως παρουσιάζονται πλήρως (περιλαμβανομένων των ετών μέχρι το 1993/94) στη γραπτή απάντηση της British Sugar στην αρχική ανακοίνωση αιτιάσεων (πίνακας 5 στη σ. 33) και στη γραπτή της απάντηση στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων (πίνακας 7 μετά τη σ. 63).

(404) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 86 έως 88 ανωτέρω.

(405) Βλέπε αιτολογικές σκέψεις 167 και 168 ανωτέρω.

(406) Απόφαση της ΔΕΚ της 31ης Μαΐου 1979 στην υπόθεση 22/78, Hugin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1979, μέρος Ι, σκέψεις 17 έως 26.

(407) ΕΕ 30 της 20.4.1962, σ. 993/92.

(408) ΕΕ 53 της 1.7.1962, σ. 1571/92.

(409) Απόφαση ΔΕΚ της 12ης Δεκεμβρίου 1995 στην υπόθεση C-319/93, Oude Luttikhiis, Συλλογή 1995, σ. Ι 4515, σκέψη 23· απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1997 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-71/92 και Τ-70/92 Florimex κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-693, 745, Σημείο 152.

(410) ΕΕ L 177 της 1.7.1981, σ. 4.

(411) ΕΕ L 159 της 3.6.1998, σ. 38.

(412) Απόφαση ΔΕΚ της 15ης Μαΐου 1975 στην υπόθεση 71/74, Frubo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1975, σ. 563, 582, 583, σκέψεις 22 έως 27 και απόφαση ΔΕΚ στην υπόθεση Oude Luttikhuis, βλέπε υποσημείωση 409, αιτιολογική σκέψη 25.

(413) Για την ερμηνεία του άρθρου 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και των λόγων στους οποίους βασίζεται ο κανονισμός αριθ. 26, βλέπε απόφαση ΔΕΚ της 12ης Δεκεμβρίου 1995 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-319/93, C-224/94 και C-224/94, Difkstra, Συλλογή 1995, σ. Ι-4471, 4506 και 4507, σκέψεις 17 έως 20.

(414) Γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, κεφάλαιο 4, σημείο 93. Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 76.

(415) Απόφαση ΔΕΚ της 1ης Φεβρουαρίου 1978 στην υπόθεση 19/77, Miller κατά Επιτροπής, Συλλογή 1978, σκέψη 18· απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Φεβρουαρίου 1995 στην υπόθεση Τ-19/92, SPO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. ΙΙ-289 και 402, σκέψεις 356 έως 358· απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992 στην υπόθεση Τ-61/89, Dansk Pelsdyravlerforing, Συλλογή 1992, σ. ΙΙ-1931, σκέψη 157· απόφαση ΔΕΚ της 8ης Φεβρουαρίου 1990 στην υπόθεση C-279/87, Tipp-Ex κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. Ι-261.

(416) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 65 και 161 ανωτέρω.

(417) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 23 ανωτέρω.

(418) Βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 76 και 188 ανωτέρω.

(419) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168.

(420) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168, αιτιολογικές σκέψεις 13 έως 17.

(421) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168, αιτιολογική σκέψη 24.

(422) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168, σκέψεις 21 και 22.

(423) Απόφαση 73/109/ΕΟΚ της Επιτροπής European Sugar Industry (ΕΕ L 140 της 26.5.1973, σ. 17).

(424) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168, αιτιολογικές σκέψεις 614 έως 620.

(425) Βλέπε υπόθεση Suiker Unie, υποσημείωση 168, αιτιολογική σκέψη 621.

(426) Βλέπε επίσης προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Κοσμά, της 15ης Ιουλίου 1997, στην υπόθεση C 235/92 P, Montecatini κατά Επιτροπής, αιτιολογική σκέψη 48 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).

(427) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 22 και 23, 72 έως 74 και 86 έως 88.

(428) Απόφαση Napier Brown, βλέπε υποσημείωση 25, αιτιολογικές σκέψεις 10, 85 και 86.

(429) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 27, 150 και 151 ανωτέρω.

(430) Η διαδικασία Napier Brown κινήθηκε από επίσημη καταγγελία που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 19 Σεπτεμβρίου 1980.

(431) Απόφαση ΔΕΚ της 21ης Φεβρουαρίου 1973 στην υπόθεση 6/72, Continental Can, Συλλογή 1972/73, σ. 445, σκέψη 25· απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990 στην υπόθεση Τ-51/89, Tetra Pak Rausing SA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. ΙΙ-309, 356 και 357, σκέψη 22.

(432) ΕΕ C 207 της 18.7.1996, σ. 4.

(433) Γραπτή απάντηση της British Sugar στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 16 και εξής· γραπτή απάντηση της Tate & Lyle στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, στο κεφάλαιο 1.4 και εξής· γραπτή απάντηση της Napier Brown στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων, σημείο 5 και εξής· γραπτή απάντηση της James Budgett στην αναθεωρημένη ανακοίνωση αιτιάσεων σημεία 3 έως 5 και εξής.

(434) Επιστολή της Tate & Lyle της 16ης Ιουλίου 1990 προς το OFT (παράρτημα 5 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(435) Επιστολή της Tate & Lyle της 29ης Αυγούστου 1990 προς το OFT (παράρτημα 3 της αναθεωρημένης ανακοίνωσης αιτιάσεων).

(436) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 213 ανωτέρω.